Ч. 5 (14.253). Львів, понед'лок 6. січня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Р. LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 22-9-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІІ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 30 сот.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ.

Христовий усміх.

ВЕРНУЛИСЬ ПАСТУХИ З ВЕРТЕПУ,
ТАКІ ВЕСЕЛІ І СВЯТІ!
ЗІБРАЛИ БРАЦТВО СЕРЕД СТЕПУ
(А В ОЦІ! БЛИСКИ ЗОЛОТІ):

„О, БРАТЯ! ГЛЯНЬТЕ! ВСЮДИ ТЕМНО
А НАД КОЛИБОЮ ЗОРЯ!
СТАРІ ПРОРОКИ НЕДАРЕМНО
ЗВІЩАЛИ НАМ ВОЛОДАРЯ

ВЗЯЛИ МИ СИР І БРИНДЗЮ В ДАРІ,
ПРИГНАЛИ ЧЕТВЕРО ЯГНЯТ,
А ТАМ З ДАРУНКАМИ ТРИ ЦАРІ
УЖЕ НАВКОЛІШКАХ СТОЯТЬ...

ЗНІЯКОВІЛИ МИ, ЯК ДІТИ —
ВЕЛЬМОЖІ В РИЗАХ ЗОЛОТИХ,
А ВІН — ПОВІРТЕ І РАДІЙТЕ!
ДО НАС ВСМІХНУВСЯ — ПОНАД НИХ!"

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Не затрачуймо віри у краще майбутнє!

Коли розважуємо обставини, в яких живе наша українська нація, тут і там, — як також дійсні прояви нашого громадянського життя, то щораз більше виступає назверх недомагання живого духа і видатної творчости в українському громадянстві. Ми привчились нарікати і в тому доріканні губимось, замісць підниматись бадьорим духом до боротьби з лихом. І це одна з наших найглибших похибок, бо ми забуваємо неминучу правду життя і його призначення: боротися з труднощами і страхіттями життя, щоб їх поборювати та добувати творчі засоби на свою кращу долю.

Те призабування конечних завдань життя в нашому громадянстві спричинює: **занепад віри у кращу будучність;** за цим іде загальне ослаблення охоти до праці — безперервної і доцільної, а за цим замітне є захитання характерів, — заломання старших діячів і трагедія молоді, що кладе на марно своє буйне життя, таке потрібне і конечне для життя рідної нації...

Зачнім з гори: Кілько є у нас **старших вислужених громадян** на добрих матеріяльних становищах, що у бездільности нидіють і гинуть, а не йдуть до громадянської праці? Чи це не гріх супроти себе самих і свого народу? А всяка праця в наших установах: освітніх, культурних, наукових, економічних, станових чи політичних — вижидає робітників та всякий громадянин може собі вибрати відповідну ділянку праці; він повинен та обовязаний це зробити!

А кілько є у нас активних **молодих громадян:** священиків, учителів, професорів, урядовців вільних професій, що мають зайвий час, а його не вживають до громадянської праці?

Подивімся на **загальні збори** наших центральних установ — які труднощі вони стрічають, щоби зложити відповідну управу і провід, бо один за другим з призначених громадян зрікаються, а як під напором інших приймуть обовязок громадянської праці, то опісля не виконують цих обовязків. Як треба людей до роботи, то їх нема, але завсе є кому нарікати, що у нас зле дїється та вишукувати причини лихого стану в усіх, лиш не у себе самих...

Ця бездільність переходить, на жаль, також на **молоде покоління,** бо наше студентство не є нормально зорганізоване і тому студ. наукові відділи і допомогові товариства розбрились — і тепер наймолодші студенти шукають прилуки до якоїсь організації, бо відчувають потребу фахового підготовлення до громадянської праці побіч теоретичних університетських студій. Нема у нас Студентської Громади і розвязався Академічний Дім наслідком незгоди між студентами і тому треба створити нормальну студентську організацію, щоб наша університетська молодь мала свій захист для самопомочі й облекшення науки, а не пропадала у підземеллях...

А тут безробіття і треба творити варстати праці для вільних професій громадян. До цього у нас підноситься ідеольогічне гасло пропаганди і збирання **масової ощадности,** щоб мати свій національний фонд на розбудову рідного промислу. За цим гаслом ідуть уже фанатично наші селяни навіть з найбідніших сторін, де люди голодують, а наша інтелігенція старшого покоління тай молодшого збуває це гасло фразами, що ми бідні і нема звідки збирати ощадности... Забувають наші громадяни вже навіть на приклад познанських поляків з передвоєнного часу, що своїми ощадностями створили були заборолo проти пруської кольонізації. Тай ми переживаємо тяжкі часи, і нам треба підему ідейних змагань.

І так іде далі — без кінця: у безрадність, бездільність, незгідливість та у лихоліття і в пропасть підземелля — доки не зрозуміємо тої предвічної звізди, **що дає віру у краще майбутнє.** А дійдемо до нього при помочі творчих діл, створених власними **силами!**

ВАСИЛЬ МУДРИЙ.

На нових дорогах.

Львів, 4. січня 1936.

У минулому 1935 р. вступили ми в політиці та в громадянській праці на нові, незнані нам досі дороги в Польщі. Ці дороги ми мусіли для себе щойно самі прокладати і промощувати. І тому маємо вже тепер із цієї праці деякий досвід та деякі цінні спостереження. Ними бажалось би поділитися з нашими читачами і прихильниками.

На самому початку нашої праці ми мали величезні труднощі у власному середовищі. Були це передовсім труднощі моральної натури. Одні казали нам, що з нашої ініціятиви та найкращої волі нічого не вийде, бо нашої роботи не апробує українське громадянство. Демагоги горлали, що українська маса злінчує нас разом із нашими починами. Ясно, що ці демагоги підшивались під т. зв. „народню волю" і подавали себе за найавторитетніших представників політичного наставлення українських мас. Ми стояли на становищі, що політичні керманичі не є від того, щоби йти за „голосом" чи за „вказівками" мас, себто демагогів (бо це вони „персоніфікували" цей „голос"), але від того, щоби маси політично вести і їх відповідно виховувати. Вже при реалізації виборчого компромісу довелось нам змірити сили з демагогією та рівночасно переконатись, чи наші маси направду податні до тої міри на вплив демагогії, як про це запевняли самозванчі їх „трибуни".

Практика виборів виявила, що конструктивні елементи в нашому населенні переважають, бо воно зрозуміло як слід і вагу хвилі в нашому національному життю і цілі та завдання нашої політичної та громадської праці і що найважніше зрозуміло, хто йому направду бажає добра. У часі виборів демагогія втратила всякий кредит в очах нашого населення.

На добро нашої провідної інтелігентної верстви треба вписати те, що вона в вісімдесяти відсотках протиставилась активно руїнницьким починанням та кличам демагогії в часі виборів і підтримала вповні своїм авторитетом і впливами серед населення саме нас і ту політичну напрямну, яку ми репрезентували. У висліді цього всього ми вийшли з виборів переможно, а наша новообрана Парляментарна Репрезентація дістала твердий грунт для своєї праці.

Нова Парляментарна Репрезентація як емanація нашої політичної організації приняла на себе дуже важні та відповідальні завдання супроти всього українського населення. І коли вона лише оформилася та приступила до реальної праці, тоді вона щойно мала змогу переконатись, що найбільше пече та абсорбує наш загал. Були це передовсім буденні життєві, переважно особисті справи. Від початку своєї праці по нинішній день Парляментарна Репрезентація є засипувана не десятками і вже не сотнями, але попросту тисячами всяких листів, меморіялів і устних петицій в особистих приватних справах. Між тими вимогами і петиціями клієнтів нашої Репрезентації напевно нема навіть 25% таких, що відносились би до справ загальніших, громадських. На чоло висуваються справи приватні. Парляментарна Репрезентація просто не всилі всього того надміру матеріялу своєчасно полагоджувати та відповідно його склясифікувати. Всім петентам чи інтересантам іде передовсім про справи, звязані з їхньою екзистенцією. »Між ними переважають передчасно зредуковані на державних і самоврядних становищах, покривджені при вимірах пенсій, неприняті на всякі становища, а далі нові молоді кандидати до праці в найріжнородніших ділянках, а між ними багато і висококваліфікованих фахівців.

Із того великого матеріялу, що його має в руках Парляментарна Репрезентація, видно, що в нашому громадянстві дуже і дуже багато добрих рук до праці, але вони марнуються невикористані. Далі видно, що поважний відсоток на-

Зміст.

Др. Микола Козицький
906 спеціяліст нервових недуг
Льв в, вул. Льва Сапіги ч. 29.

КРАТЦ і РАЙС ЛЬВІВ Різницька 18 Продажа сукониих товарів краевих і англійських 8/110 2-?

шої інтелігенції не має взагалі ніяких варстатів праці і веде свою екзистенцію в злиднях безробіття. З уваги на те проблема безробітної інтелігенції, передовсім молоді, набирає в нас першорядної ваги. Ясно, що Парляментарна Репрезентація сама цієї складної проблеми не розвяже, але вона робить усе можливе, щоби її бодай частинно поладнати у політичній площині своєї праці, бож і в інтересі держави не може лежати те, щоби українське населення в Польщі продукувало інтелігенцію виключно тільки в тій ціли, щоби нею збільшувати кадр безробітних, або професійних підпольників.

Цей стан перманентного безробіття серед нашої особливо молодої інтелігенції довів до того, що в деяких випадках безробітні звертаються до Парляментарної Репрезентації не тільки за інтервенціями і допомогою в підшукуванню варстатів праці, але й за матеріяльною допомогою для підтримання їхньої екзистенції. Під цим оглядом Парляментарна Репрезентація поставлена нераз у дуже прикре положення, бо випадалоб їй перетворитись хіба у якесь благодійне товариство, а до того вона ні не покликана ні не має на таку ціль ніяких засобів. Одначе не зважаючи на те, вона приневолена часто виконувати і такі чисто гуманітарно-благодійні обовязки.

До найприкріших ділянок праці Парляментарної Репрезентації належить ділянка інтервенцій у справах тієї нашої молоді, що найшлася з одної сторони без спроможности вчитись по високих школах, а з другої сторони опинилась в ізоляційному таборі.

Парляментарна Репрезентація робила в свому часі все можливе, щоби вся наша молодь могла найти доступ до науки в високих школах. Дещо в тому напрямі осягнено, а дещо ще осягнеться. Більше скомплікованою є друга справа, а саме, інтервенції за звільнюванням тих, що найшлися в Березі Картузькій. Заходами Парляментарної Репрезентації і на її поруку звільнилось досі з ізоляційного табору багато. Є надія, що звільниться ще більше. Одначе ця справа йде доволі важко, бо в таборі перебувають переважно наші молоді націоналісти. Ми пережили під цим оглядом уже декілька дуже прикрих і болючих досвідів. Інтервеніювали ми все на прохання родичів за їхніми синами і переважно з відома тих синів. Колиж сини вертались домів, тоді за перше своє завдання вважали оклевечувати та поборювати негідними засобами не кого іншого, лише Українську Парляментарну Репрезентацію та її інтервенційну політику. В наших відносинах і при нашій дійсности — це ніяке надзвичайне явище. Бо в нас буває і гірше ,але це без сумніву ненормальне явище, дарма, що в нас невідокремлене. І саме тому, що воно ненормальне, я його тут називаю. Коли хто не допускає політичних інтервенцій у таких справах, то нехай же ними не користується! Тоді все буде в порядку. В противному випадку це кидає не дуже симпатичне світло на мораль того нашого молодого світа.

Оклевечування і свідоме обнижування нашої Парляментарної Репрезентації нашими політичними противниками й демагогами та просто таки політичними авантюристами не переривається і не переводиться. Воно йде без упину. Це явище від нашого життя невіддільне. І воно в розумних і тверезих громадян позицію Репрезентації може хіба тільки скріплювати. Ці клевети, очевидно, для нас не страшні. Але коли вони будуть і надалі приймати навіть у нас неімовірні розміри, тоді терпець наш теж може урватися і клеветників ми не завагаємося притягнути до законної відповідальности без огляду на те, хто вони і з яких мотивів їх допускаються, а далі без огляду на те, чи ті клевети вони самі поширюють, чи тільки їх за вкритими авторами повторяють.

Та є ще один відтинок нашої праці, а саме польський. З нього в нас теж багато вражінь і спостережень. Там наша дорога ще важча, ніж на українському відтинку. Відповідальні урядові чинники дали докази, що бажають якось довести до нормалізації відносин, але польське громадянство, особливо на наших територіях, наглядно виявило, що для нього ця справа ні не пекуча, ні не важна. Державні чинники при тому керуються перш за все вимогами державної рації, а польська суспільність наших теренів керується при тому передовсім своїми шкурними інтересами і стоїть на становищі, що українці, мовляв, усе мають і нічого більше їм не належиться від держави. І саме тут є суперечність між центральними урядовими чинниками і польською суспільністю на наших територіях. При цьому найгірше те, що льокальна адміністрація і влада в перевазі поділяє становище й наставлення польського громадянства в цій справі. Очевидно, що все те треба перебороти, але цього не вдасться зробити скоро, з дня на день.

І ще одно спостереження з державного центра, яке варто тут теж занотувати, а саме, почуття державних чинників т. зв. безтерміновости полагоджування українських справ. Це треба пояснити: При виборчому компромісі наприклад обовязували речинці і терміни і тому тоді й українських справ, звязаних із виборами, допильновувалось. По виборах ніякі речинці в українських справах не обовязують і тому там дуже часто находять безліч причин на те, чому ця або інша слушна українська справа досі не поладнана. Навал праць і наглячих загально-державних потреб стоїть, мовляв, цьому на перешкоді. Алеж українські справи хіба теж важні й наглячі і для них теж мусить найтися, не зважаючи на брак заздалегідь законом передбачених речинців, відповідний час. Це необхідно осягнути, хочби воно мало коштувати навіть дорого. Бож важко погодитися з тим, щоби світові цілому подавалося до відома, що тут польсько-українські відносини вповні наладнані, а тут фактично поза виборчим компромісом на цьому полі зроблено дуже мало, а цілий комплекс пекучих українських справ попав якби на мертву точку.

Відкладати справ важних і в житті двох народів переломових з дня на день не можна, а використовувати в тій ціли т. зв. безтерміновість тих справ недоцільно і шкідливо. Жиємо в часах скомплікованих, у найвищій мірі напружених і нервових і тому варто українською справою в Польщі занятися під теперішню пору так само пильно, як і рівновагою державного буджету.

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ.

ЗА ЗБРУЧЕМ.

І НІЧ І СНІГ ПОКРИЛИ СТЕП,
НА НЕБІ МРІЮТЬ СОННІ ЗОРІ,
У ВОЗДУСІ ПЛИВЕ ВЕРТЕП,
А В НІМ СВІТЛА ТРЕМТЯЧІ, ХОРІ...

ТА НЕ ЗАХОДИТЬ ВІН ДО ХАТ,
МИНАЄ ПРИСІЛКИ І СЕЛА
І ЗНОВ У НІЧ РІЗДВЯНИХ СВЯТ
БЛУКАЄ ПІСНЯ НЕВЕСЕЛА.

ВІДКІЛЯ ЦЕЙ ТРИВОЖНИЙ ЧАС?
ЧОМ ЖАХ СІВ НА ПОРОЗІ ХАТИ?
НЕВЖЕ ЗНОВ ІРОДА ПРИКАЗ?
ЦИТЬТЕ! „НЄЛЬЗЯ" КОЛЯДУВАТИ!

МОВ СОН НЕСЕТЬСЯ В ДАЛЬ ВЕРТЕП,
ВСЕ ВИЩЕ Й ВИЩЕ ПІДЛІТАЄ,
ЗІДХНУВ ГЛИБОКО СОННИЙ СТЕП
І ТИХО КОЛЯДУ СПІВАЄ...

А В НІЙ ЧОМУСЬТО ЧУТИ ЖАЛЬ...
НА НЕБІ ЗОРЯ ЗАСІЯЛА,
ВЕРТЕП НЕСУТЬ АНГЕЛИ В ДАЛЬ
ГОЛОСЯТЬ: „НОВА РАДІСТЬ СТАЛА".

СЯГАЄ ВЖЕ ДО ЗІР ВЕРТЕП,
МОРОЗНИЙ ВІТЕР ЛЮТО ВІЄ;
І РОЗСПІВАВСЯ СИЛЬНО СТЕП:
ЩЕ ПРОЦВІТЕШ, ПОЗЕЛЕНІЄШ!

Веселих Свят
Своїм П. Т. Відборцям бажає ПТАХОМЯСАРНЯ „МАСЛОСОЮЗУ".
38/93

„Діло" у 1936 році.

У новому, 1936 р. „Діло" буде старатись якомога поширити гурт своїх закордонних і краєвих постійних співробітників та кореспондентів, щоб зробити ґазету цікавішою та більше ріжноманітною.

Крім оригінальних фейлетонів цілого ряду старших і молодших наших письменників, які маємо вже в редакційній теці, міститимемо теж переклади творів кращих західно-европейських письменників.

Зокрема помістимо довші, прецікаві спомини із побуту та праці в Америці відомого діяча о. ОЛЕКСИ ПРИСТАЯ, що стануть для читачів приємною несподіванкою.

Як безплатний додаток діставатимуть усі наші передплатники цілий рік ілюстрований літературно-мистецький двотижневик

„НАЗУСТРІЧ",

з редакцією якого ввійшло наше видавництво у порозуміння, щоб дати нашим читачам інтеліґентну та легку лектуру.

У звязку з цією новиною на висловлювані нераз бажання читачів замісць малого понеділкового числа „Діла" будемо видавати збільшене число недільне.

•

Крім цього у найближчих днях помістимо анкетний листок із списком 6 ориґінальних українських і 6 перекладних творів, які маємо намір видати у 1936 р. і пустити між читачів по мінімальній ціні окремими книжками.

Найбільш бажаним святочним дарунком
це льос IV. популярної і незмінно щасливої колектури
„НАДІЯ" Львів Легіонів 11
Головна виграна IV. кляси державної льотерії дає
Зол. 1,000.000 (міліон)
12/III Ціна чвертки льосу для новокупуючих зол. 40.

Пастирський лист

АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО
Митрополита Галицького, Архієпископа Львівського, Епископа Каменця Подільського,
ГРИГОРІЯ ХОМИШИНА Епископа Станиславівського,
ЙОСАФАТА КОЦИЛОВСЬКОГО Епископа Перемиського,
НИКИТИ БУДКИ тит. Епископа Патарського, ГРИГОРІЯ ЛАКОТИ Епископа Помічника Перемиського, ІВАНА БУЧКА Епископа Помічника Львівського, ІВАНА ЛЯТИШЕВСЬКОГО Епископа Помічника Станиславівського.

МИР У ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ.

Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владичицу нашу Богородицу і Приснодіву Марію со всіми Святими помянувше, самі себе і друг друга і весь живот наш Христу Богу предадім.

На спільній Нашій конференції дня 23. грудня 1935. р. Ми радили в імя Боже над дуже важною справою нашого церковного життя, що зоветься Католицькою Акцією, постановили її організацію і введення в життя, та надали їй статути. І в цій справі, заки все ухвалене приготовиться, хочемо з нагоди світлого празника Христового Рождества відізватися до Вас Дорогі Брати і Сестри спільним пастирським листом.

З вдячністю Всемогучому Богові, з радістю і признанням стверджуємо, що за кількадесять останніх літ релігійне життя нашого Українського Народу, та його звязь з Богом і Церквою піднеслися очевидно і то в усіх верствах. Є в нас багато людей доброї волі, багато братств, організацій, інститутів і товариств, що практикують релігійне життя. Є багато, що роблять до того перші кроки, признаються до християнства і щораз більше поважають Церкву як інституцію Божу і дуже потрібну в житті Народу. Зокрема тішить Нас, що наша молодь ставляє свою участь і діяльність у церковному і суспільному житті під вплив і провід Церкви. Коли пригадаємо собі ті паломництва, місії, духовні вправи в часі Великого Посту і в році, все з великим числом вірних і радих учасників, все зростаюче число Сповідей і св. Причастій, коли згадуємо духовні вправи для панів, пань, студентства, робітників і робітниць, академії в честь Христа Царя, коли зокрема спомянемо величаве свято „Українська Молодь Христові", то можемо тільки Богові дякувати і просити Його, щоб цю релігійність нашого Народу благословив і дав нам якнайбільше апостолів духовних і світських їх помічників та щоб цей рух обняв цілий наш Нарід.

Бо з болем серця бачимо теж між нашим Народом багато зла і грішників, що одинцем, а то і зорганізовано це зло поширюють. Серце болить, коли бачимо як на наших очах злі люди відважно й безсоромно словом говореним і писаним у книжках і часописах, ділом та Юдиним грошем апостолують в імя неправди й безвіря, а не видимо з нашого боку досить свідомих і відважних апостолів Христових засад, щоби тих висланників царства тьми вигнати і знищити. Нема апостолів Христової науки, моралі, життя з віри і християнської любови, то й нема побіди за Христове Церство в нашому народі.

Прийшли часи, що проти акції царства сатани треба конечно організувати акцію християнських апостолів або акцію католицьку. І справу треба тепер ставляти ясно: або з Христом, або проти Нього. „Ми не хочемо, щоб Він (Христос) над нами панував" — говорили і говорять ті, що Христа нищать і наново розпинають. „Ми виповідаємо боротьбу Богові і заповідаємо, що її виграємо" — говорять комуністи, комсомольська молодь з табору безбожників.

Такі гасла падають близько довкруги нас і серед нас. А що ми на це? Хто у нас має царювати — чи Варава розбійник, чи Христос Цар? Треба себе без самодурства ясно поспитати: з Христом Царем нашим, або проти Нього? Середини нема!

Відповідь українського нашого народу відома. Наші вірні на поклик Голови Церкви, Святішого Отця Папи Римського, щоб усі народи обновилися в Христі, щоби стали під прапор Христа Царя нашого та організувалися до оборони прав Христа і католицької Церкви в Католицькій Акції, — відізвалися одні з перших величавим пожертвуванням свого молодого покоління на службу Богові на незабутнім святі „Українська Молодь Христові". Католицьким гимном, що його так радо й сердечно всюди співають, заявляють усі: „Ми хочемо Бога" в нас, в наших родинах, школах, установах, товариствах та в цілому суспільному й політичному житті.

Цей здоровий і добре відчутий прояв релігійности нашого українського загалу свідчить, що в нас є жажда Бога і Його панування над нами та є охота до релігійної й апостольської організації, до будування Христового Царства внутрі Українського Народу.

Тож коли Ми, Ваші Архипастирі, промовляємо нині до Вас і за покликом Голови Церкви взиваємо Вас усіх до світського апостолства, то Ми певні, що Ви всі радо приймете цей голос Церкви як щось віддавна й щиро бажане. Ми певні, що організація релігійного життя й апостольства всіх вірних до помочі Нам Епископам і Вашим Отцям Душпастирям дасться без за великого труду перевести та що вона поширить доброго, здорового християнського духа на всі верстви і всі справи нашого життя.

Ми в цій справі відізвемося до Вас небаром ще раз спільно, коли статути Католицької Акції будуть вже готові і затверджені владою. Ми дамо тоді урядове пояснення цеї цілої дуже важної справи. А тепер взиваємо Вас усіх членів братств і релігійних організацій до щирих молитов підчас Різдвяних Свят і з Новим Роком до новонародженого Дитятка, нашого Спасителя, за навернення грішників і тих, що блукають, за скріплення й поширення релігійного духа в нашім Народі та у всіх народах, за зєднання цілого Українського Народу у правдивій Католицькій Церкві, за добрих душпастирів і помічників для них, світських апостолів, за нашу молодь, за тих, що голодні й терплять та за всіх, щоб ми сповнили Божу волю й подобалися Богові.

Покликом, що Ми поставили на чолі цього Нашого листа, який Ви, Дорогі, чуєте дуже часто в церкві на богослуженнях а може й не думаєте, що це якраз безнастанний поклик Церкви до Католицької Акції, — Ми кінчимо. Візвіть, Дорогі Брати і Сестри, помочі Пречистої Богоматері та всіх Святих і через Них віддайте наперед самих себе, а відтак апостолуйте між своїми й один другого віддайте Христові Богові. „Тобі Господи" нехай стане нашою сердечною печаткою на всіх наших ділах. Це буде найкращим нашим даром і колядою коло Вифлеємських ясел. Така наша спільна апостольська праця заведе нас в саму середину Католицької Акції, бо вона є її ціллю. Тому теж Ми Вас до цього завзиваємо за безнастанним голосом нашої Матері Церкви. Бо такі католики, що самі живуть у гріхах, є мертві на душі. Вони переступають Божі заповіди і заражують своїми душевними недугами своїх ближніх. Такі, що тримаються в практиці Каїнової засади: „А що мене мій брат обходить?" — є найбільшим нещастям для віри і Церкви.

До нас приходить Божий Син з апостольством, що Його ангели при Різдві співали: „Слава во вишніх Богу і на землі мир людям доброї волі". Додаймо Йому нашу найліпшу волю стати апостолами Його царства на землі. Всю нашу добру волю і все, що в нас дотепер зроблено, злучимо в одно спільне, добре зорганізоване діло під проводом наших Архипастирів і Душпастирів, а наш всенародній спів: „Тобі Господи" стягне на наш безталанний Нарід велике благословення Боже.

БЛАГОДАТЬ БОГА ОТЦЯ І СИНА І СВЯТОГО ДУХА НЕХАЙ ЗІЙДЕ ДО ВАС І ОСТАНЕ З ВАМИ НА ВСЕ. АМІНЬ.

Дане у Львові в день Празника Непорочного Зачаття Пречистої Діви дня 23. грудня 1935 року.

Подяка.

В імені моеї парохії складаю на цім місці Електротехнічній Кооперативі Е-КО, Львів, Сикстуська 29, щиро сердечне спасибі за незвичайно солідне та гарне заінстальовання електричного світла в нашій церкві. Артизм при розміщенні лямп по всій церкві, а особливо розкішний вінцевий орнамент при запрестольнім образі Матері Божої наповнив не лише гордістю, але й подивом чужих, які масою зібрались на посвячення цього світла. Ми всі розуміли, що ті люди, які так гарно прибрали нашу церкву не робили цього лише для заплати, але це більше може йшли за змбіцією, щоб дати із себе якнайбільше, бо це було для нашої церкви і це було від рідної фірми!

Тому з чистою совістю поручаю українському громадянству цю нашу першорядну і розмірно недорогу фірму. Греко-кат. Парохіяльний Уряд у Будзанові
227 Будзанів, дня 23. грудня 1935.
о. Антін Борса.

У великім виборі тапчани і всілякого роду меблі
поручає фірма
І. СІВЕК Львів, Валова 11 а.
полекші у сплатах. 3

ДР. СТЕПАН БАРАН.

На фронті без змін.

В історії польсько-українських взаємин буде завжди помітним минулий 1935 рік, а зокрема ще день 29. травня цього року як дата перших ширших розмов представників проводу УНДО й тодішньої Української Парляментарної Репрезентації з польським урядом на тему наладнання польсько-українських відносин. Від того часу пішли дальші розмови, а в першу чергу про актуальні тоді події польської внутрішньої політики у звязку з виборами до законодатних установ, що практично закінчилися відомим виборчим компромісом.

Остання подія заскочила у великій мірі як польське так і українське громадянство. Була вона дивною хочби із цього погляду, що зробив це уряд того режіму, що виповів безпощадну боротьбу партійництву і польським політичним партіям і який пізніше зліквідував свій власний політичний твір — Безпартійний Бльок співпраці з урядом.

Виборчий компроміс здійснено й у його висліді появилася теперішня Українська Парляментарна Репрезентація. Вона й є одинокою оформленою й суцільною політичною організацією на терені польських законодатних установ, яку признає й уряд мимо того, що регуляміни нарад сойму й сенату не визнають зовсім партійних клюбів. Вона теж переняла на себе через свою президію ролю продовжувати розпочаті з урядом розмови про нормалізацію польсько-українських взаємин. Предложено урядові цілу низку — перший раз у Польщі — конкретних домагань з докладною їх мотивацією. Про ці постуляти знає наше громадянство із промови голови У. П. Р. виголошеної в соймі дня 6. грудня 1935 р. Ті усі постуляти є сьогодні в стадії розважувань в урядових колах. Найближча будуччина покаже, до якої міри ці постуляти найдуть заспокоєння, а це в свою чергу матиме рішальне значіння на дальшу тактику Укр. Пар. Репр.

Ще одно, що кидається в очі постороньому обсерваторові, — це уміла тактика У. П. Р. на терені сойму і сенату, якщо брати під увагу тактику давніших Українських Парляментарних Репрезентацій з рр. 1928—1930 і 1930—1935. Обі попередниці У. П. Р. по суті ставилися негативно до польських парляментарних установ. Не старалися вони витворювати на цьому терені доконані факти, навпаки, ті факти їх завжди заскакували, а польського парляменту вживали як трибуни для пропаганди й декларацій, з самої організації У. П. Р. та її засобів між іншим і до боротьби за українську справу на закордонному терені, зокрема на терені Ліги Націй. Ця тактика позитивних успіхів нам не принесла й потреби життя змусили вибрати шлях, що ним йде нині У. П. Р., а що треба назвати занехаанням струсиної тактики. До политичних явищ у польській державі — у першу чергу у парляменті — Українська Парляментарна Репрезентація поставилася річево і цей свій річевий підхід виявила наглядно, голосуючи на надзвичайній сесії з кінцем жовтня м. р. за господарськими і фінансовими повновластями для президента.

Те все діється на горі. А що у низах? Чи є там зміни у психіці, настроях й поступуванні в урядових низових колах й на фронті польсько-українських взаємин у польському й українському таборі?

Здавалося би, судячи по тактиці й потягненнях урядової верхівки, що й урядові низи та й саме польське громадянство зареагує на це додатно, що справді булоб величезним осягом у нормалізації — як нині звичайно говориться — фактично напружених польсько-українських

відносин. Так воно однак не є. Низи по польській стороні — як урядові так і громадянські — ще „далеко далеко не відчувають досі навіть потреби хочби відпруження взаємин. Більшого заломання у їх дотеперішній психіці — що так скажу — Сенкевичівського Заглоби — ще й не слідно, зокрема в рядах бюрократії, що у своїй масі ставилася до нас завжди ворожо. „Переоцінку дотеперішніх цінностей“ видно натомісць в кругах польських консерватистів, що звязані і традицією і своїми життєвими інтересами зі землею — бюрократія є перекотиполем — перші находять критичну оцінку сучасного внутрішнього положення у Польщі й доцінюють потребу основної його зміни, на що вказують нерідкі й незвичайно характеристичні голоси консервативних публіцистів і політиків.

Мабуть ніде у ніякого більшого народу брукова преса не взяла у свій виключний полон вулицю й душу звичайного громадянина, як це є у Польщі з польською бруковою й червоняцькою пресою, передовсім на так званих кресах. Панами тут чевоняки й брукові, що вже є, а в майбутности ще більше буде загрозою катастрофи. Це тим більше, що на ґрунті згноенім всякими червоняцькими куріерками й експресами дуже леко жирує польська націоналістична преса навіть найбільш зоольоґічного типу. Вони є й причиною, що інтенції та потягнення центрального уряду тут у нас на місцях не знаходять зовсім відповідного резонансу, не то вже в кругах тутешнього польського громадянства, але навіть у низах державної бюрократії, що у своїй величезній більшости думають ще діловито старими катеґоріями дотично українського питання. Тут ще нема демобілізації, а навіть не дійшли тут мабуть відповідні демобілізаційні прикази.

Така психічна демобілізація переведена вже натомісць у значній мірі по українській стороні. І тут не йшло легко, якщо брати під увагу психольоґію нашого громадянина, настроеного у 100% неприхильно до польського уряду, що крок за кроком постепенно й послідовно ліквідував наші довоенні надбання. Були часи, що у нас дозволялося говорити хіба з возьним зі староства, а інтервенції у представників вищої влади вважалося просто за національний злочин. Про товариське зближення вже й не говорити. Згадати хочби цей крик, що вчинився у нашій пресі та у широких колах нашого громадянства з приводу участи декого з наших передових громадян у раўті у львівського воєводи з нагоди отворення львівських східних торгів осінню 1927 р. Тоді виявлено такий безпощадний остракізм, що ті заслужені громадяни — між ними і довголітні політичні діячі нашої партії — були змушені або покинути ряди УНДО або фактично зійти з політичної арени.

Перші суто політичні розмови Української Парляментарної Репрезентації з представниками польського політичного світу на терені Варшави мали місце з початком 1931 р. Не говорено тоді однак безпосередньо з польським урядом, тільки з президією Безпартійного Бльоку співпраці з урядом в особах послів Януша Єнджеєвича (пізнійшого премієра), пок. Тадея Голувка і сенатора Седлецького. Відбулася одна довша стріча з ними з відома і за згодою уряду, що в остаточній меті мали знайти практичний вихід зі ситуації, що її у внутрі Польщі та на терені Ліґи Націй створила відома пацифікація у Східній Галичині в осінніх місяцях 1930 р. Як один з учасників цеї розмови мав я тоді нагоду говорити довше з покійним послом Голувком, головним аранжером цього першого товариського зближення на актуальну і нині та й досі ще не розвязану тему відпруження польсько-українських взаємин. У розмові з ним підніс я, що без психічної пацифікації польської вулиці, як теж і польського громадянства на українських етноґрафічних землях у Польщі взагалі та припинення часто просто злочинного цькування всяких кур'єрків, у першу чергу краківського — не можна навіть і говорити про польсько-українське політично-національне відпруження й нормалізацію відносин. Якщо цього не буде, то будуть зайві усі заходи. Дальші розмови У. П. Р. з польською стороною припинилися вже на другій черговій стрічі, бо умовини польської сторони, подані за апробатою уряду — щодо наших домагань у справі пацифікації були для нас неприємливі. Від цього часу, себто від лютого 1931 р. аж по кінець травня 1935 р. не було більших розмов з польським урядом дотично цілости української проблеми, не враховуючи тут інтервенцій в уряді щодо деяких поодиноких конкретних справ.

Час робив своє. Впродовж останніх чотирьох літ зайшли події на терені наших внутрішніх відносин, як рівнож і події поза нами, що стали пригожою почвою до ревізії нашої політичної тактики. Прийшло й у нас к'нечне політичне отверезіння, що у свою чергу спричинило зміну наших настроїв та зродило потребу думати реальними політичними катеґоріями, очевидно у тих наших політичних й громадянських колах, що здають собі справу з нашого сучасного положення й здають собі справу зі своєї історичної відповідальности. Те все у сумі приготовило ґрунт до політичних розмов з польським урядом, що мали місце у другій половині минулого року.

Одинокий досі позитивний практичний вислід тих розмов — відомий. Є ним виборчий компроміс проводу УНДО з польським урядом при останніх виборах до польського парляменту. Дальше в дійсности справа не пішла і якщо брати цілість дотеперішніх польсько-українських взаємин — лишились вони без змін.

На польсько-українському фронті лишилось усе без змін. Можливо, що є деякі приготування до тих змін у головному командуванні, себто у центральному уряді, але приказів на зміну на фронті що зовсім не слідно. Можна помітити хіба деякі формальні поправки в особистому — більш товариського характеру — тракутванні української сторони у зносинах з урядовими чинниками (але й це не всюди), що однак не має суттєвого значіння. Психіка і настрої польського громадянства й низових урядових чинників — зокрема поліції — по виборчих місяцях підпала фізикальному праву маятника. Якщо вона в часі недавніх парляментарних виборів відхилилася у нашу сторону, то нині відскочила вона знову на свої давніші позиції. Обсервується щораз наглядніше давну не-

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ
НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ
ЦЕНТРОСОЮЗУ
ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ
І ЇХ СПІВРОБІТНИКАМ ТА ВСІМ
ВІДБОРЦЯМ З РІЗДВОМ ХРИСТА
і НОВИМ РОКОМ БАЖАЄ ВЕСЕЛИХ
СВЯТ — ФІРМА О. ЛЕВИЦЬКА і С-ka
У ЛЬВОВІ

ДАРІЯ ЯРОСЛАВСЬКА.

Різдвяна мрія.

Поїзд підїздив до стації. Кондуктор зіскочив зі ступенів і голосно викрикнув стацію. Заскрипів сніг під ногами небогатьох пасажирів. Дижурний руху поспішив до службового возу. Хтось відізвався з боку: „Ну, але мороз!“

Так, як тоді.

Скочив живо на східці та ввійшов на коридор. Не хотів іти до сепаратки. Хотів мати хоч на хвилину враження, що все буде так як тоді. Мав тоді цю саму куртку і зелений капелюх із плоскою головкою і стояв хвилину на коридорі як тепер.

Цілий віз був повний вояків. Їхали на святочну відпустку, були веселі та говіркі. Співали ріжних пісень, а вкінці почали колядувати.

„Землю юдейську нічка вкривала,
Сном благодати відпочивала...“

Так як тоді.

Їхав тоді до батьків на свята, і був безробітним, знеохоченим до життя, юнаком. Застав її в сепаратці, як сиділа біля відсуненого вікна із ногами вкритими подорожнім коцом і тулила голову в футряний ковнір плаща. Видно, бажала свіжого, морозного повітря. Говорила з якимось паном, що висів на найближчій стації — по німецьки, але так гарно та гладко, що взяв її за німкиню. Мала коротко стрижене, хвилясте волосся, коліру ясного золота, чорні очі затінені темними віями, привабливі повні уста і бліде личко, на якому ледве зарисовувались румянці. Виглядала на 22—3 роки. В очах її миготіли якісь таємні вогники, які нараз несподівано прислонювала тінь смутку чи мелянхолії. Зацікавила його. „Гарна німочка“ — подумав. Коли опинилися самі, викликав із памяти всю свою німеччину та почав балачку. Відповідала весело та загально, так, що не міг нічого збагнути.

— Ви певно їдите з Катовиць?

— Ні. Із Праги.

— Далека дорога.

— О так! Часами довжиться немилосердно, часами виглядає дуже коротка.

— Чи можна знати від чого залежить? — нахилився до неї і мав дурень надію, що вчує щось милого для себе.

— Від богатьох річей. Погоди, настрою, цілі подорожі...

Ані слова про товариство!

— А нині?

— Трохи так, а трохи ні.

Вслухувався у стукіт коліс і думав, щоб іще сказати.

— Десь у березні вибираюся до Львова.

— Так?

— Потріває два місяці. Дуже тішуся. Львів — гарне місто.

— Миле.

— І львівські панночки гарні.

Всміхнулася, але не сказала нічого.

— Ви стало мешкаєте у Львові?

— Ніби так, ніби ні.

Підняв брови вгору. На устах її блукала посмішка.

— Чи можна знати куди їдете?

Хвилину мовчала, якби думала над відповідю.

— До Станиславова.

— В такому разі з жалем залишу вас. Висідаю у Ходорові.

Знову усмішка й ані слова.

— Їду на свята. Страшенно не хотілося мені їхати, але — і додав із притиском — тепер не жалую!

— Чому? Свята мають свій чар.

— Так. Святий вечір, кутя, вязанка сіна, дідух і ялинка...

— І дарунки!

— Колись!

Замовкли. Тільки стукотіли колеса. Тільки переливалася вода в рурах.

Стояв тепер біля вікна на коридорі та дослівно відтворював у памяти колишню балачку. Тямив добре коли й як усміхнулася, що сказала, якби це було вчора. Усю цю стрічу омотував дивний, незнаний чар.

Із сусіднього переділу доохдило приглушене стукотом коліс:

„Їм то ангел ся являє
І таку пісню возвіщає...“

Нитка спогаду тягнулася дальше.

— Я дуже радо поїхав би до Станиславова, тільки нікого там не знаю.

Вона зідхнула.

— Я теж!

Глянув на неї.

— А виж там їдете?!

— Чи не можна їхати не знаючи нікого?

Тінь прислонила її гарні очі. Запримітив, що на рукаві мала чорну перевязку.

— Хто вам умер, пані?

— Хтось близький.

Відчув, що говорить чемно, навіть охоче, але холодно і зовсім виразно старається не сказати забагато. Це його заболіло. Відчув, що ця злотоволоса дівчина, про якої існування не знав іще перед годиною, починає брати його за серце. Почував усю смішність такого явища, але не було ради. Бачив, що він для неї є звичайним знайомим з поїзду, якого забуде зараз, як тільки він висяде. А не хотів цього. Нараз почувся дуже покривджений долею і якби хотів збудити в ній хоч співчуття, сказав:

— Я безробітний.

Але вона засміялася.

— Я теж!

Подивився на неї і не міг зрозуміти, чому їй так весело при цьому. Чи це не впливає на її життя? Чи вона така байдужа на все? Але ввесь його гнів і згіршення, з яким дивився на неї, розплився зараз у широкій, щирій усмішці, яку віддав їй.

— Чи не вважаєте, що це цікаво?

— Ані трохи! Почуваюся змучений та знеохочений цими безнастанними, безплатними практиками та заведеними сподіваннями.

— Бо ви певно не змагаєте до нічого!

Кинувся:

— Як??!

— Я все осягаю те, чого хочу.

— Якжеж ви це робите?

Зла переміна матерії

є дуже часто причиною багатьох недуг (жовчеве каміння, артретизм, ісхіяс, недуги шкіри)

ЗЕЛА „ХОЛЕКІНАЗА“

Генр. Немоєвського

систематично й енергійно підсилюють чинности печінки, видаляють у цей спосіб шкідливі побічні продукти переміни матерії і рівночасно унеможливлюють їм виводитися в організмі.

Продажа: Головний склад: Warszawa, Nowy Świat 5. й аптеки та аптичні склади.

Жадайте безплатних брошур.

терпимість супроти нас. Є старости, що в нічому не змінили своєї давнішої тактики. Перепони в набуванні за добрі гроші і то в готівці — землі при парцеляції нашими селянами — а то й закази, формально оперті на постановах закону про виконання земельної реформи — істнують дальше. Є сторони, що роблять перепони у влаштуванні невинних аматорських вистав, як теж і в економічній організації хочби районових молочарень. До цього треба додати численні перепони і колючі шпильки з боку недавно створеної у Східній Галичині самоуправної адміністрації у збірних громадах. Їх справді тьма-тьменна і на кожних наших повітових чи місцевих політичних зібраннях приходиться вислухувати цілої довгої низки фактів, що вказують, що на фронті є дальше без змін.

Словом на фронті положення загрозливе і грозить поважними комплікаціями, якщо вскорі не буде там відповідних приказів головного командування — центрального уряду до підчинених собі низових органів. Прикази мусять бути виконані й обходити їх не можна. Зрозуміла річ, що не будуть вони популярні у тих, що привикли поступати зовсім інакше. Не будуть вони симпатичні і у великої більшости польського окраїнного громадянства, особливо у ріжносерстної бюрократії, що у своїй масі ще й сьогодні йде по лінії, веденій що до нас краківським Курієрком.

Мусить настати санація й психічне відпруження по польській стороні фронту. Покищо її ще нема — і тому положення на польсько-українському фронті без змін!

—o—

І. КЕДРИН.

Білянс варшавського процесу.

Залишім на хвилину на боці сентимент. Правда, це дуже важко: бо у підході кожного українця до варшавського процесу **мусить** переважати передусім елемент сентименту, без якого прецінь не можна думати про рідну молодь та ще й ту молодь — навіщену всіми нещастями. Але зупинімся на хвилину тільки на аксіоматичній правді, що цей процес це **історична** подія та ще й подія **історично-політичного** характеру і тому виречімся на хвилину тих усіх засновків, які моглиб пошкодити **обєктивній** оцінці історично-політичних фактів. Якщо всі ми погоджуємося, що ніякі важливі факти з національного життя не повинні минатися безслідно, що всі вони — радісні чи сумні — **мусять** збагачувати наш досвід і докидати маленькі цеголки до тої будівлі, яка зветься політичною культурою народу та політичним виробленням громадянства, то мусимо теж навчитися приємній чи неприємній правді відважно глядіти в очі. Такою правдою не є звіти з судової салі включно зі звітом про такий-то присуд: зате є нею „моральний сенс“ для усіх заінтересованих сторін (для кожної з них — власний) і наслідки глибші та дальші, ніж лише доля 12-ти одиниць — хоч як ми тією долею турбуємось і їй співчуваємо.

Безсумнівно, що найбільше безпосередньо зацікавлена процесом Організація Українських Націоналістів. Тому в першу чергу підведім плюси й мінуси, які ОУН добула з того процесу, — без огляду на те, чи твердження їх для нас або для ОУН приємне чи ні.

Твердимо, що білянс ОУН вийшов — негативний.

Кожний процес членів революційної організації це нерозривна частина її революційної діяльности: капіталізація судового процесу належить так само до завдань організації, як виконання вчинку, який доводить до процесу. Судовий процес, це безумовно одна з популяризаційних трибун програмових засад, ідеольогічних гасел даної організації. І коли прокуратор ремствував на той пропагандивний момент процесів ОУН, то зайво хвилювався та ніякої Америки не відкривав: адже так було, є і буде, відколи істнують та будуть істнувати політичні проступки, за які винуватці стають перед судом. Бо вони боронючи себе, **мусять** виправдувати свій вчинок тими політичними мотивами, які їх до вчинку спонукали. Не сягаймо далеко: чи це був австрійський соціял-демократ Фріц Адлер, чи польський ендек Невядомський чи жидівський комуніст Шварцбарт, вони виголошували в суді промови, якими захоплювались їхні однодумці. Залишаємо на боці, хто і що завинило, що на тому процесі про ідеольогію ОУН говорила тільки одна сторона, в такому — очевидно дусі, як це було їй вигідно. Не хочемо цього теж твердити, що з погляду інтересів ОУН мовчанка підсудних була тактичною помилкою: це зовсім окрема — і дуже широка — тема. Але безумовно та мовчанка **згори** позбавила організацію змоги говорити **про себе:** про своє ідеольогічне вірую, про свої історично-політичні засновки, про свій світогляд. Можемо почути: не далиб говорити. Скажемо: не знаємо, — знаємо, що в першому слові підсудні можуть сказати, якщо не все, то багато, багато більше, ніж потім їхні оборонці, яких завданням є впливати на вимір кари.

Але колиб навіть прийняти, що й при мовчанці підсудних соборницько-визвольницький характер ОУН став відомий кожному чужинцеві, що хоч трішки поцікавився процесом, то проте ні на одному досі процесі ОУН польська сторона не використала так яскраво тих моментів української націоналістично-революційної ідеольогії, які ніяк не можуть трапити до переконання навіть найбільшим симпатикам **кожного** визвольницького руху (у засаді, що часто свариться з практикою!). Маємо на увазі ославлений „декальоґ“, 10 заповідей ОУН, якого вага у тому, що кидає на ОУН світло як на першу в історії визвольницьких рухів революційну ор-

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Трівке опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

будете мати — складаючи свої ощадности
в кооперативному банку „Дністер“,
Львів, ул. Руська ч. 20.

— Зовсім звичайно. Спершу точно означую те, чого хочу, а чого не хочу. Часами треба ще відгадати, що можу мати, а чого не можу. Коли все це вияснене, починаю цього бажати. Не спрямовую своєї волі тоді на нищо інше, тільки на те, чого бажаю і не зневохочуюся — тут усміхнулася до нього — так чимнебудь, хоч би як грізно воно виглядало. При цьому вірю, що те, що задумую — осягну.

— А якжеж ви самі досі безробітні?

— А відки ви можете знати до чого я змагаю? Може я не хочу мати посади? Може я подякувала за неї? Може я дістаю її? Що ви можете знати про моє життя?

Признав. Нічого не знав. Навіть цього, яке імя цієї чарівної дівчини. Нараз устав.

— Пані дозволять що представлюся. Називаюся Богдан Семчук.

— Ви німець? — чомусь засміялася вона.

— Ні пані. Я — українець — і стояв перед нею випрямлений як струна.

— Но то прекрасно! Чогож обоє розмовляємо чужою мовою?!

— Ви... ви...

— Я відразу відгадала, що ви не німець!

Але він образився:

— І ви нічого мені не сказали! І ви могли?!

— Мене незвичайно бавила ваша німеччина!

Але сміялася з нього так гарно та привабливо, що не міг довго гніватися. Відчував, що через те стала йому ще ближча та дорожча.

— Ніколи в житті не мав я подібної стрічі!

Не запримітив, що не сказала йому свого прізвища. Був очарований нею.

— В такому разі, скажіть мені щось про себе.

— Пощо? Принагідно зазнайомилися і більше не стрінемося.

— Хто зна! Можемо стрінутися!

— Прожили кілька милих хвилин і це залишиться...

— Різдвяна мрія!..

— Чому мрія?

— Ви...

— Попросту скажемо собі, що їдучи на свята до своїх, не нудьгували в поїзді і це буде для нас милим, різдвяним спогадом.

— Чарівним... як мрія — і вдивлювався в неї палкими очима.

Засміялася, але вмить споважніла. Запримітив, що чим більше минали стацій, тим більше сумніли її очі.

Подивилася на нього і бачив, що зрозуміла, про що думав.

— Їду від радощів до смутку. Настроююся відповідно на це.

Очі стратили свій блиск. Відхилила голову на стінку сепаратки та заплющила очі. Не міг відірвати зору від неї.

— Пані! Скажіть мені — хто ви?

Розплющила очі та не випрямила голови. Глянула у вікно, за яким видніли вже хати. Доїздили до Ходорова.

— Сказати? — і коли хитнув головою із прохаючими очима. — Не їду до Станиславова, їду до Надвірної. Там помер недавно мій дідуньо, що заступав мені батька. Оце все.

— Ви там перебуваєте?

— Ні.

— Але ви то, ви то хто?

— А чи не краще, як я залишуся для вас — осмілююся повторити ваші слова — різдвяною мрією?

Не міг її зрозуміти. Але зрадів, що сказала хоч щось означено. У батьків дізнається хто помер недавно у Надвірній і хто мав золотоволосу внучку.

— То скажіть мені хоч ваше імя, пані — просив.

— Марта.

— Чудове! — і не подумав, що в її устах кожне звучало би так само гарно.

Поїзд зупинився. З жалем устав з місця. Вона теж. Побачив тепер, що вона була висока як він, а постать її незвичайно вюнка та ніжна. Подали собі руки.

— Знаєте пане що? Ви безробітний юначе! Прийміть від мене на згадку нашої принагідної зустрічі щиру раду: вірте все в те що бажаєте осягнути!

— Щось як дарунок на ялинку?

— Очевидно. Дарунок від напів знайомої із поїзду.

— Яка буде від тепер для мене мрією..!

— — — — — — — — —

Більше її небачив. Скільки разів їхав поїздом до батьків, чи назад, перешукував усі вози. Залишилася в памяті так виразно та тривко, начеб знав її роками, бачив часто, говорив безнастанно.

Дізнався хто був у Надвірній і мав золотоволосу внучку. Але зараз потім, дім там зліквідували і його „Різдвяна мрія“ десь пропала. Ніхто не міг сказати куди. Їздив на два місяці до Праги, теж там розглядався, але й там її не найшов.

У міжчасі дістав посаду. І не знати, чи тому, що навчила його змагати до чогось, — досить що дістав посаду, скромну покищо, але таку, про яку мріяв.

Хотів побачити свою незнайому. Хотів їй те сказати і відчував, що згодом образ її в його уяві не затирається, але більшає та стає виразніший.

Кондуктор підійшов до нього за білетом.

— Прошу до сепаратки. Є вільні місця.

Неохоче глянув на нього злий, що перервав йому мрії. Засунувся у сам кут коридора, якби на доказ, що не думає нікуди йти. Але коли поїзд зупинився, всіла до нього якась рідня із клунками та дітьми і мимохіть мусів поступитись у глиб коридора. Зір проти волі просунувся по шклі дверей. І... ах, ні! Бачить добре... Вона?!

Сидить біля вікна так само, як тоді. Те саме коротко стрижене золоте волосся, ці самі темні вії, що кидають тінь на лице і так само сидить при відсуненому вікні та кутає голову в футряний комір плаща. Щось читає.

Привид!

Підняла голову знад часопису на гуркіт відсуваних дверей та глянула байдуже. Він увесь затремтів, запалав, прояснів усмішкою.

— Ви?! — Пані?! — Марто!

Дивилася на нього уважно та трохи зчудо

Сотні — тисяч — курців ствердило, що
ПАПЕРЦІ і ТУТКИ — ПОВНОВАТКИ **„КАЛИНА“**
є добрі, здорові і дешеві.

ґанізацію, що порвала з **принципом** свободолюбности (стосованим, очевидно, до всіх), правди для всіх і справедливости для всіх. Ніяка сильна, зорганізована **держава**, що у практиці проводить гасла національної асиміляції й екстермінації, не признається до цього отверто, лише заслонюється ріжними теоріями. Тимчасом ОУН, як організація, яка щойно має на меті здобути державність згори вже нині заповідає винищування інших народів та проповідує ненависть, як чинник визволення! Не знаємо, хто був автором того „декальоґу“ і чи повстав він пляново чи випадково, як своєрідний „літературний“ плід духа одиниці, що не здавала собі справи з наслідків такої проповіди: але сумніваємося, чи в інтересах якоїнебудь нац.-революц. орґанізації є проповідувати такі гасла, які наражують її на **морально-політичну ізоляцію в чужинецькому світі** і чи така орґанізація може собі дозволити не рахуватися з **симпатіями** світа. Той „декальоґ“ є теж головним арґументом поляків, що всяку чужинецьку допомогу українському підпіллю пояснюють не симпатією тих чужинецьких чинників до українського визвольницького руху, а їх власними егоїстичними інтересами.

Те саме, що сказали ми про значіння політичного процесу для зясовування загального політ. світогляду й ідеольоґії змовників, торкається зясовування мотивів **конкретного даного революційного акту.** Кожний політичний атентат є найгострішою формою політичної демонстрації. **Кожна демонстрація мусить бути для чужинців зрозуміла.**

Хоч як нам це дивно, а так воно є, і саме це уможливило державній прокуратурі представляти мін. Перацького, як політичного лібераля, — просто як однодумця Т. Голувка: на той момент звернув увагу навіть „Роботнік“. Мусимо ствердити, що вся увага ОУН була звернена на саму орґанізацію замаху, при повному знехтуванні можливостей політичного його насвітлення. Чиж завданням революційної орґанізації є тільки зводити людей зі світа?! Колиж хто покликується, що й при замаху на короля Олександра у Марселі не було ніяких летючок чи інших якихнебудь спроб популяризації мотивів змови, то можна відповісти: дай Боже, щоб українські справи були в Европі такі відомі, як є справи хорватські.

Третя поважна неґативна позиція у білянсі варшавського процесу для ОУН, це уявлення величезного **деконспіраційного матеріялу.** І не відомо навіть, що з погляду конспірації такої орґанізації є прикріше: чи те, що до польських рук дісталося безліч фактичних подробиць про життя і внутрішні відносини ОУН з т. зв. архіву Сеника, чи те, що показалося, що конспіраційний характер ОУН поставлений так фатально, що сама верхівка ОУН у незрозуміло легкодушний спосіб зберігає у ріжних руках, у ріжних містах Европи, масенну масу деконспіруючого матеріялу (система мультиплікувати листи й документи, розсилані для відома відразу на кілька адрес). Довідалися ми теж уперше понад усякий сумнів, що польські конфіденти є не тільки у краєвих рядах членів ОУН, але й за кордоном: зізнання інсп. Хроманського з Катовиць і ін. були під цим оглядом розторощуючі і вони не були блефом, бо спіралися на фактах. Знову теж показалось на цьому процесі, яким назагал кепським людським матеріялом орудує ОУН, які невідповідні одиниці займають чільні становища (очевидно, іствують і вимки, що їх ми бачили на судовій салі, але справді тільки вимки). У весь зріст виявилось знову безглуздя масового характеру революційної орґанізації, підтвердилось знову те, що в усьому світі відомо й що ми давно вже твердили: що масовість та конспірація — це поняття, які себе взаємно виключають.

У звязку з цим процесом можна навіть дискутувати, чи взагалі українська вдача через деякі питомі свої риси, свою довірливість, щирість, балакучість, свій сентименталізм, врешті через брак глибокого політ. вишколення, — чи вона взагалі годить до революційної конспірації?

Останнім поважним прикрим наслідком із цього процесу для ОУН будуть, мабуть, ті труднощі, які вона може стрінути на закордонному терені: деякі звістки про це вже надійшли.

Але у варшавському процесі заінтересовані, поза ОУН, ще дві сторони: українське громадянство та польська сторона (про чужинецькі держави, про які казалося на процесі, та про большевиків, які стараються пекти на свій лад власну печеню, тут не говоримо). Українське громадянство, стурбоване долею рідної молоді, пережило кілька тижнів зрозумілого хвилювання, яке ще не улягло́сь.

Бранка-Люкс
Чоколяда для вибагливого знавця!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає своїм П. Т. відборцям Фірма
МИХАЙЛО ФЛЯЙШЕР
фабричний склад паперу Львів, ул. Сикстуська 23.
Тел. 240-87.

вано. Нараз усміхнулася.

— Ах, ви!?!

І відложила часопис на лавку. — Хто-би подумав! — додала.

Стиснув її руку, як старій знайомій. Мав охоту поцілувати та була в рукавичках, а не подумав, як це зробити, такий був збентежений і захоплений.

— Ах, панно Марто, якже тішуся!

— Ну, ми-ж старі знайомі.

— І уявіть собі, що стрічаємося саме у той самий день, що перед двома роками!

— Але що ви ще не забули?!

— „Різдвяну мрію“? Ніколи!

Засміялася так само як тоді. Була така сама, як перед двома роками, може навіть ще краща. Виглядало, якби їх тодішня стріча тревала далі. Тільки той інший плащ уже без чорної перевязки і голубий джамперок, що так незвичайно підходив їй. Очі дивилися так само весело, ті самі таємні вогники блискотіли у них, а тінь смутку не прислонювала вже їх.

— Тямите, як ми їхали?

Вдивлювався в неї захоплено, відчуваючи дивну втіху в серці.

— Так!

— І говорили по німецьки?

— Так! А ви смішно плутали слова і це мене бавило!

— І те, що ви вмовляли в мене, що їдите до Станиславова!

На мить тінь смутку — зперед двох років — замиготіла в її очах. Але вже питав далі побачивши, що мимохіть доторкнув болючої рани — памяти дідуня.

— А тямите, що я був тоді безробітним, зне охоченим юнаком, а ви навчали мене віри, як осягнути те, чого бажаємо?

— Боже! Якже ви все докладно тямите!

— А ви — ні?!

— Але придалося вам?

— О так! Маю посаду і почуваюся до обовязку подякувати вам!

— Мені? — засміялася. — Прекрасна річ навіть у поїзді зробити якесь добре діло! Моральне, очевидно.

— Мушу признатися вам, панно Марто, що принагідна зустріч із вами, зробила з мене зовсім іншу людину.

— Ліпшу?

— На сто процент!

Всміхнулася мило та вдячно хитнула головою:

— Значить, ви спрямували всю свою волю на посаду?

— Так, але не додав: „а тепер на щось іншого“.

Рішуче почував, що кохає цю дівчину, про яку майже нічого не знає, а яку дивним дивом стрічає вдруге напередодні Різдва. Нараз зацікавило його, куди вона тепер їде, раз там нема дому? Але вона видно подумала те саме.

— Їдете до батьків на свята, пане?

— Так. Сестра вийшла в міжчасі заміж, побільшилася рідня, а...

— А ви одружилися.

Жахнувся.

— Я? Якжеж би я міг — і глянув на неї з докором, як може щось таке питати. Очі його говорили: „якжеж можеш дівчино кохана, а незнана, думати так?“

І спитав несміливо, щоб не нарушити засклепленої рани, а водночас дізнатися про неї чогось більше.

— А ви?

— Я зараз за цією стацією вас покину.

— Чи це так само правда — вибачте! — як поїздка до Праги перед двома роками?

— Ні. Пересідаю на бічний шлях.

Посумнів.

— Справді?

Але коли притакнула головою, подумав, що треба чимскоріше дізнатися про неї все, щоб потім не тужити та не шукати знову даремне її роками.

— До знайомих на свята?

— О, ні! Домів!

— До-мів? — і зрадів, що вона десь тут близько живе — значить ви не перебуваєте вже в Надвірній.

— Ні

— Ах! Значить ви дістали посаду?! Ваша віра теж дала вам те, чого ви бажали?

— О так!

— Чи можна знати де?

— Живу в Миколаєві.

Знав це містечко. Зрадів, що так близько Львова, що бодай раз на місяць зможе „скочити“, пізнати ближче і може хто зна, хто зна...

Вдивлювався в неї допитливими від щастя очима. Чи вона не зможе теж його покохати? Остаточно чим знайомість з поїзду гірша від знаймости на вечерницях?!

Нараз нагадав собі про цукорки, які мав зі собою.

— Може дозволите?

— Якто зараз видно, що маєте посаду! Тоді цього не було!

— А правда? — засміявся щасливо.

Стягнула рукавичку з правої руки і нараз почув біля серця холод. Вдивився в руку, якою сягала до торбинки із переляканим видом. Побачив щось ненадіяного. Шукав очима за темною або ясною точкою камінця, то знову потішався, що перстенець перекрутився на тонкому пальці. Але ні. На четвертому пальці зовсім виразно виднiла обручка.

— Ви — ви заміжні?

Подивилася на нього зчудована.

— Так.

— Я нічого не знав!..

— Відки би!

Сказала це звичайним голосом, зчудована його тоном, якого не розуміла. Відгадав, що був для неї звичайним знайомим з поїзду, як сотня інших і що не посвятила йому ані одної думки за цілих два роки. І чому-ж малаб думати?! А він шалений мріяв! А він кохав! Сподівався чогось від дівчини, про яку зовсім нічого не знав!

— Чи тоді перед двома роками... ви вже були заміжні?

— Ні — і всміхнулася щасливо.

Вже стара мужатка. Майже два роки. Тямить як тоді казала, що їде від радощів до смутку. Їхала тоді від нареченого. Йшли тоді їх заповіди. У лютім був шлюб. І чи не сказала, що

Зате польський політичний світ живо зареаґував. Десятки статтей у часописах усіх політ. напрямків засвідчили про дальшу **актуалізацію української проблеми:** це для української справи найбільша (едина?) користь. Інша річ, чи та користь виправдує скількість жертв, які прийшлось задля неї принести...

Ще невідома жертва, яку прийдеться принести згідно з судовим присудом. Почуємо його за кілька днів, безпосередньо після наших Різдвяних Свят.

Формально процес ще далеко не скінчений: і після присуду прийде відклик, може прийти до нової розправи чи до зміни вимірених кар, — але сути воно не змінює. Цією суттю не є зміст акту обвинувачення, не є кара, не є спірні міркування про ріжні процесові моменти та наслідки. Цією суттю є безспірна правда, яка прозирає з процесу та якою є **траґедія української молоді.**

осягнула те, чого бажала? Кохає свого чоловіка та кохає свого синка, річного прекрасного хлопчика, якого не бачила цілий день і немилосердно затужила за ним. Везе йому забавки „від янголика“ і дуже жалує, що нема ще для кого зробити ялинку, бо хоч синок дуже мудрий, то багато ще не розуміє. Може видається йому смішна та наївна, але на її думку це найгарніша, просто свята річ на світі: подружня любов і почування до дітей.

Слухав, як із безмежним еґоїзмом щасливої жінки та молодої мамочки, розвивала перед ним картину свого щастя і відчував, як його власна мрія розсівається як марево, як кожне її слово ранить його і віддалює все більше від неї. На лиці в нього появилася якась безрадність. Мав подібне враження, як при сильному ударі, коли у першій хвилині не почуваємо ще болю. Дивився на неї із трохи тупим видом. Усміхався далекою посмішкою та похитував головою.

А вона всміхалася мрійливо.

— Задумую зробити із мого хлопчика відважну людину, пожиточного горожанина та — тут усміхнулася лукаво до нього — повного віри у власні сили! І уявіть собі, що смію при цьому думати, що задумане мною діло є одно з найкращих, які загалом можна на цьому світі зробити! Чи не так?

— Так, пані добродійко...

Нараз подивилася у вікно — ах! уже!

Живо встала, видно втішена, що дім, де жде на неї улюблений чоловік і син, уже чимраз ближче. Скорим рухом натягнула шапочку, заняла плащ і взявши течку, простягнула йому руку.

— До побачення! Може ще колинебудь стрінемося!

Приложив уста до теплої рукавички.

— Може... пані добродійко...

Вийшла з сепаратки, залишаючи по собі ніжну арому каліфорнійських маків, розвіявши його безглузду мрію, якою жив два роки.

Десь із глибини воза доходило приглушене:

„Лиш убогі пастушки-пастушки
Стада свого стерегли...“

В. НЕСТОРОВИЧ

За нові проєкти.

З приводу конкурсу „Діла“ на економічні статті.

Уже втретє дістала Редакція „Діла“ від одного з наших еміґрантів із Ню Йорку письмо, якого зміст і стиль — як і в попередніх письмах — виявляє велику інтеліґенцію автора й велике його зацікавлення долею рідного йому народу в далекій Европі. За кожним разом нова форма того самого бажання: найти серед нашого громадянства когось, що кинув би нове, нереалізоване ще в нас гасло і вказав би на способи його реалізації. Мета: **зміцнити життєву відпорність нашого народу.**

Василь Тихий (це псевдонім, бо справжне прізвище мусить залишитись тайною Редакції) за кожним разом фундує новий конкурс і за кожним разом подає нову тему. Ось вони: 1) Як створити або розбудувати нові варстати праці для українців у рідному краю?“; 2) „Засоби й можливости розбудження та плекання енерґії“; і врешті найновіша 3) „В якій господарській ділянці сконцентрувати наші сили, щоби двигнути український нарід із теперішнього положення?“

Та на фундуванні конкурсів не хоче п. Тихий покінчити своєї ролі. Він у першому вже листі заявив, що готов підтримати матеріяльно здійснення проекту, який йому подобається. І в цьому міститься **ближча**, зовсім конкретна мета його замислів: **допомогти збудувати підприємство** з широким обсягом праці та широкими можливостями на нашому національному ґрунті.

Слід підкреслити що в конкурсових темах фундатора переважає **господарський характер.** Він знає — може навіть тямить із автопсії — нашу господарську відсталість, нашу економічну незрілість і свідомий того, що найгіршим дорадником є нужда. Віддихаючи воздухом ділового, підприємчивого американського центру, зглибив наш земляк правду, що матеріяльна культура і добробут дають найтрівкіший фундамент для всестороннього розвитку нації, зокрема для її експанзивности й самопевности, для її віри в себе. Як пильний читач старокраєвої української преси, він знає також, що вже погребана леґенда, немов би то наш нарід умів тільки за плугом ходити. Йому напевно відомі наші досягнення останніх літ в економіці, перш за все відомий перелім, що назріває у настроях і звичках, які ще недавно заморожували всяку підприємчивість навіть у реемігранта, перед тижнями ще рухливого американського бізнесмена. Навіть той реемігрант, ставши на Галицькій Землі і дихнувши її воздухом, вертався на село, будував хату, покривав її черепицею (це стало зверхньою ознакою його „американізму“) і йшов... слідами своїх предків-хлібробів.

Сьогодні ми вже таки чимало змінились. Але п. Тихий хотів би цю зміну поглибити і це зроджує в нього бажання „відкрити“ щось нове при помочі конкурсів.

Залишаючи на боці можливість найти якусь переломову „ідею“ (це менш імовірне), ми все таки мусимо признати заходам п. Тихого скромнішу, зате наявну заслугу: **його конкурси оживляють виміну думок** на тему доцільности такого чи іншого шляху національного розвитку. І цим він робить добре діло. Безумовно булоб вказано, щоб один із проектів найшов своє **конкретне оформлення,** користаючи з готовости п. Тихого дати матеріяльну поміч. Щоправда, ми не хочемо занадто звужувати інтенцій нашого шановного фундатора, але хочемо, щоб учасники конкурсу не розгублювались занадто у діялектиці і в нереальному підході до теми.

Тому поставили ми засадничу вимогу: **річевість,** знаючи з досвіду попередніх конкурсів що не всі автори є в своїх виводах річеві.

Гріш родить гріш, —
але тільки на вкладці
в
„Народній Торговлі“
Ближчі умовини подає
устно або писемно
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, Львів, Ринок 36

СЕМЕН ДЕМИДЧУК

Марк Твейн і акторка з драми „Мазепа і татарський кінь“.

Ню Йорк, грудень 1935.

З нагоди століття народин американського гумориста Марка Твейна виставили в головнім будинку Нюйорської Прилюдної Бібльотеки рукописи, листи, ріжні видання книжок та загалом памятки, які мають якийнебудь звязок із великим письменником. Для декого може й незамітна, але для українця незвичайно цікава є фотографія Ади Ізаакс Менкен, а біля неї мала замітка, писана машиновим письмом: „Марк Твейн знав Аду Ізаакс Менкен з Вірджінії і з Сан Франціско. Він пізнав її вперше, коли вона грала ролю Мазепи у Вірджінській Опері. В листі до своєї рідні він написав, що він прохав її висловити критику про свої літературні твори“. Під фотографією є скромний напис: „Ада Ізаакс Менкен як Мазепа в 1866.“

Властиво є дві фотографії, обі в ролі Мазепи. Акторка має обстрижене волосся, сама ледви прикрита серпанком, в одній руці має меч, у другій щит округлої форми. Лежить боком, оперта на рамя зі щитом. З правої сторони фотографії є поміщена замітка: „Ада Ізаакс Менкен, 1835—1868, була славною у Злучених Державах в ролі Мазепи. Вона була приятелькою багатьох літератів і артистів своєї доби. Між ними був Свінберн, Дікенс і Олександер Дюма батько“.

Після довгих розшуків у лябіринтах Нюйорської Прилюдної Бібліотеки можна устійнити такі дані про таємну Аду Ізаакс Менкен і про її „Мазепу“:

Після появи Байронової поеми „Мазепа“ в липні 1819. р. фантазія письменників звернулася в сторону українських степів. Одним із наслідувачів, а радше доповнювачів Байронового „Мазепи“ був Віктор Гіґо у Франції в р. 1829. Замітку Вольтера, що „Мазепа визначився в боях проти татар підхопив Генрі М. Мілнер і перекрутив її по вподобі у романтичній драмі „Мазепа і дикий кінь Татарії“, що появилася в 1830-ти роках. Мільнер каже, що драма написана на підставі поеми Байрона, але справді є там лише байка про прогнання Мазепи з двора польського шляхтича взята з Байрона. Решту якогось польського каштеляна) або татарська, як Мазепа, син татарського хана, загублений в якійсь татарській виправі проти Польщі, несподівано приїздить в татарський табор привязаний до коня і віднаходить свого батька. З ним разом робить виправу на двір польського шляхтича і відбиває там свою суджену.

Та хоч як перекручено оте оповідання про пригоди Мазепи, то всеж не можна було там закрити справжнього походження Мазепи. У сценах, виставлених на цирковий лад, та в величавих балетах чи турніях, виступали подекуди й козаки крім татар та польської шляхти, а видці, які приходили на цю сензаційну виставу, писали навіть поезії з нагоди появи цього „Мазепи“. І так у тижневику „Нюйорський Витинач“ — „The New York Clipper“, з з дня 12-го травня 1866. р. є така замітка з нагоди вистави „Мазепи“ з Адою Ізаакс Менкен: „Тут поміщуємо поему про правдивого Мазепу. Її написав чоловік, який каже, що був у тому краю. Поема певно викличе відповідне зацікавлення“. Потім іде такий наголовок поеми: „Правдива історія Мазепи і коня, написана автором, що був там в тому часі, отже знає все про нього“. Поема обіймає 13 строф, а зачинається словами: „На Україні жив відважний і старий чоловік...“ Але, хоч автор обіцює написати правдиву історію про Мазепу, то пише лише саркастичні замітки про хана.

Цей Мільнерів Мазепа був справжньою сензацією цілої половини століття. Його вперше грали в Рояль Амфітеатрі в Вестмінстер Брідж в 1831, а в Америці то він не сходив зі сцени аж до 30-ти років минулого століття. У Прилюдній Бібліотеці в Нюйорку збережений один примірник цього „Мазепи“ виданий накладом книгарні Френча в Нюйорку в 1830. р. і якімсь році із замітками театрального режисера, і другий примірник із 1846. р. Є також театральна афіша з оповісткою, що на Новий Рік, у вівторок 1-го січня 1839. р. виставлять драму „Мазепа“ в „Горожанськім Театрі“ в містечку Віксбурґ, у стейті Місісіпі. Там згадано, що Мазепа виїде на арабському коні Тімур, як уже

МИСТЕЦЬКІ ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ
Т. ФЕДОРИШИНА
Львів — Майдан Св. Духа 2. (кіоск).
Зайдіть оглянути, а купите найдешевше і на догідні сплати. 24/100 2-4

виступав в Балтимор і Вашингтоні, Нюйорку, Філядельфії, Бофальо, Синсинаті, Нашвіл, Ст. Люіс, Люїсвіл, Начез і ін.

Мільнерового „Мазепу“ грали теж у Бостоні в лютім 1849. р. „з козаками, войовниками, отаманами і амазонками“.

Замітною була вистава Мільнерового „Мазепи“ в січні 1864. р. в театрі „Олімпік“, в Ню Йорку, а найбільшою сензацією була поява акторки Ади Ізакс Менкен в ролі Мазепи в Бродвей Театрі, в р. 1866. Вона виступала тут 24 рази раз по разу і стягнула такий натовп публики, що театр був буквально виповнений, бо не було вільного місця навіть у переходах. Тому, що славна акторка взяла на себе ролю фантастичного Мазепи, що виступав тричі: раз як чура, другий раз як жертва шляхетської злости, привязаний ремінням до коня, а втретє як володар Татарії, сама її поява була чимсь небувалим. А газети, що тоді виходили в Нюйорку, не мали слів для висловлення свого подиву. Театральні оголошення були дуже короткі, зате багатомовні. Вистарчило нпр. оґолосити: „Бродвей Театр при Брум Стріт (нині недалеко Канал Стріт на долі міста). Буде виставлений: Мазепа, Мазепа, Мазепа, Мазепа, а ролю відограє панна Менкен“.

В Ню Йорку відновлено ще Мільнерового „Мазепу“ в „Вудс Мюзіюм“ на розі Бродвею при 30-тій вулиці дня 13-го березня 1876-го року, а ролю Мазепи грала панна Катерина Фіш, теж з добрим успіхом. Востаннє занотували нюйорські газети виставу „Мазепи“ в Нібло Театрі 2-го вересня 1878. р., а згадка про цю виставу поміщена в театральнім журналі цього театру „Нібло“ з 7-го вересня. Ролю Мазепи грала тоді панна Фенні Люїза Куннінґгем.

Після того цей „Мазепа“ сходить із сцени, а появляється вже Мазепа як опера Чайковського. Її між ін. грала російська оперова трупа в Бостоні в грудні 1922. р., а в Ню Йорку відограно його заходом арт. Д. Чутра в українськім перекладі д-ра Л. Цегельського в 1933. р.

Отакі відомости про собу нашого гетьмана, як реклями для американських театрів, довелося відшукати в Нюйорській Прилюдній Бібліотеці з нагоди замітки про Марка Твейна і його знайомство з артисткою Адою Ізакс Менкен.

найкраща комедія найновішої продукції
ДОДИК НА ФРОНТІ
де знаний комік король гумору Адольф Димша
створює незвичайні креації жовніра леґіонового, австрійського і російського. — Фільм повна гумору. — Дальшу участь беруть: Г. Ґросінна, М. Зніч, Галяма, Грабовський, Цибульський, Цвіклінська та інші.

ДР. ОЛ. КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

Казка про щастя дитини.

(Психольоґічний нарис.)

Від завіси, що скриває добрячу постать св. Миколая і від дзвінка Янгола, що приносить ялинку тягнеться в житті дітей немов антракт, що відриває їх подекуди від журби нашої дійсности, дозволяючи співрадіти радощам дитини. А проте на дні цих наших радощів віднаходимо, найчастіше особливий сум дорослих: тугу за втраченим дитинством.

Дорослі не вміють розважити цієї нашої туги. Мрія про вороття такого наівного минулого це найочайдушніша із мрій, — більше неможлива як сподівання казкового майбутнього. Розсіяти оцю тугу може почасти тільки наша власна психольоґічна рефлексія, що однаково добре розуміла б тугу за дитинством, як і само дитинство.

У нашій тузі за дитинством добачує психольоґічна рефлексія як справжній мотив тієї туги, — не так пошуканки за „втраченим минулим“, як **утечу від пригнітливої, теперішньої дійсности.**

Дитинство не без слушности виринає в нашій уяві як одинока пора життя забезпечена перед тиском дійсности тим, що дійсність сповита опалевим серпанком, ще не істнує для діточих очей, ще не почала істнувати. Саме ця полуда видається нам достаточною запорукою щастя дитини.

Та психольоґічна рефлексія — розуміючи якслід нашу тугу за дитинством, розуміє теж гаразд і само дитинство. У світлі цієї рефлексії дитинство показується у справжній перспективі, розсіваючи хибний погляд про „щастя дитини“.

Коли психольоґічна рефлексія шукаючи за щастям дитини вертається до найдавнішої нашої минувшини, тоді звідти виходить їй назустріч (як найсильніший доказ проти твердження про щастя дитини), велика дитяча туга протилежна до нашої, **туга за щастям бути дорослим.**

Дитина, як каже пані Монтесорі, почуває себе у світі дорослих як карлик серед велитнів. Усі предмети хатньої обстанови є для неї за великі, недогідні, за важкі, — не надаються до вжитку. Усе є зависоко, усе є недоступне, усе домагається допомоги старших. Світ не є на міру дитини; не тільки світ матеріяльних річей, але тим паче моральний світ понять, переконань, поглядів, звичок дорослих. Дитина — щоб ужити влучно порівнання психольоґа Вексберґа — почуває себе між дорослими немов чужинець у місті, якого мови, звичок, законів не знає, не вміє і не всилі зрозуміти.

Коли зважити, що „щастя“ або „нещастя“ є тільки пристосування людини до довкілля — не може бути двох гадок, що субєктивно оце непристосування дитини до світа мусить бути джерелом невпинних її розчарувань. І це почування фізичної і психічної кволости, особливо в несприятливих умовинах розніженого або надто суворого виховання — веде до т. зв. **почування меншевартности** (Адлер). Що комплекс „меншевартности“ не є маловажним чинником, — доказом цього — його наслідки для майбутньої вдачі дитини. Дитяче почування меншевартности спричинює наслідки, які в житті дорослої людини викликують хіба тільки великі,

Машини до писання
Всіляких систем нові і уживані з українськими і польськими черенками

по цінах безконкуренційних
поручає
ЮЛІЯН ЛОМАҐА
Львів, вул. Валова ч. 11, тел. 228-70.
Всіляке приладдя і складові частини до машин у великому виборі. — Власне механічне заведення для направи машин.

829
Машини до шиття
для правцюка ПФАФФ-НАУМАНН найкращої якости з довголітньою ґарантією

АВГУСТ СТРІНДБЕРГ.

ЛЄОНТОПОЛІС

На західній вершині від старого египетського міста Геліополіс розтаборилась каравана. Було там сила народу та здебільша гебреїв. Вони вибрались через пустиню з Палестини на верблюдах та ослах; через ту саму пустиню, яку переходили діти Ізраїля тисяча літ тому...

У сутінках при слабому сяйві місяця можна було бачити тисячі вогнів серед табору; при них сиділи жінки із своїми дітьми, тоді як чоловіки носили воду.

Ще ніколи не бачила ця пустиня так багато дітвори; і саме тепер, коли вона мала лягати спати, табор гудів від дитячих криків. Табор подобав на дитячу кімнату.

Мами пообмивали дітей, немовлята лежали при грудях, крики затихли один за одним і над полем нависла повна тиша.

Під сикоморою сиділа одна жінка і годувала свою дитину; поруч її чоловік. Гебреєць підкидав свому віслюкові галузки глогу. Після цього вийшов він вище на горбок і дивився на північ.

Якийсь чужинець, з вигляду римлянин, проходив мимо і приглянувся жінці з дитиною, немов би ратував її.

Гебреєць чимсь схвилювався, але щоб заховати свій настрій почав з римлянином балачку:

— Скажи, будь ласка, подорожнику, чи там на сході це місто сонця?

— Так, ти бачиш його — відповів римлянин.

— Значить Бет Семес?

— Геліополіс, звідки греки та римляни взяли свою мудрість. Сам Плятон жив там...

— Чи Леонтополіс можна теж звідси бачити?

— Мури його святині побачиш на дві милі на північ.

— Отже це є та земля Ґосен, яку відвідав наш батько Аврам і яку приділили Яковові — сказав гебреєць звернувшись до жінки, що відповіла йому тільки кивом голови.

На це римлянин:

— Ізраїл вимандрував з Єгипту до Ханаану. Але після вавилонської неволі частина з них знову прийшла сюди та осіла тут. Ти сам це знаєш.

— Так трохи знаю. А тепер ізраїльтяни розрослись до тисячі-тисячі душ... Навіть власну святиню вибудували. — О, там далеко, де можеш її бачити. Чи ти знав про це?

— Знав трохи. Отже це римська земля?

— Еге-ж.

— Усе тепер римське: Сирія, Ханаан, Греція, Єгипет...

— Ґерманія, Ґалія, Британія; світ належить Римові, як це звіщувала кумейська Сибілля.

— Гаразд! Але світ має спасти ізраїль, як це звістив сам Бог нашому батькові Аврамові.

— Цю казку я теж чув, але покищо це пророцтво торкається Риму... Чи ти їдеш з Єрусалиму?

— Я їду пустинями, як усі інші, і маю з собою жінку та дитину.

— Певна річ, дитину! Навіщо ви тягнете з собою так багато дітей?

Гебреєць замовк. Але маючи певність, що римлянин виглядав на багатого пана, рішив він сказати йому правду:

— Ірод, тетрарх, почув про пророцтво мудрців із Юди, що у Вифлеемі народився цар юдейський. Щоб оминути небезпеки, яка буцім то йому загрожувала, наказав Ірод вигубити всіх хлопців, що недавно народились у цілій околиці. Зовсім так само як фараон, що казав повбивати всі наші немовлята. А всеж Мойсей врятувався, щоб визволити наш нарід з египетської неволі.

— А скажи-но, хто мав би бути цим царем?

— Месія... Довгожданий.

— Чи ти віриш, що він народився?

— Я не можу цього знати!

— А я знаю, що він народився — відповів римлянин. — Він запанує над світом і всі народи зеднає під своїм жезлом.

— Хто це може бути?

— Цісар Августус.

— Чи він походить з Авраамового насіння чи з дому Давида? Ні, він не з них. І чи прийшов він у мирі, як передсказав Ісая? „І царство його буде велике і мирові його не буде кінця“? Цісар напевне не є чоловіком миру.

— Прощавай, сину Ізраїля! Тепер ти римський підданий. Будь задоволений спасенням, яке приніс нам Рим, бо іншого ми не знаємо.

Римлянин відійшов.

Гебреєць нахилився до своєї жінки:

— Маріє!

— Йосифе! — відповіла вона. — Тихше! Дитина спить.

Перекл. м. р.

переломові події; це почування під напором обставин і питомої реакції дитини формує її **характер.** Саме з нього родиться велика туга дитинства: „стати дорослим".

Навіть відчуваючи оцю тугу — дитина лишається дитиною, — як каже Кляперед — чимось таким ріжним від дорослої людини, як пуголовиця від жаби. Дитина невдоволена собою, своєю кволістю і водночас усе те, що є „зрілістю", „старшим віком", є для неї чимось чужим, далеким, незрозумілим. Вона бажає собі будуччини і дивиться на неї з острахом. Так через психіку дитини переходить щілина, одно із тих роздвоєнь, що стають іноколи джерелом трагізму, які ми дорослі вважаємо сумним привілеєм світа зрілих людей.

Правда: кажемо часто, що дитина має хист жити у світі власної уяви, в ілюзійному світі казки, з другого боку у світі забави.

Та не треба забувати, що забава зовсім не є тим для дитини, чим для дорослих. Для дорослих є забава **відпруженням від поважних зусиль** — для дитини зовсім поважним зусиллям. Можна нерідко подивляти витревалість дітей, що зайняті напр. конструктивними забавами. Коли зважити, що ці забави тягнуться цілими годинами, що діти уміють бавитися аж до повної втоми, — коли зважити обмеженість сил дитини, то треба піддати ревізії наші погляди на забаву дітей.

Не є парадоксом твердження, що в деякому розумінні треба **стати дорослим, щоби відчути справжній смак, справжній чар забави.** Так і треба розуміти гадку Ніцшого, що „стати дорослим — це значить відзискати повагу з якою ми бавились як діти". Забава дітей не є запереченням поваги життя; вона є поважною підготовою до життєвих завдань. Не треба теж забувати, що забава як і поважна діяльність має свої невдачі та своїх невдачників.

Чи уява дитини наскільки проявляється вона поза забавою — може стати вирішним чинником щастя дитини? Дитина живе казкою — в казці, що її оповідають інші і в казці, яку сама собі творить. Та віра в казку є не тільки джерелом справжніх радощів, коли дитина радіє тріюмфами героїв, ця віра буває теж джерелом справжніх терпінь, коли дитина співчуває з їх терпіннями. А казка, що її собі дитина творить, не завсіди повна насолоди чарівних снів, але повна теж страховищ. Уяві дитини бракує одного, що для нас дорослих є особливо цінним: мрія дитини не містить для дитячої свідомости нічого справді чудесного, нічого дивовижного, — вона не є **визволенням із невблаганої дійсности** — з тієї простої причини, що дійсність з її конечними умовинами для свідомости дитини ще не істнує.

Пригадаймо ще своєрідну самотність дитини. Правда, діти богато гуторять одне з одним, вони радо бавляться, — але є теж у дитячій психіці характеристичні риси звані дитячим еґоцентризмом. Дуже субєктивні уявлення які вона творить собі на підставі досвідів у власному середовищі, часто мало зрозумілі для інших. Оця недосконалість дитячої психіки та мови (по мистецьки просліджена швайцарським психольоґом Пяжетом), стає нам на перепоні до порозуміння з дитиною. Великими незрозумілими самітниками людства є самітники-діти. Ця самотність дитини, яка не доросла до суспільного життя є чимось іншим як горда і добровільна самота тих, що суспільність переросли, та всеж не творить сприятливих умовин для дитячого щастя.

Усім тим нашим арґументам проти „міту про щастя дитини" — можуть звеличники дитинства протиставити хіба тільки своє чуттєве цінування дитинства як стану необмежених можливостей. Дитина у нашій репроспективній рефлексії видається **усім** саме тому, що ще не є **нічим.** Шлях нашого життя ввесь засіяний як каже Берґсон „шматками того, чим моглиб ми бути". Життя є невпинним **вибором** поміж можливостями. Те, що є, що істнує, вбиває те, що моглоб бути. Чим дальше вертаємось у нашу минувшину, тим більше від дійсного нашого шляху життя розходиться доріг, якими ми — як нам здається — могли піти, а з яких не скористали. Та щоб відчути і оцінити все те багатство можливостей дитячого віку — треба його давно втратити; істнує воно тільки як образ „втраченого скарбу"... Щастя дитини залишається тільки казкою старих і для старих мітом, мітом, що завдячує своє повстання легковірности дорослих.

——o——

1000 жіночих торбинок від 1 зол.
і дарунків зі шкіри від 50 сот. у фабриці валізок і торбинок **РОЗЕНЦВАЙҐА** Львів, ул. Сикстуська ч. 5. Телефон 229-20.
4110 3-3

МИКОЛА КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Як я втікав з Москви під Різдво

1912 РОКУ.

Це було так давно та проте всі навіть найдрібніші факти залишилися в памяті.

В осени 1912 року приїхав я до Москви, де вступив на історично-фільольоґічний факультет. В той час у Москві вчилося у високих школах багато української молоді. Число українських студентів сягало кількох тисяч. По всіх високих школах українська молодь гуртувалася в українські громади, а найдіяльніша та найчисленніша була громада наших молодих агрономів у сільсько-господарській академії в Петровсько-Розумовському під Москвою. Назва цієї чудової місцевости повстала з того, що належала вона колись Кирилові Розумовському, а заснованy за давніших часів академію названо іменем Петра I. Таким чином у самій назві можна було вбачати парадоксальне сполучення імени найбільшого ворога України з іменем її останнього гетьмана.

Але й інші українські студентські громади у Москві вели дуже жваву діяльність серед тисячних мас української молоді. Не даремно стару російську столицю називали тоді в нашому громадянстві лябораторією української національно свідомої молоді. Мало свідомі або й зовсім несвідомі під національним оглядом хлопці приїздили до Москви з ріжних кутків України, де їх виховувано в російських школах і тут переконувалися на кожному кроці в етнічній і культурній відрубности українців від росіян. Під тиском московських вражінь національне освідомлення молоді йшло дуже швидко. Цим і можна пояснити той факт, що діяльність українських студентських організацій у Москві, а також і в Петербурзі, мала досить широкі рямці, а наслідки її відчувались також і на Україні, куди врешті-решт верталися тисячі молодих свідомих українців.

Головою української громади на історично-фільольоґічному факультеті був Грицько Гринько. Мав він тоді приблизно 24 роки і дуже переймався обовязками свого відповідального становища голови громади. Походив він з Харкова, де мав і рідню і був типовий харківянин з зовнішнього вигляду: широке обличчя, трохи кирпатий ніс, ясне волосся, — тип обличчя, що його так часто можна бачити поміж Харковом та Курськом. У громаді, жартуючи називали Гринька кирпатим Мефістом, а це тому, що завжди був він задумливий і робив вражіння, що криє в собі якусь таємницю. З перших розмов моїх з Гриньком здавалося мені, що ця таємничість його виникає з крайніх революційних поглядів. Очевидно, не міг я тоді припускати, що цей самий Гринько буде колись комісарем фінансів СССР.

Під впливом Гринька діяльність громади не позбавлена була революційного забарвлення. Громада брала участь у всіх революційних виступах студентства, а тих виступів було немало того часу. Саме тоді міністр освіти, відомий російський чорносотенець Касо скасував автономію університетів і призначав на вільні катедри своїх кандидатів, не числячися з опінією університетів. На нашому факультеті призначено на катедру історії церкви відомого реакціонера Алмазова. Рішено уладити демонстрацію протесту проти цього призначення. Коли професор Алмазов в супроводі ректора і декана ввійшов до переповненої авдиторії і заняв місце на катедрі, всі студенти повставали з місць, викрикуючи під адресою нефортунного дебютанта ріжні лайки й обкидуючи його гнилими яйцями та кальошами. Виклад зірвано, але прийшли репресії. Між іншими Гринька арештували та виселили з Москви. Прощаючися зі мною він казав, що їде до Харкова і що якщо мені станеться щось подібного, то щоб я теж приїздив до Харкова, а він мені вже поможе вступити до харківського університету.

Не думав я, що змушений буду за місяць скористати з цієї пропозиції.

У Москві познайомився я також з молодим українським студентом з Полтави, Володимиром Гайдаровим,*) який студіював право. Одначе правничі студії мало його цікавили. Гайдаров захоплювався театральним мистецтвом і майже щовечора ходив до театрів. Але крім того Гайдаров часто бував на нелеґальних революційних сходинах, дуже модних за тих часів. На тих сходинах виголошувано реферати на ріжні теми і Гайдаров звичайно виступав підчас дискусій з промовами, в яких чимало було театральности. Одного разу Гайдаров запросив і мене на такі сходини і там я познайомився з деякими членами московської орґанізації соціялістів-революціонерів. Ці мої нові знайомі, що крилися під ріжними псевдонімами, запропонували мені виступити з короткою промовою підчас демонстрації, яка мала відбутися в університеті з приводу розстрілів кількох політичних вязнів, що перебували на засланні. Демонстрація ця відбулася на початку грудня, я свою промову сказав, а наслідки були такі: поперше мене виключено з університету, а подруге того самого дня до мого помешкання прийшла поліція з наказом перевести трус й арештувати мене. Однак передбачуючи цю візиту я сховався у наших агрономів у Петровсько-Розумовському і там чекав дальшого розвитку подій. Поліційні агенти залишилися в моїй кімнаті і кілька днів я не міг забрати своїх речей, щоб виїхати з Москви. Побачивши, що це безнадійна річ, я покинув свої речі в Москві і потайки виїхав до Харкова, пригадуючи запросини Гринька. Гринько прийняв мене дуже гостинно і я замешкав у нього в надії, що пощастить мені вступити до харківського університету. Гринько провадив зі мною довгі розмови, в яких мене вражало, що він, будучи сві-

*) Пізніше відомий фільмовий артист.

Уживану одіж, білля, обуву мужеську, жіночу, дитячу для інвалідів, вдів і сиріт приймає
УКТОДІ, Львів, Потоцького 48.
З провінції висилайте почтою. У Львові відберемо самі за писемн. повідомленням.

Ориґінальні анґлійські
Матеріяли на убрання
продає гуртовно
С. ЕРЛІХ, ЛЬВІВ, ул. ЯГАЙЛОНСЬКА 20.

Вже вийшла І. кн. „Вістника" за січень 1936 р.

ЗМІСТ: Евген Маланюк: Місячна соната. Богдан Кравців: „*". Богдан Кравців: З еротик. **Вентура Ґарсія Кальдерон:** Капрічіо. Д-р Остап Грицай: **Фенікс Еспанії** (Льопе де Веґа). І. Солоневич: **Росія в** концентраційному таборі. Капітан М. А. Пітерс: Пропаґанда підчас війни. Андре Моруа: Джозеф Конрад. М. Островерха: Нова Італія. О. Кей: На порозі нової доби. Вол. Дорошенко: Микола Устіянович. Дм. Донцов: Про баронів середновіччя і баранів з байки. Nemo: При дворі Неґуса. М. Л.: З пресового фільму. О. Теліга: Лист до Редакції. Бібліографія. — **Передплачуйте „Вістник" на 1936 р. під редакц. Д-ра Д. Донцова.** — Хто в краю, або в Чехії пришле річну передплату до кінця січня ц. р., платить за „Вістник" лише зл. 20·—. Зако донний передплатник, що в січні вишле одноразово зл. 25·—, матиме заплачений „Вістник" за цілий 1936 р. — Передплата на „Вістник в краю річно 23 зл.; піврічно 12· зл. платні згори. — Ціна окремої книжки зл. 2·20. — Для заграниці річно зл. 30·—, або рівновартість в чужій валюті. Ціна окремої книжки зл. 2·50. — АДРЕСА: ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО ч. 26 м. 5. —
Чекове конто ПКО. 500.371. 926

БЕЗСОН НІСТЬ

винищує організм

й повстає часто наслідком розладдя нервової системи.

Зела магістра Вольського **„Pasiverosa"** мають у собі рослину з заспокійливими прикметами — Пасіфльору (квіт Божих Страстей). Вони лагодять розладдя нервової системи (нервицю серця, болі голови і паморочки, почування неспокою), наводять цілющий, природній сон і вживаємо їх при терпіннях нервової системи. З огляду на своє лагідне ділання (не має шкідливих побічних впливів) можуть їх уживати, не лякаючись, всі без ріжниці віку. Зела з охор. знак. **„Pasiverosa"** можна дістати в аптиках і дрогеріях (аптичних складах). **Виріб(ня Магістер Е. Вольскі, Варшава. Золота 14. м. 1.**

Перша польська оперетка! — Хто хоче забавитись, нехай спішить на:

„ЛЮБОВНІ МАНЕВРИ"

де буде розвеселювати Льора Галяма, Толя Манкевичівна, Міра Зімінська, Александер Жабчинський, Ст. Селянський. 21

домим українцем, більше захоплювався революційними й соціяльними теоріями, ніж справою визволення України. На його думку соціяльна революція в цілій Росії принесе також визволення України. Після таких розмов я все більше переконувався, що впливи російського нігілізму, цього попередника комунізму, можуть принести величезну шкоду українській молоді та всій національній справі. Найбільшу суперечку з Гриньком мав я на тему кольоніяльного визиску України Московщиною, доводячи йому, що і після соціяльної революції в Росії в ролі імперіялістів виступить російський пролетаріят, заінтересований в розвитку російського промислу коштом української сировини і що соціяльна революція в Росії не принесе визволення Україні. На мої зауваження, що визволення України не можна вязати з революцією в Росії а треба розглядати, як зовсім окрему проблему, Гринько закидав мені шовінізм*). Зайвим булоб додавати, що наші розмови, в яких порушували ми складні питання, просякнені були молодечим революційним фанатизмом.

День минав за днем, а з заходів, щоб дістатись до університету, нічого не виходило. Маленький епізод прискорив мій відїзд з Харкова. Одного дня Гринько вернувся до дому досить занепокоєний тим, що в сусідному помешканні замешкав якийсь жандармський старшина. Тогож самого дня на сходах зустріли ми того жандарма, який показався мені дуже знайомим з обличчя. Виявилося, що був це той самий старшина жандармерії, який перед кількома місяцями переводив в Чернигові слідство у справі гуртка української молоді і від якого мені, теж замішаному у цій справі, пощастило втекти. Тогож вечора, а було це акурат 24. грудня ст. ст., Гринько відпровадив мене на двірець і виїхав до Києва.

Була морозна різдвяна ніч, у потязі було пусто. Проминули ми Полтаву, Решетилівку, Миргород, Ромодан, Лубні. Над раном, коли на світ стало благословлятися, — Переяслав. Всі ці місцевости викликували в уяві наше минуле і ріжні епізоди з рідної історії та водночас, коли хриплий голос кондуктора сповістив: Пе-е-е-ре-я-сла-а-в, мимоволі щось заболіло в серці. Може це був підсвідомий страх, що дорога, якою йшов Гринько і йому подібні, заведе Україну в її майбутній визвольній боротьбі до нового Переяслава, ще тяжчого і болючішого...

Був сонячний ранок, коли потяг віїхав на старий київський двірець. Ідучи до міста помітив я на Безаківській вулиці велику вивіску Української Книгарні, а далі Володимирський собор, будинок Педагогічного Музею, де пізніше засідав парлямент самостійної України — Центральна Рада, а в перспективі Володимирської вулиці щирим золотом блиснули бані Святої Софії...

*) У 1926 р. прочитав я в час. „Плановое хозяйство" велику статтю Гринька, в якій він критикував економічний централізм московського уряду і домагався збільшення інвестицій на Україні.

РОМАН ГОЛІЯН.

В далекій країні білих ночей.

Фрагменти з подорожі по Фінляндії.

Фінляндія. Далека, тиха і задумана північна країна. Між Балтійським морем на півдні та Ледяним Океаном на півночі. Зліва Ботнійський залив, Швеція і вище Норвеґія, зправа Совітська Карелія, а на південному сході — Ленінград. З фінляндського Віпурі (Виборгу) до Ленінграду всього година їзди залізницею. А в Раяйокі, ставувши на березі фінського заливу, у погідний ранок, бачив я цілком виразно вежі червоного Кронштаду, де в 1917 р. розгорілася бунтом моряків, російська революція.

Є тої фінської землі клапоть великий. Фінляндія більша від Польщі на кількасот кв. кільометрів. Але населення має всього 4 міліони. Воно розкинене широко по неплодній, каменистій землі, скупчилося головно над берегами моря та озер, що їх у Фінляндії 60 тисяч, крім 80 тисяч островів і острівців.

Вже чотири місяці минуло від часу, коли я вернувся звідти. За мною поверх дві тисячі кільометрів мандрівки по фінляндських просторах, почавши з Фінського та Ботнійського заливів, аж поза полярне, підбігунове коло, де тратимо орієнтацію між днем і ніччю.

Мої враження?... Їх багато. Перш за все, враження великого, розмріяного спокою. Цей спокій вражає вас, охоплює, коли ще в Таліні сідаєте на фінський корабель, степенується, коли станете ногою на ґраніт гельсінґфорської пристані, а полонює вас на фінляндській провінції.

У Фінляндії авта не гудять, трамваї не дзвонять. Люди не поспішають. Навіть праця йде там поволі, неначе з надумою. Але у тій праці є солідність, систематика і впертість. Мовчазна завзятість, що її навчила фінів сама природа. Фінляндське населення бореться з нею вперто, видираючи їй скупі плоди, дослівно силою. На висоті 60 ступня ґеоґр. ширини бачив я чепурні фінські оселі, де мешканці наносивши на ґранітний ґрунт сірої землі, плекали городовину.

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ

„ЕВА" 14/3

ЛЬВІВ, ул. ЛИСТОПАДА ч. 32. II п.

Відмолоджує і поправляє найбільше знищені цери та виконує всі косметичні заходи для Пань і Панів. Ціни помірковані. Значні знижки в абонаментах і для П. Т. Студенток і Студентів.

На складі пудри і креми.

Л. ПЕРРІ.

Самотні.

Була 2 год. 15. Дівчина закрила свій годинник на руці вовняною рукавичкою і потрясла головою. Яка досада: 2.15; пізно. В цій годині вона повиннаб уже бути в лещетарському захисті. На Різдво хутко темніє на дворі. Ще з пів години дороги буде до цілн, певно не дальше. Не треба хвилюватись. Навіщо псувати собі нерви? І так усе не має сенсу.

Хіба тільки гори, чудові, сніжні гори і самотність мають якийсь глибший зміст. Поглянула довкола. Чудова околиця, як мрія. Сніг скрізь такий, як упав з неба. Ніодного сліду лещет. Слава Богу. Нелегко було найти таке місце; заблукати тут можна. Яка гарна думка провести Свят-Вечір на самоті, у самотній хатині.

Дівчина їхала вперед по гладеньких збіччях, пнялась по скелях. Нараз зупинилась як задубіла. Вітер, що повіяв на неї, мав у собі якийсь дим. Будка була вже недалеко, десь за закрутом, не було сумніву, що там сиділи якісь люди.

Думка провести такий вечір без товариства — розвіялась. На свіжому від морозного повітря личку виступило розчарування. На те втікла вона на Різдво від людей, на те рішила закопатись десь у снігах і мовчки простягнути свої мязні на таборовому ліжку, щоб накінець таки наткнутись на людей! Вертатись? Ні, вже запізно. Небезпека смерти в такій порі. Треба було йти слухняно за лещетарськими знаками, що вели просто до захисту.

Нарешті зпоза снігів вирннули обриси хатини, вкритої грубою подушкою снігу. З даху йшов грубим клубком дим у криштальне повітря. Підїхавши ближче побачила дівчина перед собою пару лещетарів. Пару!

При огнищі в хаті зарисувалась постать мужчини. Дівчині стало легше на серці, коли він похмуро відвернувся і ледве щось бовкнув на її привіт „Добрий вечір!" Добре, що не якийсь влізливець. Скинула наплечник, сіла на стіл і закурила папіроску. У світлиці було приємно від тепла, у мязнях приємно від утоми. Неприємно було тільки те, що той гість вовтузився.

Добре, що не звертав на неї уваги. Набив собі люльку і дивився наперед себе. І не думав встати, представитись.

— Дозволите... — сказала дівчина — я зроблю собі чай.

— Не маю на що дозволяти, бо я тут не господар. Хто сюди ввійде, той і господарює.

„Зустріти більшого бурмила важко" подумала дівчина і почала варити чай. Випила і дивилась крізь вікно. Не сказали ні слова; тільки вогонь шкварчав.

Сніг на дворі втратив свою ясність; почали виринати сірі тіні — небавком западе ніч. Різдво! „Тільки не думати про це!" сказала до себе згадавши, як рік тому під осяєною яликою в ріднім домі хтось тримав її міцно за руку. Три місяці пізніше — відїхав, прислав лист і за якийсь час оженився з іншою. Тепер уже сидить з тамтою та дитиною перед яликою. У першій хвилині, малощо не пережила вона цього трагічно.

Чи ніхто не йде? Постать мужчини при огнищі не рухається. На дворі чути, як хтось обтрушує лещета, за хвилину відчиняються двері і хтось щиро здоровкається. Йому відповідають досить холодно, але він вигідно розташовується. Оглядається, глипнув на дівчину і зовсім свобідно оглянув чоловіка перед огнищем. „Ні, ці обоє тут це не пара" — подумав новий гість — „і я їм не перешкодив". Це вспокоїло його.

У кімнаті теміло і всі троє мовчали. Кожне було заняте власними думами, із зачиненим серцем. Аж прийшла хвилина, коли треба було засвітити лямпу. Почали теж шукати в наплечниках чогось, що можна би зїсти на вечеру. Згодом засіли за стіл. Помовчали і почали:

— Я був тут перший — сказав довгаль — і гадав, що лишусь сам. Не хочу нікого образити, але нині я не хотів мати товариства, бо якби був хотів то мав би його...

Новий гість притакнув:

— Я не розумію. Я теж завсіди виїжджаю сам на Різдво. але тому, що не маю нікого у світі.

— Різдво? Ні! це такий самий день, як інші. Сентиментальна вигадка! Я відвик від неї.

— Як хтось може відвикнути то добре. Але я ні. Я наложив собі грубий наплечник і мушу ввесь час згадувати дитячі роки.

— Може ще й коника на гойдалці? — глузував довгаль. — Якби так згадувати все те, що було! Мав колись чоловік — дім, жінку, діти і нараз прийшов вітер і все те щезло, якби і не було ніколи. Різдво нині для щасливих людей, що можуть співати і танцювати! Я не вмію навіть... і ви пане теж певно ні, і ви пані ні... Кожний із нас утік від цієї метушні. І як на злість зійшлись тут разом. Та це нічого не шкодить. Ми позбулись різдвяного настрою.

Дівчина встала:

— Так, немов на злість. Нема ради. Коли панове згідні то я запропонувала би зложити спільно харчі і зробити пікнік. Буде нам краще смакувати. Я мої добрі речі. Ясно, коли ви годитесь.

— Добра думка...

— Дуже добра!

Стіл виглядав як крамничний стіл. Кожне з них вибираючись у дорогу не забуло за своє тіло. У кімнаті пахло пунчем. Стіни стали ясні та теплі.

Третій гість щез на дворі і за 15 хвилин прийшов з ялинкою повною снігу. Довгаль хотів запротестувати, але побачивши блиск в очах дівчини замовк. За хвилину на ялинці висіли свічки, яблука та горіхи. Всі мовчали, дивились на сяйво, що відбивалось у сніжинках. Серце тануло.

Вийшли на двір. Чудова зоряна ніч. Мовчали, майже не віддихали.

— Вифлеємська зірка! — сказала тихцем дівчина і склала руки, якби до молитви.

Мужчинам здалось, що чують якийсь ангольський голос.

Забули, що вони чужі. Подали одне одному руки і почали пісню: „Нова радість стала..."

Перекл. в. г

Кіно Малуєвська

Імпонуюча святочна програма на підставі знаменитої і захопливої повісти Едгара Воллеса, режисерії З. Корди, виробні United Artists на 1936.

„Напад на Конґо“

(В тіні Абісинії). В голов. ролях: феном. баритон Поль Робесон і прегарна абісинка Лільонго. Архитвір рівний фільмам „Бенгалі“ - „Трейдер Горн“ і т. п. Шалене темпо, небувала акція, нова тема, чудесні співи, могутня музика. Початок у св. дні в год. 12. Вільні білети неважні.

Кіно Малуєвська

Сказати це нашому селяниновi — реготався би.

Фінські села?... Сіл у нашому розумінні, не бачив я у Фінляндії, якщо не брати під увагу осель ляпонців на далекій півночі. Кожне село у Фінляндії має вигляд культурного містечка. Широкі, дуже часто асфальтовані вулиці, биті, гладесенькі як стіл дороги, електричне освітлення. Домики майже виключно з дерева, мальовані на білий та цеглястий колір, з фіраночками та квітками у вікнах — виглядають як пуделочка. Коней на фінському селі обмаль, льокомоція майже вся змоторизована. Дуже багато роверів. Село живе здебільша з випасу худоби, молочарства, риболовлі, а на півночі ще й з полювання. Багато працює у деревному промислі, що тут після Совітів стоїть продукційно найвище в Европі. Саме хліборобство, хоч культура його поставлена у Фінляндії дуже високо, не всилі дати всім селянам прожитку. Вистане сказати, що на 389 тисяч кв. кільометрів простору, Фінляндія має всього 2 міліони гектарів орної землі й то в 60 відсотках поганої. Другою перепоною для хліборобства у Фінляндії — це підсоння, гірше, як у Скандинавії, хоч завдяки посередньому діланню ґольфштрому воно краще, як в европ. Росії під тим самим ступнем ґеоґр.

Мужеські одяги
„THE GENTLEMAN“ (Джентельмен)
Львів, Рутовського 11 (ріг Кілінського)
Для урядовців знижка цін.

ширини. Пересічна температура року у Фінляндії не перевищує 2 і пів ступня, тоді як у Швеції вона має 3, а у Норвеґії 4 ступні.

Нпр. дуби, що знаменито ростуть на норвежськім узбережжі аж по Ослььо і Мельде, не виходять поза межі південної Фінляндії (60 ст. ґеоґр. ширини). Вишні у Фінляндії не дають вже овочів на північ від міста Вааза. яблінки квітнуть ще, але не дають овочів поза 64 ступнем ґеоґр. ширини. Значить — більша половина Фінляндії не знає, що це взагалі овочевий садочок коло хати. Вже коло Торнію, на шведсько-фінляндському кордоні бачив я все скупіші ліси, а далі на північ, аж до Ледяного Океану простягаються лише тундра і пустині, мохи і папороті, а лише сям-там, у місцях, що закриті від вітру, виростає карлувата береза.

В таких кліматичних умовинах хліборобська проблема у Фінляндії стоялаб просто безнадійно, якщоб не те, що природа робить часом і ласкаві жести. І так, тому, що ніч у Фінляндії треває вліті дуже коротко (а на півночі 4 місяці її майже нема), земля дістає в тому часі відразу дуже багато тепла і світла. Це приспішує очевидно рістню, а вслід за тим, нпр. ячмінь дозріває у Фінляндії за 12 тижнів, підчас коли в нас потребує для цього 18 тижнів. Завдяки цій приспішеній рістні, збіжева культура доходить у Фінляндії майже до межі лісів на північ. Жито дозріває під 67 ступнем (70-тий ступінь — це вже Ледяний Океан), ячмінь сягає до 64 ступня ґеоґр. ширини. З пшеницею очевидно гірше.

Трохи історії.

Фінського населення у Фінляндії 70 відсотків, 28 відсотків шведів, решта і ляпонці і москалі (ляпонців — 2 тисячі). Велика розмірно кількість шведів — це залишки спільного державного буття Швеції та Фінляндії, почавши з 12 століття аж до 1721 р. коли то вперше сягнула Москва по цю країну. Шведи дали Фінляндії в 13 століттi католицьке християнство, а в 16 століттi — протестантизм. Вони дали їй культуру та рівноправність, хліборобство та аґрарну орґанізацію. Під шведським впливом поділено землю між селян, беручи на увагу соняшні частини. Кожний селянин діставав частину поля і сінокосів на північ, південь, схід і захід сонця.

Нині, у самостійній фінляндській республиці, шведи, — хоч не живуть на якійсь суцільній етнографічній територі — мають повну рівноправність з фінським населенням. Шведська мова має у Фінляндії повне і беззастережне право громадянства у всіх держ. урядах та установах. Це цікаве тимбільше, що між фінами та шведами існує сильний антаґонізм, спричинений не переслідуванням фінів з часів шведського панування (бо цього ніколи не було), а просто культурною суперматією шведів та їх більшою підприємчивістю. Взагалі фіни визначаються великим почутям справедливости і вродженою культурою. Чи повірите, що на головнім майдані в Гельсінґфорсі стоїть досі великий крицевий памятник царя Олександра II? Не скинули його, не зруйнували, бож він був „великим фінляндським князем, що в 1863 р. дав Фінляндії конституцію“. В міському музеї у Віпурі бачив я на почесному місці портрети російських царів, головно Петра Великого, Катерини II і Миколи II-го. Про шведське панування, про царат, говорять фіни, як про кусень своєї історії, а „кожний нарід має таку історію, на яку заслужив“ — як говорив мені преспокійно і самозрозуміло запитаний мною урядовець віпурського музею. Інше діло, що ні шведське панування, ні російський царат не накладали ярма на фінів. У Швеції мали вони повну рівноправність, в Росії — автономію, хоч нераз мусіли тяжко боротись. Жертвою оборони конституційних, автономних прав Финляндії впав м. ін. у 1914 р. теперішній президент Фінляндії Свінгуфвуд. Суддя з професії, відмовився в одному із процесів прикласти закон, що його всупереч фінляндській конституції видав царський уряд. Ґубернатор покарав його дисциплінарно. Не повинувався. Тоді засудили його на рік вязниці. Не признав кари. Врешті прислали по нього до суду жандармів. Він не звертав на них уваги і вів дальше розправу. Тоді підійшов до нього жандармський старшина:

— Прошу припинити розправу і встати. Ви арештовані! — заявив.

А Свінгуфвуд преспокійно відповів:

— У Фінляндії суддя не встає навіть тоді, коли видає присуд. Закон у Фінляндії — сидить.

Жандарми винесли його зі салі. Дістав за це 10 літ заслання на Сибір, звідки вернувся аж вибухла в Росії революція.

„АС“ Одинока українська механічна пекарня поруча свої найкращі печива по конкуренційних цінах
Жадайте всюди!
Львів, Льва Сапіги 83. Тел 284-54. 5/110 6-10

Про цю подію почуєте у Фінляндії постійно, коли лише запитаєте про президента. Нині мешкає колишній суддя Свінгуфвуд у скромній палаті президента обіч собору, що подібна до мешкального будинку львівського воєводи. А його донька ходить щоденно з торбою на базар, купувати рибу і городовину. Як перша-ліпша жінка. Або власне тому, що вона і перша і ліпша.

В столиці Фінляндії.

Гельсінґфорс, столиця Фінляндії, місто гарне, модерне. А властиво змодернізоване, бо історія його досить давня. Заснований в 1580 р. мав 800 мешканців, нині має їх 280 тисяч. Старих будинків обмаль і всі вони архітектонічно нецікаві. Зате нові будівлі — величаві. Всюди ґраніт і ґраніт. Червоний, чорний, сірий. Вулиці чисті, рівні, широкі. Море з трьох сторін. Прекрасний будинок парляменту, що виглядає як атенський Акрополь (жалію, що не можу подати тут своїх світлин). Залізничий двірець, що здалеку подобає на церкву і церква у західній частині міста, що виглядає, як залізничий двірець, або електрична стація. Фінські архітекти люблять оперувати масивами.

Темпо життя в місті повільне, як усюди у Фінляндії, хоч на вулицях людей багато. Фіни люблять спокій і вигоду.

Памятаю дансінґ в Гельсінґфорсі. Оригінально. Йду вечором, коло год. 9-тої Есплянадою, репрезентативною вулицею Гельсінґфорсу. Що зробити з часом? Вчасно ще. Бачу світляний напис на цілий фронтон камениці: „Дансінґ-Бар“. Легкі тони музики лунають аж на вулицю. Заходжу. А властиво стаю перед зачиненими дверми. Стукаю. Раз, другий. Врешті відчиняє мені двері якийсь панок. Сказав кілька слів по фінськи і знову хоче зачинити двері. Не даю. Панок сердиться. Лає. Зовсім ясно, що лає. Починаю і я лаятися, по німецьки і по російськи. Дві мови, що ще у Гельсінґфорсі мають вигляди, що їх зрозуміють. Приходить ще якийсь панок. Штудерним воляпіком якось порозуміваємося. Довідуюся, що нема місця, але якщо я німецьпрогульковець, то може щось вдасться зробити. Впустили, взяли нагортку до роздягальні, посадили при доставленому столичку. Я розглянувся по салі. І це називається повно?... Кількадесять столиків, а при кожному з них одна, дві, а дуже рідко — три особи. Та цеж порожньо! Що сказав би отой фінський добродій, коли прийшов би так нпр. на нашу „Молоду Громаду“ у Львові. Збожеволів би. А зрештою, назагал було нудно. Час до часу підносяться пари і гуляють. Поволі, щоб не змучитися. Щось сонне лежить у тому фінському гулянні. „Фешенебл“ — що виглядає в моїх очах на карикатуру. (Пізніше довідався я, що в барах треба собі замовляти місце наперед, бо з ментом, коли всі столики обсаджені хочаб одною лише особою при столику — льокаль уважають за переповнений і двері зачиняють. Прикрі досвіди в тому випадку мали вже нераз чужинці).

Новововідкритий Нововідкритий
Маґазин мужеських мод
під фірмою
В. Чарнецький, ЛЬВІВ, ул. Гетманська 6.
поручає останні новини у краватах, біллю, рукавичках і т. п.
Ціни найнижчі.

Подібних випадків, що зродилися з незнання звичаїв і мови, мав я багато, але годі їх тут описувати хочаб з браку місця. Згадаю лише, що в Гельсінґфорсі — подібно зрештою, як і у цілій Фінляндії — не знають, що таке: злодій. Не бачив я там ніодного склепу (навіть ювелірського), що на ніч зачинявсяб рулетою. На двірцях бачив я валізи і клунки, що їх залишив власник у чекальні, а сам ішов преспокійно до ресторану. Подібних доказів пошанівку чужої власности, стрічав я там багато.

КОТРА ПАНІ
хоче бути гарно та практично убрана на баль, забаву, чи яке свято, хай спішить з замовленням до першорядної та найдешевшої робітні
ВОЛЯНСЬКА
ЛЬВІВ, Собіського 12. Тел. 217-04

І ще одно. У ресторанах подають до мяса замісць пива... молоко.

Що знають у Фінляндії про нас?

Я звик, що підчас своїх подорожей закордон все питаю моїх нових знайомих: — що вони знають про Україну та українців?... Роблю це з цікавости, для орієнтації: — яку силу має наша пропаганда за кордоном? Бувало, нераз діставав я дивоглядні відповіди (нпр. в Естонії, в південній Мадярщині, в Люксембурґу), але у Фінляндії були вони просто фатальні. Україну та Ірак ставлять на рівні; нераз я довідувався, що моя батьківщина лежить у Малій Азії, або на Балкані, а вже в найкращому разі на Кавказі.

А чейже і у Фінляндії мали ми своїх приятелів, але самі не робили нічого, щоб ту приязнь закріпити. Чи чув у нас хто про визначного фінського поета Ейно Лейна, що у своїй збірці поезій п. н. „Вапауден Кірія“, захоплений революцією народів у Росії, написав у 1917 р. такі прекрасні рядки:

Terve, Ukraina!

Terve, Ukraina! Kunnias soiko on,
huutona huomenem valkenevan!
Voimasi, lempesi leimaus voikoon
vaatia, laatia maan vapahan!
Uljas Ukraina! Nyt älä horju!
і т. д.

Витай Україно! Як ранній світанок
Величня у славі ти сходиш згори,
Як блискавка гордим вогнем полумяно
Ти край свій свобідний у сяйві твори!
Кріпись Україно! Держись непохитно,
Вже заграва блисла народам усім!
На всі небезпеки йди сміливо в пітьму
А в мить перемоги — удар наче грім!

Сильна Україно! Як счиниться битва,
То ти як хорунжий ведеш свою рать,
У бурі край фінів, Естонія, Литва,
І Латвія й Польща при тобі стоять.
Вперед Україно! Ти вже не рабиня,
Якщо тільки хочеш і віриш сама.
Чи чуєш від моря грізне клекотіння?
— Народам як хвилям зупину нема.

•

Нова Україно, багата на плоди!
Далеко блищать твої ріки, жнива...
Далеку луну багряної свободи,
Почули грузини, татари й Мордва!

Найпрактичніший дарунок на Ялинку
як ПЛАЩІ, БОНЖУРКИ, КАПЕЛЮХИ, БІЛЛЯ, КРАВАТИ, СВЕТЕРИ і т. п. по значно знижених цінах поручає
AMERICAN HOUSE
Львів. Коперника 5.

Весела програма 14 актова танкова комедія
„ВЕСЕЛА РОЗВЕДЕНИЦЯ“
Еротика! — Гумор! — Темпо! — Музика! — Спів! — Вистава!

Збудились крізь ночі в останню годину
Народи Росії усі в ланцюгах!
Скидають кайдани... Радій Україно!
Вкажи нам спокійний, осяєний шлях)!*
(Переклав М. Рудницький).

Так писав про нас у 1917 р. великий син Фінляндії Ейно Лейно. Людина, що вірила більше у нас, як ми самі в себе.

Хотів я відвідати його в Гельсінґфорсі. І переповісти йому те все, що ділося в нас від 1917 р. Але найшов я тільки на цвинтарі чорну, простокутну гранітну плиту...

— — — — — — — —

Таких друзів, як Ейно Лейно, моглиб ми найти більше у Фінляндії. Але треба щось у тому напрямі робити. Багато моглиб тут помогти наші наукові установи, що чейже листуються з науж. закорд. установами. Звязок з фінськими інтелектуалістами був би легкий, а за науковим контактом, міг би прийти особистий. На те, що Фінляндія далека і не відограє більшої ролі в европейській політиці — не треба зважати. Треба тямити, що ця країна має спільний кордон із Совітами і до нині не відреклася Сх. Карелії, великої фінської країни, що простягається від озера Онеґі та ріки Свір аж до Північного Океану.

А зрештою, чи повинні існувати якісь межі для нашої національної пропаґанди у світі?...

*) Поезію цю поміщену в одній із збірок Ляйно (що помер недавно), написав поет під впливом подій на Україні 1917 р. Іще 1915 р. попалась йому в руки німецька граматика української мови В. Сімовича, якому він і переслав свою збірку поезій із присвятою, повною захоплення нашим відродженням.

Відомий магазин обуви
OLD ENGLAND
вул. Галицька 1.
поручає на свята у великім виборі
ЛЮКСУСОВУ і ПРАКТИЧНУ ОБУВУ по значно знижених цінах.

МАКСИМ ГЕХТЕР,

„УТЕЧА“.

Найкраща книга про світову війну

Коли зібрати всі книги, що досі були написані про світову війну, то вийшлаб величезна книгозбірня. Самих оповідань, повістей та романів набереться багато тисяч, починаючи від славного Барбісового „Вогню“ й кінчаючи хочаб „Волинню“ нашого Самчука. Але зпоміж цієї сили-силенної літератури у всіх мовах світу трудно вибрати ту книгу, про яку кожен сказав би: ось найкраща книга про світову війну. Свого часу була нашуміла Ремаркова „На заході нічого нового“, інші знов схилялись до того, що найкращою книгою є Гашків „Швейк“. Одностайности в кожнім разі й досі не осягнено.

Не буде одностайною й думка про „Втечу“, яку написав професор німецького університету у Празі **Ґерґард Ґеземан (Gerhard Gesemann: Die Flucht. Aus einem serbischen Tagebuch 1915—1916. München 1935. Albert Langen — Georg Müller. 223 ст.).** Одні скажуть, що книга занадто „вчена“, бо написав її проф., другі знов нарікатимуть, що в ній замало „вигадки“, бо автор власне розповідає лише сам про себе. Все залежить від того, чого вимагає читач від книги про світову війну: правдивости, цікавости, обєктивности, глибини — чи чогось іншого. Хто може задовольнитись перечисленими чотирьома прикметами (а я особисто ними задовольняюсь), той мусить без вагання сказати те, що написано в наголовку цього допису.

Насамперед кілька слів про автора. Професор, яких мало — німець, яких мало. Вже назверх він виглядає скоріше як анґлійський політик чи письменник, ніж як німецький професор. Високий, стрункий, жвавий, палкий, елеґантний, він скоріше будить асоціяцію про мистецтво, спорт, далекі країни, ніж про науку й Німеччину, та ще Чехословацьку Німеччину! Предивну він має на перший погляд і симпатію: він на ціле життя закохався в Сербії. Але ця мистецька натура все йде своїми шляхами і творить своє життя наперекір усім німецьким і професорським шабльонам.

Його професорська й письменницька діяльність, між іншим, не є зовсім байдужа і для українців. Вже восьмий рік він видає разом з проф. Спіною часоп. „Slawische Rundschau“, в якому Україна займає рівноправне місце поруч інших славянських народів. Якщо українського матеріялу в цім журналі появляється менше, ніж матеріялу з культурного життя інших славянських народів, то це вина не його, а обставин — насамперед тієї обставини, що українське культурне життя таке кволе й непоказне. Але це інша справа, тут нас цікавить лише факт, що проф. Ґеземан має дуже живі українські зацікавлення, і як професор славянських мов і літератур, і як людина вельми сучасна й чутлива.

„Утеча“ була великою несподіванкою навіть для людей, що його добре знають. Що він може написати добру книгу, в цім ніхто не сумнівався — але **таку книгу!..** Несподіванка була тим більша, що він ніколи белетристики не писав, а все самі наукові праці. Правда, його наукові праці також визначаються незвичайним темпераментом, живістю викладу й захопливою цікавістю, але звідси до прегарної книги про світову війну всеж величезний крок. Та легкість, з якою він цей крок зробив, показує ще раз, що для людини талановитої й від природи багато обдарованої нема фахових і жанрових меж. Ґете міг бути рівночасно поетом і природознавцем, Бородин хеміком і компоністом, лікар Аксель Мунте міг написати на склоні життя нелікарську книгу, яка забиває всіх фахових письменників. Так і Ґеземан без напруження, наче граючись, перескочив межі свого „жанру“ і здивував світ книгою, якої від нього найменше сподівалися.

Вже **з боку форми** книга корисно відріжняється від усього, що досі написали про світову війну. Усі дотеперішні книги розповідають так чи інакше про саму війну, про військові події, себто про життя на фронті, в окопах, про боєві й буденні дні. Їх герої так чи інакше беруть живу участь у боєвих подіях — чи як вояки, чи як санітарі, чи як фронтові робітники. У Ґеземановій книзі війни, фронту взагалі немає: є запілля, де стрілянини майже не чути, де військові події відчувають герої лише посередньо. **Так показує** часто Архипенко людське тіло не з „позитивного“, а з „неґативного“ погляду: де природа творить випуклі форми, там Архипенко показує форми вгнуті (прим. жіночі груди). Що Архипенко робить свідомо, те Ґеземан зробив несвідомо: він просто інакше не міг, бо він справді не був на фронті і не воював, а лише пережив війну в сербськім запіллі. Але цей новий спосіб зображення війни дає ефект могутній: читач не бачить війни, але він її відчуває, вона на нім тяжить як кошмар, він увесь час почуває себе як звірята при соняшнім затмінні — неясна тривога, тупий страх, почуття невимовного жалю не випускають його із своїх обіймів.

Ґеземан описує лиш те, що він бачив і пережив. Війна застукала його в Білгороді, де він був учителем німецької мови в сербській гімназії. Як сербський урядовець він не був інтернований, серби йому навіть помагали, бо знали його щиру прихильність до них. Але до війська його не могли взяти, бо він всеж був чужинець, до німців він дістатись не міг, бо на перешкоді стояв фронт. Отож він мусів разом із сербською цивільною людністю втікати — через цілу Сербію, через Балканські гори, через Альбанію, пішки, одинцем або з випадковими товаришами. Голод, холод, воші, тиф, пониження людської гідности, деґрадація людини до ступня нерозумної істоти, що лише хоче їсти, пити й загрітись — цього всього зазнав він досхочу.

Але з самого, хоч би й майстерного опису цих страждань і поневірки не вийшлаб книга — або книга пересічна. Ґеземанів опис є лише тлом, на якому виступає тим виразніше, тим яскравіше постать **сербської людини,** постать **сербського народу.** Автор не ідеалізує, хоч безперечно любить свого анонімного й колективного героя. Він і самого себе не ідеалізує, бо показує себе на найнижчім щаблі, до якого тільки може опуститись людина. Але серед цих страждань і в цім найглибшім пониженні людина святкує один із своїх тріюмфів: людське милосердя, людська проста мудрість, людяність звичайного сербина сяє над цілою книгою, мов сонце над хмарами.

Нехитре людське слово досягає в цій книзі висоти, на яку ще не підносилась ніодна книга про світову війну. Без глибокого внутрішнього зворушення не можна її читати, притім це не пусте, а плідне зворушення, бо ново навчає й збагачує духово.

По ліквідації ф-ми „ТЕ-КА“
колишній управитель веде
кравецьку робітню при вул.
Клепарівській 7. І. п. — біля ср. Анни.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Наша гостинність.

Нарікала перед святами наддніпрянка, замініжна за галичанином: „Ех, ви ґалішмени! Знайомих, як жидів на ярмарку! Тут „цілую руці“, там „моє поважання“, посередині „як сі маєте?“, а прийдуть свята, то ніхто не запросить на вечір“.

Скажете: і кріза, і після війни „взагалі якось знаєте...“ — своєрідні обставини... А поправді то галицьке товариське життя це щось таке, чого ні волами ні автом не обїдеш. Гостинність? Чи можете ви уявити собі нашого засібного інтеліґента, як він пропонує рідному еміґрантові кут у своїй хаті, заки той найде десь дах над головою? Чи богато в одній нашій рідні залишать на Свят-вечір одно місце для бездомного та безрідного?

Хто жив довше на Наддніпрянщині, той знає, чим тамошні земляки ріжні від наших. Мають вони духову потребу жити близько з людьми, дружити з ними, обмінюватись враженнями і думками. Замісць цементу дружби є в нас два клеї, що зводять кумів: горілка і карти. Для багатьох людей з талантом, що не можуть на провінції (Львів теж сюди належить) найти збуту для своєї енерґії залишається часто тільки те єдине товариство: пияки та картярі.

Гляньте на ріжні наші товариства: Пятьдесять осіб у них люди, що орґанізують спільні засідання, збори та приймають ті самі резолюції. Але поза тією „офіціяльною“ працею не тільки не мають вони між собою нічого спільного, але і не хотять мати. Те, що на неодних дверях інтеліґентного галичанина не найдете ні почтової скриньки ні білету — символічний знак: сторонні не входять туди майже ніколи.

Неодин із нас лякається такого непрошаного гостя, що не знає чим забити час і починає розмову від „що чувати?“ Не оповість ні одної сплітки, ніодної анекдоти і не всилі відійти. Маємо вже таку рідну силу в собі, що коли де засядемо то важко нам встати.

Сміємось з німців, що приходять у гості із своїми харчами. Покивуємо головою над скнирством французів, що роками сидять із вами у каварні і не запросять до хати. Англійський дім, як каже приповідка — „твердиня“; до клюбу.

НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК
практичні дарунки в шовках і вовнах поручає фірма
АДОЛЬФ АВЕРБАХ
Львів, Ринок 20.
925

це просиджує англієць довше, ніж дома, важче чужинцеві дістатись як до царства небесного. Але коли ви раз перейшли поріг дому француза або англійця, ви маєте вже не знайомого, а друга.

Приїде такий чужинець на два дні до Львова із Бостону або Ліону і ви показуючи йому місто, знайомитесь із ним. 5 літ пізніше зустріне він вас денебудь у світі як людина, що має супроти вас довг вдячности і хоче оживити спільні спомини. Ми, галичани, відбились від культури східних народів, де гостинність є святим словом і не засвоїли собі того розуміння товариських взаемин, що західно-европейським народам дає змогу ділити свій час на працю, відпочинок та розвагу і своїх знайомих — на принагідних, далеких, близьких і друзів.

Галицький дім був завсіди за тісний для гостей; економічна нужда не дозволяла тримати дверей настіж, а серце витиснене як губка із палких почувань не відчувало туги за людиною. Тоді, як европеець доповнював собі дім каварнею і ріжними товаристами, де давав волю своїм думкам та уяві, галичанин нудив світом і людьми. Від політичних організацій до літератури нависла над нами мряка мертвої офіціяльщини. Погляньте хочби на наші революційні організації молоді, навіть там члени одного гуртка незвязані нитками дружби і при першій нагоді, коли якесь кільце машини псується — відскакують один від одного. Члени одної партії або ідеольогічної групи дуже рідко тримаються у Галичині особливими духовими звязками тимто так легко переходять вони до іншого табору.

Хто буває постійно у чужому домі — нелегко забуває про нього або зриває з ним усі звязки. Тих звязків у галичан так мало, що земляк може за 24 години навіть змінити національність і не потребує зводити внутрішньої боротьби: „Що скажуть про це його приятелі?" Раз на місяць трапляється вам таке, що хтось хто кланявся вам пів року, одного дня забув, що нас знає — зовсім щиро чи з „тактичних поглядів".

Галицька щирість завсіди перемішана з тактичними поглядами. Гостинність теж.

Веселих Свят і щасливого Нового Року

бажає всім відборцям і Прихильникам

769 Парова Фабрика солодощів „ФОРТУНА НОВА"

Конкурс „Діла" на економічні статті.

Завдяки нашому американському землякові п. В. Тихому наша Редакція має змогу розписати

НОВИЙ КОНКУРС
на економічні статті.

Тема:

В якій господарській ділянці зосередити наші сили, щоб двигнути український нарід з теперішнього положення?

Цим разом нагороджених буде

10 статтей,

а саме:

1. нагорода . . . . 10 ам. дол.
2. — 5. нагорода по . . . 5 „ „
6. — 10. нагорода по . . . 3 „ „

Засадниче домагання: **річевість.**

Розмір конкурсової статті не повинен переходити розміру нормальної газетної статті (до 300 рядків). Бажано, щоб писані вони були машиново.

До оцінки конкурсових статтей запрошені будуть наші економічні теоретики і практики. Склад жюрі оголосимо небавком окремо.

Статті просимо надсилати в ковертах із заначенням на них: **Стаття конкурсова.** Правдиве прізвище автора повинно бути в окремій меньшій коверті, яка буде відчинена після оцінки статті.

Останній речинець — **29. лютого п. р.**

М. АНДРУСЯК

До справи одної літературної мови
й одностайного правопису.

Як тільки українська інтелігенція усвідомила собі небезпеку розриву свого народу в наслідок того, що відроджена література розвивалася на підложжі місцевих говорів окремо на Наддніпрянщині та окремо в Галичині, виринула серед неї думка одної української літературної мови. Ця думка була вже на порядку дня в 60-их роках минулого століття, коли тільки дійшло до живих літературних звязків між Галичиною та Наддніпрянщиною. Ось у 4-ому ч. народовецького часопису „Вечерниці" за 1862. р. появилася статейка п. н. „Стрижено — голено", де висловлено таку думку, щоб була одна літературна мова, в якій би галицький говір злився з українським в одну гармонійну цілість." У парі з тим змаганням до одної літературної мови бачимо також тенденцію устійнити один правопис.

Але політичне відокремлення Галичини й Наддніпрянщини не сприяло зовсім тим всеукраїнським змаганням. Тому мова й правопис всупереч заходам речників мовного й правописного обєднання Галичини з Наддніпрянщиною проявляли у ріжних видданях незначні відхили. Ці відхили викликували занепокоєння у такого речника соборности всієї України, яким був Михайло Грушевський. І він докладав усіх своїх зусиль, щоб утримати єдність української літературної мови по обох боках Збруча, та щоб поборoти партикулярну нехіть придніпрянців до всього того, що було галицьке.

Коли тільки велика російська революція в 1917. р. дала змогу придніпрянцям основувати власні школи, Грушевський забрав голос у справі творення наукової термінольогії для шкільних підручників. У статейці „Чергова справа", що появилася в березневій книжці виданого у Москві журналу „Промінь" за 1917 р. (№ 3—4) він обстоював думку, щоб поруч того, що зроблено було на Наддніпрянщині для збирання народньої термінольогії, „галицький дорібок теж повинен лягти основою теперішньої роботи над шкільними книжками й популярно-науковою літературою."

„Розуміється, — писав Грушевський — одно і друге повинно перейти через густе сито аналізи й критики нового покоління робітників. Але що пройде через нього, не має відкидатися, коли не може бути заступлене чимсь кращим, яке б не було його походження, народне, чи інтелігентське. Взагалі нема потреби так дуже різко розмежовувати ці дві сфери. Національно свідома, на народній основі вихована, від народу не відірвана, а з ним органічно звязана інтелігенція така ж органічна частина народу-нації, як селянство, міщанство, робітництво й посередні півінтелігентські верстви.

ВСІМ НАШИМ ВІДБОРЦЯМ
килимів і льняних самоділів
бажає
ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ФАБРИКА М. ХАМУЛИ
Глиняни п. loco
І ФАБРИЧНА СКЛАДНИЦЯ
Львів, пл. Марійська ч. 8
938

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

Розбуджена енерґія.
Щось ніби гумореска.

„Діло" оголосило в остатніх двох роках два конкурси, фундовані п. Василем Тихим з Америки на економічні статті. Теми: нові варстати праці і розбудження енерґії. Не перечу. Нові варстати праці — добра річ. Енерґія — теж добра річ. Але... сьогодні з цілого серця кричу: геть із розбудженою енерґією, геть із новими варстатами праці! Чому? Ось послухайте!

Маю доброго приятеля — товариша із шкільної лавки. Тепер він інжинір-хемік — від кількох літ безробітний. Бо деж нашому хемікові приміститися? Сидів сердега ввесь час досі на селі і не маючи іншої роботи — лисів собі помаленьки з гризоти та біди.

Незавидна доля безробітного! Тому, скільки разів я дістав від нього з далекого Поділля листа, щоб у його справі десь тут, або там, у Львові „поштуркати", я завжди „штуркав", як лиш міг, хоч завжди без успіху. Так було до часу, доки не появилися в „Ділі" відомі конкурси на статті, як поширити наші варстати праці і як розбудити енерґію в українців.

І ось одного дня я дістав від мого приятеля такого листа:

„Дорогий!

Як певно знаєш, „Діло" розписало конкурс на статтю з темою, як розбудовувати нові варстати праці. Я післав їм таку статтю з моттом „Золото на дорозі". Пропоную, знаєш, закупити в Ґдині кілька кораблів і зачати власну кольоніяльну торговлю. Свою ідею я розвиваю у статті дуже докладно, так сказати, з олівцем у руці. Ти маєш звязки з Редакцією, будь ласка, довідайся, чи є надія на тих 5 долярів. Конечно потребую. Будоб добре їх дістати. Вибач і т. д.

Твій Петро".

Стаття нагороди не дістала, хоч не сумніваюся, що могла бути окрасою числа в огірковому сезоні. Зате з того часу зачалося інше моє лихо.

Черговий лист від мого приятеля з Поділля був такий:

„Дорогий!

Жаль, що моя стаття не дістала нагороди. Однак з захватом читаю в „Ділі" інші статті на тему нових варстатів праці, та розбудження енергії. Бачу, що я змарнував кілька літ. Роздумую тепер над одним великим підприємством. Вгору серця! Конечно потребую на те 500 зол. Ти там у Львові маєш звязки, будь ласка вистарайся мені позичку. Ніколи Тобі цього не забуду. Незабаром віддячуся. Вибач і т. д.

Твій Петро".

Я був радий, що Петро врешті сам собі створить якийсь варстат праці. Може й справді колись забагатіє! Треба бідоласі помогти вилізти з нужди. Вексель на 500 зол. підписав, позичку виробив, гроші вислав. Недовго довелося мені відгадувати, до якого то інтересу візьметься мій приятель, у якого пробудилася приспана віками енергія.

Одного дня (було це минулої осени) спедиційне бюро доставило мені з двірця на мій третій поверх 20 скринок по 10 кг. винограду. Заняло це мені доброї пів кімнати. Треба було до того заплатити за доставу і носіїв. Рівночасно я дістав лист від Петра:

„Дорогий!

Беруся до перепродажі полудневих овочів, покищо винограду з наших околиць. В „Ділі" була конкурсова стаття на цю тему. Знаменитий інтерес. Щоби оминути посередників-гуртівників, посилаю цей пробний транспорт до Тебе. Ти маєш у Львові звязки, будь ласка, продай його. Я платив тут по золотому кільограм. Заробимо! По відчисленні видатків візьми собі з чистого зиску 20 проц. Я не хочу, щоби Ти трудився дармо. Вибач і т. д.

Твій Петро".

Від того часу, замісць мому приятелеві, почало вискакувати волосся з голови — мені. З десять-кілевою скринькою під пахою почав я обходити всі овочарні Львова.

— Що? Золотий двацять за кільо? За такий виноград? Я сам продаю по золотому двацять. Навезли з Румунії, скільки хочете! Що це за виноград! Дрібний! а квасний! а побитий! Хочете по девятьдесять сотиків, то беріть. І то лише одну скриньку візьму, бо завтра може подешевіти!

Купці давали по 90 сотиків, гуртівники по 80, посередники ще менше. По кількох днях виноград у кімнаті почав плісніти і киснути. Я розпихав його по чому міг і їв скільки влізло. Останні скриньки розпродав уже між знайомих за половину ціни.

Тому що я дістав пропозицію від мого приятеля партиципувати на 20 проц. у зиску з цього винограду, я льояльно вирівняв тепер свою частину страти готівкою, і пересилаючи гроші з продажі, тільки скромно попросив свого приятеля, щоб він на будуче не брав мене під увагу при своїх трансакціях. Адже й у Львові є

ПЕРШОРЯДНА МЕХАНІЧНА ПЕКАРНЯ

Іван Держко

Стрий, вул. Зелена

поручає своє печиво першої якости і хліб ґраґама.

914

Термін утворений зручно, в повній згоді з характером української мови і з певною льоґічністю змісту, що улекшує його асоціяцію з тим предметом чи поняттям, яке він означує, має більше права на істнування, ніж вислів народній запозичений і тільки притертий, або й вислів кострюбатий, дивоглядний, нельоґічний — хочби він був документально записаний в якомусь селі Полтавщини чи Херсонщини." Грушевський уважав, що „як марною тратою сил було б творення наново всього, з іґноруванням раніш осягненого на цім полі на Великій Україні, так величезною національною помилкою було б виробдювання паралельної окремішної терміньольоґії для Великої України поруч галицько-української." При тому він признавав, що в тогочасній галицькій шкільній мові далеко не все добре, що в ній багато такого, що суперечить складні української мови; те — на його думку — слід відкинути, якщо „нові підручники Великої України принесуть на місце того щось краще, народне чи утворене, але відповідне духові нашої мови, легке й льоґічне,... а не будуть тільки з усієї сили гнути в протилежну крайність." Зазначував, що тямущі галичани, не захоплені провінціональним вузькоглядством, чваньковатістю, своїми національними успіхами завсіди готові переймати від придніпрянців усе добре.

Як бачимо, Грушевський заступав таку думку, що українську наукову терміньольоґію слід творити на основі дотогочасних галицьких і придніпрянських досягнень у цьому напрямі; критерієм при тому не повинно бути місцеве походження слова (терміну), тільки його згідність з характером української мови та льоґічність змісту. Врешті вимагав Грушевський, щоби ті, які займатимуться терміньольоґічною справою, були добре обзнайомлені з мовами українською, староруською, російською, й польською, щоби могли „орієнтуватися в словах староруських і польських. Це для того, щоби не хапатись, як то часом буває, польонізмів, які заховалися в старих українських памятках і сучасних діялектах, та не цуратись слів, які вживаються в російській мові, але мають свій початок у нашій старій, київській мові і відповідають духові нинішньої української мови."

Так писав Грушевський тоді, коли перед Наддніпрянщиною були перспективи створити в себе справжній український Піємонт. І в такому моменті радив він своїм ближчим землякам не нехтувати досягненнями галичан у науковій терміньольоґії. Через те провідна думка Грушевського в справі мови була така сама, як та, що її висловлено у „Вечерницях" у 1862 р. Тому власне вважаємо доцільним пригадати її нашому громадянству в часі, коли ще на денному порядку є справа одної літературної мови.

Правда, від 1917 р. західні українці багато переняли від своїх східних братів, щоб українська літературна мова була одна на всіх українських землях. Переняли все те, що придніпрянці мали кращого від них, і переймали досі, доки можливо було з придніпрянських видань засягнути цілющої води. В парі з кристалізацією літературної мови йшло устійнювання одного правопису. І в цьому напрямі галичани приняли все, що було конечне, льоґічне. Не приняли того, що зайве не тільки для них, але й для придніпрянців, дарма що дехто з останніх починає робити символ національної єдности із неприйнятого галичанами апострофа чи пак „пирика". Що апостроф зайвий навіть для придніпрянців, бачимо це зі звіту професора київського державного університету — фільольоґа Д. Косенка в київських „Вістях" з 6. вересня 1935 (ч. 205; за „Вістями" подала це „Нова Зоря", ч. 80 з 1935 р. в статті: „Школа в УРСР"); він пише, що при вступних іспитах на університет роблять помилки при писанні апострофа, чужомовних слів, прикметників, дієприкметників і т. і. Наприклад слово „свято" багато пише через апостроф, а „звязок" — без апострофа. З того бачимо, що й для придніпрянців насуває апостроф труднощі й скоріше, чи пізніше, його й на Наддніпрянщині перестануть писати при словах, де він зовсім непотрібний. Автім при теперішнім положенні Придніпрянщини, де зчаста большевицька влада переводить „чистку" української мови й правопису, слід західним українцям триматися тієї літературної мови й правопису, яких тепер уживають у наших виданнях як незалежних від чужих накинених впливів. На західних українцях лежить обовязок плекати чистоту свого національного надбання та своєрідні знаки, що їх символізують.

Досвідчений дідусь казав усе мені:
„Купуй овес від хлібороба, а не від індика".
Не купуй чобіт в якогобудь чоловіка, тільки в

ЧИКА

Львів, Костюшка 6.

НА ЯЛИНКУ
найпрактичніший ефектовний дарунок це
ГАРНА КАСЕТА.
Асортимент косметиків від зол. 1 20 почавши купите в перфумерії
К. КОРАЛЬ, Львів, ул. Казимирівська 10. 1-2

Д-Р МАРКІЯН ДЗЕРОВИЧ.

У погоні за новою людиною і за новим людством.

Денебудь спочине наше око та пригляне́ться точніше всім справам, що займають, ворушать та часто до краю нервують сучасне людство, побачимо, що всю цю метушню можна звести до одної проблеми, якою є шукання нових форм родинного, громадянського, суспільного та політичного життя.

Останні десятиліття перед великою всесвітньою війною а згодом сама війна з повною яскравістю виказали, що нема серед культурних націй ніякої глибшої фільософічної ситеми, що була б тим гранітом, на якім здвигається будівля сталевої характерности поодинокої людини. Показалося, що людство, зокрема християнські народи, відійшли дуже далеко від типу, що його намагалося століттями витворювати християнство. Гасла, що їх кинула велика французька революція, мали багато добрих сторінок, та були серед них і такі, що довели до нинішнього ідеольоґічного розбиття всього світу, репрезентованого в першу чергу християнськими народами. Гасла, що з найбільшою витратою сил наказали людству плекати безграничний індивідуалізм, за яким стоїть, мов страшне марево, трійливий еґоїзм, довели до того, що людина сама в собі бачила початок і кінець не тільки мудрости, але буття. Цей еґоїзм є одинокою психольоґічною передумовою для ліберального світогляду, що зовсім охопив перед- та післявоєнний світ. Був це дійсно вигідний світогляд, бо давав кожному змогу жити так, як йому вигідно, а неспокій совісти заспокоював тезою, що не треба ніякого вірування, що не слід взагалі підтягати нічого під якінебудь трансцедентальні катеґорії і морально-етичні норми, які з з цього випливають, бож чейже розум — це найважніша нормуюча сила людини. І святкував цей світогляд свої великі тріюмфи. Усе християнське суспільство світу дало себе немов вколисати тій незвичайно вигідній фільософії і непомітно стало цілком сліпим виконавцем волі тих, для яких християнство було тільки „безглуздям і тупоумністю".

Факт заломання т. зв. ліберально-демократичних форм правління людськими масами є найбільш пророчистим доказом, що з людського матеріялу, виплеканого на ліберадістично-атеїстичному світогляді, не можна збудувати і здвигнути тривкої та морально здорової суспільно-державної машини. Тому то новіші будівничі державних організмів, що хотіли збудувати нові суспільно-державні організми, розправились в першу чергу з ліберадістичною фільософією, яку вважали найбільш їдкою отруєю, що точить без милосердя народні організми. Большевики втопили „буржуазно-ліберальний" провід у морі крови та заступили фільософію лібералізму страшною фільософією прак-

багато безробітних, то їм першим належиться місце при новім варстаті праці. Мій приятель мало що не образився. В листі закинув мені малодушність і недовіря, а щоб я міг повірити в його торговельний хист, заповів мені новий транспорт — цим разом 100 кг. гусячого піря з правдивих подільських гусок!

Головонько моя бідна! Повторилася історія з виноградом. Два тижні я носив по жидівській дільниці прібки піря у кожній кишені, на одязі і у волоссі, заки продав це піря укомусь жидові із стратою саме такою високою, як був сподіваний зиск. Цим разом випало мені заплатити із своєї кишені 30 проц. зі страченої суми, бо мій приятель рішуче домагався у своїм листі, щоби за мій труд я брав участь у зиску із трансакції на повних 30 проц.

„Уф!" — віддітхнув я, відсилаючи мому приятелеві гроші за піря. Тепер уже мій добрий Петро напевно зречеться думки робити золоті інтереси на подільських „конозах" і стане шукати золота на якійсь іншій, рівнішій дорозі!

Алеж-бо ні! Раз розбуджену енерґію видно не так легко погасити одною - другою невдачею, тимбільше, коли щораз нові безробітні підгрівають її щораз то новими конкурсовими статтями про те, як легко стати міліонером.

За пірям прийшла Петрові охота торгувати при моїм посередництві — бжільним воском, а потім коли й це не пішло, прислав мені „до розпродажі" ні менше ні більше, тільки 10 сотнерів „подільського хрону"! „Він у Вас у Львові має бути дуже дорогий, а у нас копай, скільки скільки схоч".

Помислів у мого приятеля тепер було не купити. За якийсь час прийшла черга на 10-кілеву „пробку" оломунецького сира його власного виробу. Цим разом бодай не дорого коштувала мене відворотна телеграма.. Було в ній лиш чотири слова: Готівка О. Сир ОО.

Після цієї телеграми і мого окремого листа мій приятель образився. Написав мені лист, зриваючи зі мною всі звязки. Назвав мене малодухом і „зачадженим перогризом", який ніколи не спроможеться „на зборчий крок у країну Велеса з мечем калькуляції в руці"!

Пів року не мав я ніякої вістки ані від свого приятеля ані про нього. Вже, засоромлений, почав я жалувати, що образив його і хотів саме писати до нього, щоб довідатися, як ідуть інтереси і як виплачується йому його розбуджена енерґія. Аж тут учора післанець з Банку приніс мені до бюра рожеву карточку: повідомлення, що вексель з моїм підписом на 500 зол. платний — за три дні.

— Що? вексель? Я ніяких 500 зол. не зичив — крикнув я і побіг до Банку.

— Це довг вашого приятеля з Поділля — сказали мені. — Хібаж він не підробляв би вашого підпису!

— Напевно ні! — сказав я приголомшений. Аж тепер я пригадав собі, що я підписав колись вексель на розбудову його варстату праці. Я зрезиґновано попросив розложити мені позичку на рати.

Ось до чого довела мене розбуджена енерґія мого приятеля. Ні, панове! Я маю цього досить. Досить цієї енерґії, досить нових варстатів праці! Твердижу, що цьому всьому винно „Діло" і його конкурси! Геть із енерґією! Геть із новими варстатами праці! Ну і геть із приятелями зі шкільної лавки!

Найгірше з цього всього те, що коли я із сумом розповідаю комунебудь цю історію, то бачу, що всі симпатії моїх слухачів на боці мого приятеля, а сміються.. з мене.

Коли хочеш
рік цілиський
Різдво памятати
Мусиш поруч куті, риби
ЛЬВІВСЬКЕ ПИВО мати!

971

Дирекція фабрики паперців і туток
„КАЛИНА" в Тернополі
складає П. Т. своїм Відборцям Святочні і Новорічні Побажання.

тичного матеріялізму, що з найновішою послідовністю йде до майже божеського маєстату держави, для якої посвячує всі еґоїстично-ліберальні риси людського характеру. З другого боку бачимо фашизм, що намагається теж перещіпити в людську душу признання абсолютної омніпотенції держави, при чому дозволяє плекати доволі свобідно релігійно-моральні вартости, що пливуть із признаної вартости релігії взагалі.

Бачимо й гітлерівську Німеччину, де також похоронено ліберальні принципи народу, примушено ввесь народ визнати омніпотенцію держави та — щоб ще краще отрястись від останків лібералізму, що так легко знищив всі перві християнства, створено нову державну релігію, що має стати запорукою нового, хоч поганськи, але всеж трансцедентально й ідеалістично настроеного світогляду.

Як бачимо, всюди, де повстають нові державні організми, намагаються їх творці викинути вілсовані і загангреновані лібералізмом та атеїзмом первні й будівлю основувати на новім матеріялі, в якому послідовно стараються виплекати нові фільософічні підстави, що творили б противагу до бездушного еґоцентризму, лібералізму і звязаного з ним атеїзму.

І серед української нації зродилася нова течія, що її загально знаємо під назвою націоналізму. Ніхто не заперечить, що це здоровий відрух нації, яка перебула так недавно короткі хвилини щасливого зриву до прегарної мети — волі нації, що з соромом і важким болем нині мусить признати, що ніщо інше, як вузький еґоїзм та затроєний лібералізм, довели до руїни всі жертви, не виключаючи крови найкращих синів народу.

І саме тепер, у день Різдва Христового, в день народження нового світогляду, що без решти обєднує в одну цілість всі змагання людства і поодинокої людини, матерії і душі, маємо найбільш відповідну хвилину до глибокої призадуми. Чи слід українському націоналізмові станути до боротьби з найбільшою отруєю, яка знищила наші всі найкращі надії на власну державність, тими самими засобами, що ними користуються наші східні, західні й полудневі сусіди — народи? Чи може нам творити якусь нову фільософічну систему, що спряме вроджені кожному трансцедентальні змагання і нормальне почуття права до істнування в одну нерозривну цілість?

Думаю, що серед українського громадянства багато енерґії витрачується на оформлення відповіди на це питання, що покищо дуже несміливо добуває собі право громадянства в душі інтелектуальної еліти українського народу. Чим скорше викристалізується й оформиться світогляд, чим тривкіше буде пень народу оформлений життездатною на вічну мету фільософією, тим скоріше зможемо як нація сповнити ті завдання, до яких ми покликані в родині народів. Нехай при тім великім святі християнського світу заговорить і в глибині серць українського народу великий і могутній голос, що вийшов не з царських палат, а з найбідніших ясел у ту дивну, таку нам близьку й рівночасно таку тяжку до зрозуміння Різдвяну Ніч!

Привчімся й ми до погоні за нову українську душу та не шукаймо нового типу українця в іншому оформленні, як у тім, що його нам дали св. Володимир Великий і княгиня Ольга. Нехай цьогорічні Різдвяні Свята не перейдуть на марне, нехай якнайбільше свідомих і відповідальних за керму національного життя членів Української Нації використає час, щоб призадуматись над створенням повних моральної й етичної вартости підстав під новий, відроджений тип українця-християнина!

Яцкевич Володимир
СТРИЙ, вул. Потоцького, філія 3 Мая
Головна мясарська продажа
гуртом і в детайлі, поручає свої вироби знані першою якістю.
914к
Своїм Вп. Покупцям бажає Веселих Свят!

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДВАЦЯТЬДЕВЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ПРОМОВА ОБОР. Д-РА ГОРБОВОГО.

ПАТ повідомляє:

У пятницю розправа почалася в годині 11-ій.

Обор. д-р Ганкевич в імени всіх оборонців просить, щоби суд перервав розправу до 10. січня, щоб уможливити обороні ближче зазнайомитися з матеріялом і порозумітися з підсудними. Предсідник відповів, що не бачить достаточної причини переривати та дає голос оборонцям.

Перший почав промовляти д-р Горбовий. Він зазначує, що ст. 97. і 93., на яких основується обвинувачення є в тій частині карного кодексу, що має заголовок „державна зрада". Ці проступки все вважали політичними. Опісля оборонець переходить до обговорення історії ОУН і причин, що ними керувалися підсудні, коли вступали до цієї організації. Після світової війни, на руїнах російської і австрійської імперії, стали творитися нові держави. Ідея волі розгорілася в серцях ширших верств і викликала бажання чину для здійснення незалежности. Те саме дається заувважити і серед української молоді, в якої умах і серцях повстали зміни. Вона перестала думати категоріями російського і австрійського націоналізму. Велика історична хвилина стала дійсністю, на якій будували свою будуччину.

Коли оборонець став висовувати польсько-українське співжиття від початків історії обох народів, предсідник звернув увагу, щоби не розводився над цими спорами, лише над справами з акту обвинувачення.

Обор. д-р Горбовий зазначує, що хоче говорити про справу мови. Предсідник питається його, чи говоритиме зі становищем суду, на що д-р Горбовий відповідає, що хоче говорити в цій справі згідно зі становищем свого клієнта Бандери.

Предсідник зазначив, що не може дозволити на мотивування такого становища, бо в справі польської мови суд заняв уже своє становище.

Далі д-р Горбовий торкається справи імперіялізму українських націоналістів і відношення ОУН до різних держав, та предсідник звертає увагу, що ці справи не мають нічо спільного з убивством мін. Перацького, та ще раз просить, щоби обмежився до рямців обвинувачення. **Д-р Горбовий переходить до справи вбивства, та зазначує, що підсудні не мають нічого спільного з цим убивством, а одинокою причиною в цій справі є бажання органів безпеки достарчити громадській думці якогось субстрату, щоби цю думку успокоїти, бо вона домагалася вияснення вбивства.** Обвинувачення основується на вислідах розвідки та на вияснениях підсудних і на зізнаннях осіб, які зложили їх у слідстві. **До розвідки суд повинен віднестися дуже критично та з застереженнями,** бо годі повірити вісткам, яких джерело скрите, а автор їх невідомий, бо його вартости не можна справдити. Як можна устійнити чи це не уява і фантазія?

Що торкається зізнань підсудних або осіб, що зізнавали в слідстві, то карний кодекс виразно зазначує, що признання підсудного можна вважати доказом лише тоді, коли нема ніяких сумнівів і застережень. Це дуже важний припис, що випливає з глибоких студій людської психіки, якої прикметою є непостійність душі. Людина реаґує на кожну зміну умовин, в яких найшлася.

На просьбу д-ра Горбового предсідник зарядив 10 хвилинну перерву.

ЧОРНІЄВІ НЕ ДОКАЗАЛИ НІ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО ОУН НІ ВИНИ.

По перерві оборонець обговорював справу вини своїх клієнтів.

Підс. Чорній був спокійною людиною. Студіював право і ніколи до ОУН не належав. Розправа не дала ні одного доказу, який обтяжував би його або бодай здогаду, що Чорній належав до ОУН або щоби допоміг людині, яка — як запевняє Малюца — називався Гриць Мацейко. У справі т. зв. „хат" ОУН зберігала найвищу обережність і тому анґажовано при творенні „хат" тільки таких людей, які не були в колізії зі законом, щоб даною особою не цікавились спеціяльно органи публичної безпеки. Підс. Малюца, що нікого не щадив у своїх зізнаннях, виразно сказав, що не знав про те, будьтоби Чорній був членом ОУН, хоч Малюца знав Чорнія з легального студентського життя та пізнав його на якімсь студентськім зїзді. Значить, Чорній міг здогадуватись, що „хату" приготовляли для студентської репрезентації, що є легальною інституцією. Через побут у вязниці психічний стан Чорнія дуже змінився. Знавець, професор університету ствердив у цього підсудного хоробливий стан і підкреслив, що виключає безумовно свідому симуляцію. Дотеперішні переживання навчили підс. Чорнія що не варта робити нікому чемности.

Щодо вини підс. **Качмарського, оборонець** зазначує, що підсудний найшовшись у вязниці хотів якнайскоріше звідти видістатись. Людина, що найшлась у такім положенні, як Качмарський не відкидає ніякого засобу, щоб тільки дістатись на волю. Зізнання підсудних можна брати тільки тоді на увагу, коли вони складені з власної ініціятиви й тільки перед судом.

Признаю, заявляє оборонець, що Качмарський був членом ОУН, але ціла розправа не дала матеріялу, який ствердив би, що підс. Качмарський у червні і липні 1934 р. у Львові віддав Мацейка під опіку Малюци та дав йому зброю і гроші, щоб уможливити йому втечу. Слідчі зізнання самого Качмарського не можуть бути основою, щоб оцінити його вчинки.

Пізніше оборонець говорить про Мацейка, зазначуючи, що докази у справі не вистарчають, щоби ствердити, що мін. Перацького вбив Мацейко. Були суперечні зізнання свідків щодо вигляду Мацейка, так, що не можна ідентифікувати його як він виглядав. Оборонець ділить підсудних на дві групи: одну, що послідовно трималась одної лінії оборони та другу, що різно боронилась і поводилась перед судом. До тієї другої групи оборонець зараховує Підгайного, Мигаля й Малюцу.

Підгайний на запит оборонця заявив, що не підтримує своїх слідчих зізнань. Те саме сказав би Малюца на розправі 22 листопада 1935, коли заявив, що буде зізнавати тільки по українськи. Третій підс. Мигаль рішився зізнавати по польськи, одначе у його зізнаннях, слідчих і в суді, є поважні розбіжности та неточности.

ОСУД МАЛЮЦИ.

Довшу хвилину задержується оборонець на особі підс. Малюци і твердить, що його зізнанням не вірить, бо цей чоловік поводився нещиро та водив манівцями тих, з якими співпрацював, і суд і публичну опінію. Його зізнання треба відкинути. Малюца сказав у другій половині червня 1934. своєму близькому товаришеві Мигалеві, що замах виконала ОНР, а мабуть сказав це тому, щоб його ошукати. На думку оборонця Малюца сказав те, що сам думав. Він сам зазначив, що не відбирав звіту про замах від Мацейка, бо не почувався до цього покликаний, але хоч у суді твердив, що тоді був підпорядкований Чемеринській, в дійсности сам був тоді найвищим зверхником ОУН у краю. Тому або відобрав звіт від Мацейка або ціла втеча Мацейка є твором його фантазії. Вертаючись до особи Мацейка, оборонець звертає увагу на неточности в зізнаннях свідків між ін. щодо плаща.

МІН. ПЕРАЦЬКОГО НЕ ВБИЛА ОУН.

Щодо закиду, що Бандера наказав Мацейкові вбити мін. Перацького, оборонець зазначує, що не устійнено обставин, у яких Бандера видав такий наказ. Джерело тієї інформації підс. Підгайний ні одним словом не сказав докладно, коли і як Бандера такий наказ видав. Тому нема доказу, на якого основі можна би устійнити вину підс. Бандери. Бандера, якого чекає ще одна розправа у Львові, де також за

Практичний дарунок на ялинку
SALAMANDER
найбільше ношена обува
Відділ: Львів. Леґіонів 11.
обува для найвибагливішого смаку

РАЙ ВЕСЕЛИЙ ЮВІЛЕЙ СВІТ
Mickey Mouse
18 ГУМОР — СМІХ — ЗАБАВА ДЛЯ ВСІХ

грожує йому кара смерти та який на думку прокуратора є послідовним революціонером, рішений на все і здеконспірований як провідник, у такому положенні не міг би мовчати. В інтересі організації, яку нібито представляв, він мусів би виступити та подати причини, якими кермувався видаючи приказ. Він мовчить, бо не зробив нічого такого, що не відповідалоб його ролі в організації.

Коли йде про замах на мін. Перацького, то оборонець твердить, що цього замаху не доконала ОУН. ОУН моглаб лекше перевести замах в осередку організаційних сітей, як виконати його поза цим тереном. ОУН досі ніколи не виконувала терористичних актів поза землями, де живе український нарід.

ОБОРОНЕЦЬ ТВЕРДИТЬ, ЩО АРХІВ СЕНИКА — НЕАВТЕНТИЧНИЙ.

Оборонець подає в сумнів автентичність документів з т. зв. архіву Сеника, бо не відомо, як вони дістались до Польщі. Оборонець здогадується, що Чехословаччина офіціяльно тих документів не видала, не могла цього зробити ні з дипльоматичних причин ні етичних, бо у згаданому архіві є багато матеріялу, що міг би компромітувати ріжні держави, з якими ЧСР підтримує дипльоматичні звязки. Моральні огляди теж мусіли грати ролю, бо підчас великої війни чехословацькі легіони користали з гостинности на українських землях. Чейже у Чехословаччині теж вели революційну роботу, якою проводив президент Масарик. Чехословаччина намагається стати другою Швайцарією в Европі.

На документах з архіву Сеника не можна спиратись. Обговорюючи справу кари оборонець звертає увагу, що підсудні мали глибші мотиви, і ідеальні. Оборонець вносить, щоби трибунал звільнив підс. Чорнія тому, що йому не доказано вини. Для підс. Качмарського просить злагіднити вимір кари, якщо йде про його приналежність до ОУН та увевиннити його від інших закидів тому, що нема на них доказів. Щодо Бандери то тому, що він признався до вини, оборонець просить лагідно виміряти кару за його приналежність до ОУН та увільнити його від інших закидів

ПРОМОВА ОБОР. ШЛАПАКА.

Пополудні промовляв другий зчерги обор. м-р Шлапак. Свою промову зачав оборонець від ствердження, що на лаві підсудних сидить 12 людей під закидом приналежности до ОУН. Дивна доля, що переслідує українців від кільканацяти віків, завела підсудних до тієї салі, де відбувалося так багато політичних процесів. Якби через якийсь катаклізм згинуло все і залишились лише акти процесів, то з їх змісту можна би відтворити історію кільканацять років незалежної Польщі. Предсідник звертає увагу, що не вільно в цей спосіб підходити до цієї справи. Опісля обор. Шлапак заявляє, що підсудними від кількох місяців зацікавився не тільки польський нарід, але також український. Якіж історичні події і причини завели підсудних на цю лаву? Перед судом стануло 12 молодих людей під закидом, що хотіли створити українську державу і для цієї ідеї посвятили молодість, волю і навіть життя. Не дивуймося, що не бачимо на цій лаві досвідчених віком людей, які міряють наміри на сили, але маємо перед собою молодь, сіль землі, яка не має досвіду.

300 ЗОЛ. ГРИВНИ НА ОБОР. ШЛАПАКА.

Предсідник перервав обор. Шлапакові декілька разів звертаючи увагу, щоби придержувався закидів з акту обвинувачення. Оборонець намагався далі зясовувати політичне тло і мотиви діяльности підсудних. По перерві предсідник оголосив таку постанову: „Окружний суд покарав оборонця Шлапака гривною 300 зол. по думці ст. 61 закону про устрій загальних судів за те, що свідомо зневажив польський нарід і польську державу висловившись у своїй промові, що вже з актів карних справ з політичним підкладом можна би відтворити історію незалежної польської держави за час від 1918 р., якби навіть усі інші джерела пропали".

ХИСТ ДО ХЕМІЧНИХ СТУДІЙ.

По оголошенні цієї постанови обор. Шлапак почав обговорювати докази вини свого клієнта підс. Карпинця. Оборонець пригадує, що Карпинець спершу не признався до вини і до приналежности до ОУН. Вияснював що лябораторією яку найшли в його мешканні, користувався для приватних хемічних студій. Додав також, що не має нічого спільного з бляхою, яку йому показали і нічого не знає про атентат на мін. Перацького. При допиті з 15 серпня 1934 р. змінив свої зізнання і признався до приналежности ОУН від 1933 р. Заявив теж, що зладив коробку, де містилася бомба і запальник, але не признався, буцімто виповнив цю бомбу. Заявив, що не знав, до якої цілі призначена бомба. Підс. Карпинець вже віддавна виявляв хист до хемічних досвідів. Його цікавила передовсім проблема міжплянетарної комунікації при допомозі ракет. Усупереч тому, що каже акт обвинувачення підс. Карпинець належить до ОУН не від 1931 р., але від 1933 р. Поза вияснениям самого підсудного про цю дату можна теж дійти до висновків на основі архіву Сеника, бо у звіті краєвої екзекутиви за 1932/33 не згадується про Карпинця. Карпинець признався до того, що мав лябораторію і що виробляв навіть вибухові матеріяли. Інтенсивніше почав займатися вибуховими матеріялами щойно від часу, коли вступив до ОУН., себто від 1933 р. Доказом цього поза вияснениями самого підсудного та архіву Сеника є зізнання численних свідків, власників аптичних складів у Кракові, які ствердили, що Карпинець набував хемікалії саме в 1933 р. і 1934 р. Далі оборонець покликується на свідків Хомяківну і Банасівну, які були в помешканні Карпинця, але не запримітили нічого спеціяльного, лише реторти і пляшки. Знавець проф. Дзевоньський заявив теж, що лябораторія Карпинця була дуже примітивна і вбога, а всеж ОУН могла, підкреслює оборонець, вивінувати свою лябораторію у краще приладдя. Опісля оборонець признає, що запальники, які знайшли у Віслі, не походять від Карпинця і доходить до висновку, що ОУН мала декілька лябораторій і кількох хеміків, напевно кращих від Карпинця. Гранати, які випробовував у Львові підс. Підгайний ріжняться від гранат, які походять від Карпинця. Доказом того, що істнували ще інші лябораторії та ще передтим заки Карпинець вступив до ОУН. УВО доконала кілька атентатів перед кількома роками при допомозі вибухових матеріялів. Іншим доказом є свідок інс. Хомранський, якого його інформатор повідомляв, що провід ОУН у Чехословаччині призадумувався над потребою засобити організацію у вибухові матеріяли. Це доказує, що з Чехословаччини привозили не тільки літературу, але також вибухові матеріяли тимбільше, що в Данцігу ставало вже для членів ОУН небезпечно. Далі оборонець обговорює справу слідження підс. Карпинця у Кракові та те, що Карпинець залишив раз у мешканні Климишина валізки з гранатами. Про це зізнав мабуть Карпинець перед слідчим суддею та просив, щоб цього не протоколували, бо він не говоритиме про це на розправі. Дійсно в актах слідства нема про це згадки, а це важна справа, бо обтяжує підс. Климишина. Оборонець наводить слова прок. Желенського, який мабуть сказав, що із зізнань самого Карпинця виходить, що він в цілости зробив бомбу.

Прок. Желенський заперечує це твердження та додає, що до тієї справи вернеться в репліці. Карпинець признався тільки до того, що зладив коробку, запальник, металеві і деревляні частини бомби та навіть до того, що перевязав їх ґумкою. Його зізнання є щирі й їм треба вірити. Якщо признався до дечого, признався би і до інших учинків. Покликуючись на хемічну експертизу оборонець спиняється на описі вигляду бомби, вказуючи, що була в ній одна частина у формі вальця, набою, який вживають вуглекопи, ясного коліру. Вона була причеплена ґумкою до правдивої частини бомби. Ця ґумка не походила від Карпинця і не має рівноважника в ґумках, які найдено у помешканні Карпинця. Карпинець не був конспіратором, не замазував слідів провини і щиро признається до того, що в дійсности зробив.

В год. 6,15 веч. предсідник відложив розправу до суботи год. 10-ої рано.

Трицятий день розправи.

ЗНОВУ 300 ЗОЛ. КАРИ НА ОБОР. ШЛАПАКА.

В суботу розправа почалася в год. 10.50. Далі промовляв оборонець підс. Карпинця адв. Шлапак. Оборонець покликується на оцінку знавця хеміка проф. Дзевоньського. Висновки знавця частинно піддержують тезу акту обвинувачення, частинно тезу оборони, що Карпинець не виповнив бомби вибуховими матеріялами і що ці матеріяли походять з іншого джерела. Матеріяли, які найдено в підс. Карпинця згідно з оцінкою можуть служити як вибухові частини і до щоденних лябораторійних досвідів. Один зі знайдених хемічних складників — хльоран потасу — може мати ріжне призначення: можна користуватись для виробу вибухових речовин або бути складником симпатичного чорнила, а в підсудного знайшли фляшку з таким чорнилом, якого уживають у кожній нелегальній організації. При порівнанні матеріялів з варшавської бомби з матеріялами, які знайшли в Карпинця знавець ствердив, що хемічний склад цих матеріялів є тотожний, а саме є там пікриновий квас. Крім того знавець ствердив тотожність запальної речовини — хльорану потасу. Детонаційного складника — громової ртути справді в Карпинця не найшли але знавець дійшов до висновку, що Карпинець міг витворити громову ртуть, бо виріб цієї речовини дуже легкий. Одначе проф. Дзевоньський зізнав, що уладження і тіснота помешкання Карпинця створювали дуже примітивні умовини для виконання прецизійних досвідів з метою виробу вибухових матеріялів на більшу мірку. Насувається здогад, що підсудний робив щойно вступні спроби, підготовляв досвіди, які можна було виконати у прецизійний спосіб деінде. **Це доказувало би, що були ще інші місця і джерела продукції вибухових матеріялів, про які прокуратор знає, але з ріжних причин не вважав за потрібне виявити на цій розправі.**

Предсідник: На якій основі твердите це?

Прок. Желенський: Прошу запротоколувати цю заяву оборонця. — Предсідник доручив запротоколувати слова обор. Шлапака і звернув йому увагу на недопускальність такої заяви.

Опісля оборонець покликується на вияснення Карпинця, які склав судові на письмі, де він згадує, для яких цілей купував значну кількість хемічних речовин. Наводить теж оцінку проф. Дзевоньського, яку він видав на основі досліду вибухових матеріялів, що їх доставили йому зі Львова, Кракова, Познаня і Варшави. Тому що оборонець зазначив, що знавець досліджував вибухові матеріяли в бомбі, яка вибухла в друкарні Яськова у Львові, прок. Желенський ствержує, що знавець цієї бомби не досліджував, а предсідник звернув обор. Шлапакові увагу, щоби точно цитував оцінку знавця. Вказавши далі на оцінку проф. Дзевоньського, що пікринян потасу, який знайшли у варшавській бомбі, є продуктом дуже прецизійного, лябораторійного або фабричного походження, а рівноважник, який знайшли у Карпинця є примітивний, оборонець прийшов до висновку, що підс. Карпинець не мав змоги перекристалізувати пікриняну потасу так, щоби він мав прикмети фабричного походження. Далі обор. Шлапак обговорив оцінку проф. Дзевоньського у справі записок, які знайшли у Карпинця і підручників хемії, які доказують, що підс. Карпинець підготовлявся щойно до виконування досвідів і до вивінування лябораторії, яка могла пізніше служити боевим цілям ОУН. Цей висновок піддержує примітивне уладження цієї лябораторії і свідоцтво проф. Дзевоньського, якого слухачем був підсудний як початкуючий хемік. По перерві предсідник оголосив таку постанову: Окружний суд **рішив покарати обор. Шлапака гривною 300 зол.** по думці ст. 61 закону про устрій загальних судів тому, що у своїй промові зневажив прокуратуру закидаючи їй затаювання суттєвих фактичних обставин для справи і доказів, які їх потверджували.

ОБОРОНЕЦЬ ШЛАПАК ЗРІКАЄТЬСЯ ГОЛОСУ.

Після того обор. Шлапак заявив, що вичерпав майже ввесь доказовий матеріял у справі свого клієнта і зрікся дальше промовляти.

ПРОМОВА ОБОРОНЦЯ Д-РА ПАВЕНЦЬКОГО.

З черги говорить **обор. д-р Павенцький.** Навязуючи до заваги прок. Желенського, що уступ декальоґу українського націоналіста, який каже, що кожний член ОУН відноситиметься до своїх ворогів з ненавистю та підступом, торкається також суддів, оборонець на вступі зазначує, що хоче мати переконання і свідомість що боронить тільки підсудних і що суд, як інституція, що стоїть понад усім, не має ворогів.

Приступаючи до оборони підсудних Климишина і Зарицької, оборонець заявляє, що розуміє, що між ним, оборонцем одиниці та прокуратором, речником права, є велика ріжниця. Тому, що боронить людину, мусить зглибити мотиви його вчинків. У справі Климишина обо-

І. ЛЯВРУК першорядний склад виробу ножів
Львів, ул. Галицька ч. 6. Тел. 225-72.
2

ронець зазначує, що його положення є спеціяльно важке, бо підсудний, хоч йому закидають державну зраду та поміч в убивстві польського міністра, мовчить. Хто мовчить не конче признається до вини. Поведінка Климишина спричинена страхом. Розглядаючи закиди щодо державної зради Климишина оборонець підкреслює, що обвинувачення обосноване на розвідчих доказах а обвинувачення у помочі в убивстві тільки на виесках і дедукціях. Навязуючи до слів прок. Рудніцького, що в тім процесі мається до діла з хорою думкою та якимсь божевіллям та до домагання прок. Желенського кари досмертної вязниці для Климишина, оборонець заявляє, що тут ніяк нема злочину, за який можна би домагатись найвищої кари. На вступі оборонець обговорює підметовий бік вини підс. Климишина, вказуючи, що події з 1918 і 1919 викликали спеціяльне враження на покоління, до якого належить Климишин.

Традиції серед українського сільського населення звязані зі споминами з княжої доби, революцій, козацьких воєн і т. д., як також субєктивні моменти — все це перетворилось у Климишина в думку, що не дає йому спокою. Як бідний хлопець, що дійшов до університетських студій, Климишин вибрав собі такий фах, що мусів зустрічатись з цілою тією традицією. Пізнавав не тільки українську, але й польську літературу. Це ділало в нього на почування.

Климишин від 1930 р. читав „Розбудову Нації“, бо вона була леґальною. Пізніше читав її далі, сам до цього признався. Климишин перевозив нелеґальну літературу не від 1931 р., як каже акт обвинувачення, але від 1933/34. На думку оборонця до підс. Климишина не можна застосувати статті 97 чи 93 к. з., але його діяльність можна вичерпати статтею 155 к. з. (переховування і перевожения з метою поширювання нелеґальних друків).

Коли суд уважав би, що Климишин допустився злочину, то хіба тільки того, що перевозив і переховував друки. Навіть те, що він виїздив за кордон і зустрічався з тамошніми звязковими, нічого не доказує. До цього перевоження була нагода. Климишина не арештували й уможливлювали йому ці перевози. Це спокусило його й осмілило.

Говорячи про злочин з 225 і 226 статті (помочі) оборонець твердить, що Климишин не мав поняття, що хльоран потасу, який купив для Карпинця, конечний до виробу бомб. Тому не може відповідати з 225 і 226 статті. Климишин не знав, на що купує каліхльорікум і треба йому доказати, що знав і хотів наслідку. Тоді щойно можна би прийняти правний стан з 225 і 226 ст. У нього нема наміру злочину, а коли може бути якась вина, то треба її доказати, чого не зроблено. Далі оборонець застановляється над твердженням акту обвинувачення, що Климишин пішов раз до крамниці, щоб купити 5 дкг. каліхльорікум, бо Карпинець не мав цього середника. Це твердження основане на зізнаннях св. Шкарадка, що бачив, як Климишин ніс малу пачку. Шкарадек пішов тоді до крамниці Горжковського, який заявив, що Климишин купив у нього 5 дкг. каліхльорікум і сказав, що цього треба його товаришеві хемікові. Якби Климишин, говорить оборонець, думав, що робить щось злого, був би затаїв для кого купує та був би цю маленьку пачку сховав у кишеню. Зрештою у Карпинця найшли багато хльорану потасу та напевно цього йому не бракувало. Коли йде про течку з ґранатами, то вина Климишина не виступає поза рями 222 статті к. з., що говорить про переховування вибухових матеріялів. Навіть, якби суд прийняв, що Климишин приніс тоді каліхльорікум, то вина його хіба з 218 ст.

Климишин мовчав не зі страху, його мовчанка це рід деякої відваги. Не хоче нікому зробити найменшої кривди. Мовчав увесь час аж до нині. Цієї мовчанки не можна йому брати за зле, це ділянка психоаналітики. Це не є прояв боязливости, а коли йде про його вчинки, треба їх трактувати згідно з законом, значить, коли йде про злочин державної зради. Але про цей злочин говорить більше статтей і нема потреби стосувати 97 статтю. Коли йде про злочин з 225 статті, прошу, кінчить оборонець цю частину своєї промови, уневиннити мого клієнта. — В год. 13. предсідник зарядив обідову перерву.

НЕМА НІЯКОГО ДОКАЗУ, ЩО ЗАРИЦЬКА НАЛЕЖАЛА ДО ОУН.

Пополудні говорив далі обор. д-р О. Павенцький. Акт обвинувачення у цій справі не є тільки актом обвинувачення. Його автор у кожну подробицю, кожний документ, в суді говорив так переконливо і суґестивно, але поминувся називаючи підс. Зарицьку зрівноваженою і гордою дівчиною. Нема ніякого доказу, що Зарицька належала до ОУН. Підс. Мигаль заявив, що був звичай виручуватись студентками або ученицями, які помагали, не здаючи собі справ зі своїх вчинків. Не може бути доказом приналежности Зарицької до ОУН той факт, що в неї знайшли індекс Тенчаківської або Нича, члена ОУН. Якби Зарицька належала до ОУН і знала тактику організації, тоді інакше поводилась би у слідстві і не була би така щира. В слідстві заявила, що до ОУН ніколи не належала, а на питання, яке її становище до цієї організації відповіла, що не є вповні її прихильничкою. Ідеольоґія ОУН подобається їй, бо змагає до самостійної української держави, але кілька напрямків української ідеольоґії змагає до самостійної держави. Нікого не вільно карати за думки і внутрішні постанови, які не проявились ще на-зовні.

Прокуратор обвинувачує підс. Зарицьку за злочин зі статті 97 к. з. Згідно з постановою цієї статті проступник мусить порозумітись з іншими особами, щоб попвнити проступок зі ст. 93 к. з., щоби відорвати частину території Польщі. Метою цього порозуміння з іншими особами не може бути вдержування організаційних звязків, що закидається Зарицькій, але мусить змагати до того, щоби відорвати частину від цілости держави. Коли так не є, тоді годі пристосувати ст. 97 к. з. Ані підсудні Мигаль і Малюца, ні два поліційні службовики, які зізнавали як свідки, які знали добре людей з ОУН, не дали відповіли на питання, чи Зарицька була членом ОУН. Були деякі взаємини з організацією, користали з її послуг, а Зарицька, як говорить, не могла тих послуг відмовити, бо було би їй прикро. Якщо йде про слідкування за Кособудським, справу вбивства Бачинського і нападу на друкарню „Праця“, то Зарицька буде відповідати перед відповідним судом. Тут відповідає за державну зраду і провину зі статті 148 к. з. Ці справи не мають ніякого звязку з діяльністю вбивника міністра Перацького. Зарицька з організацією ОУН згідно зі законом і дійсним станом не мала нічого спільного і сповняючи на прохання кількакратно деякі доручення, не знала справдивого їх призначення. І щойно опісля про це довідалася. Прокуратор запевняє, що вона вела Бачинського на смерть, але деж є правні докази, не згадуючи вже про фактичні, що Зарицька знала, хотіла знати всі наслідки намірів Мигаля та його товаришів і що дійсно вела його на смерть. Вона щиро заявила:

„Я здогадувалася, що йому (Бачинському) хотіли зробити щось злого. Коли довідалася кілька днів пізніше, що його вбили, тоді щойно зрозуміла це“. Не можна, каже оборонець, підсувати комусь того, що сталося поза ним. Зарицька за це тут не відповідає, а акт обвинувачення згадує про це, бо це є тло цілої справи. Така конструкція не може вдержатись, бо нема кари без проступку — „nulla poena sine crimine“.

Якщо йде про вину зі статті 148. к. з., акт обвинувачення запевняє, що Зарицька знала, хто є Мацейко. Закидається їй, що говорила неправду, бо у слідстві подавала інакше за кожним разом день, коли до неї прийшов Мацейко. Цю неправду виясняє оборонець відруховим інстинктом, що його викликав страх. При другім переслуханні Зарицька зізнала значно більше, ніж третім наворотом. Але вже 2.000 років тому римський правник заявив, що тому, хто забагато признається, не слід забагато вірити, бо буває так, що зі страху або з іншої причини зізнає проти себе. Щоб відповідати за провину зі статті 148 к. з. Зарицька мусіла би спершу знати і здавати собі з того справу, що прийде до неї не якась звичайна людина, українець, але що прийде вбивник міністра Перацького і що вона має йому допомогти в утечі за кордон. Доказів на те нема, є тільки здогади. Зізнань св. Коцінської не можна брати під увагу, бо її признав суд у Львові ненормальною. Колиж нема повного доказу щодо злочину зі статтей 97. і 148. к. з., то підс. Зарицьку слід уневиннити від проступків з обох статтей. Може в її діяльности була деяка легкодушність, але нема доказів, що вона знала,

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 229-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

що переводить Мацейка як убивника міністра. Обор. д-р Павенцький пригадує інтервю з міністром справедливости Міхаловським, яке оголосила „Ґазета Польска“ 10. липня 1934. р., в якому міністр заявив, що безпосередній убивник є поза кордонами Польщі. Коли Зарицька знала про це інтервю міністра з липня 1934. р. як і всі інші, то — питає оборонець — який доказ, що 5. серпня могла здогадуватися і знати, що переводить убивника мін. Перацького. Не могла цього знати навіть, якби приняти, що була членом ОУН, бо була надто малим членом, щоб її про таку справу повідомляли.

Свою промову кінчить оборонець покликом до суду, щоби звернув Зарицьку тому середовищу, в якім вона виросла. Зарицька багато витерпіла — заявив оборонець — за півтора року вязниці. Тут нема скривленої душі, але є молода дівчина.

ОБОР. Д-Р Л. ГАНКЕВИЧ ПРОМОВЛЯТИМЕ НА ТРЕТІЙ ДЕНЬ СВЯТ.

На прохання обор. д-ра Л. Ганкевича трибунал відложив розправу до 9. січня ц. р. год. 10. рано. Таким чином на третій день наших Різдвяних Свят йтиме розправа далі і тоді промовлятиме обор. д-р Л. Ганкевич. По репліці прокуратора та відповідях оборонців присуду слід сподіватися у суботу 11. січня ц. р.

•

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 4. січня 1936.

Коли обор. Шлапак дістав вдруге кару 300 зол., зрікся дальше слова. Черговий обор. д-р О. Павенцький говорив найкоротше, а проте дуже добре. Коли д-р Горбовий звертав велику увагу на красномовну форму промови, а м-р Шлапак дуже детально виказував, що Карпинець не виконав тих речей, що йому їх закидають, оборона д-ра О. Павенцького опиралася на суто правничих арґументах. Спокійно, тихо говорячи лише до трибуналу і прокуратора, обор. д-р О. Павенцький, цитуючи раз-у-раз авторитетні інтерпретації поодиноких статтей карного закону й оперуючи цитатами з римського права, доказував, що вчинки, яких допустилися його клієнти Климишин і Зарицька не відповідають правному змістові закидів акту обвинувачення, а ті закиди дефініцій дотичних карних постанов.

Після промови д-ра О. Павенцького перший ґратулював йому прок. Желенський.

Розправа перервана до 9. січня ц. р., себто на третій день наших Різдвяних Свят, буде вже промовляти обор. д-р Л. Ганкевич. (ік).

П. Т. Гостям, і постійним відборцям *ВЕСЕЛИХ СВЯТ* *Кляра*
944

ВЕСЕЛИХ І ТВЕРЕЗИХ СВЯТ!

В боротьбі за сильний і здоровий український нарід кличемо: Геть з алькоголем! Геть з тютюном! Святкуйте без алькоголю! Не зачаджуйте святочних кімнат тютюновим димом! Не дозвольте дітям за заколядовані гроші купувати алькоголь та тютюн! Заощаджені гроші пересилайте на всенародні цілі та на „Відродження“! Не приймайте алькогольних частунків при коляді! При кожній нагоді повчайте всіх про свої переконання та навчіть всіх шанувати Ваш тверезий світогляд!

ГОЛОВНА РАДА „ВІДРОДЖЕННЯ“:
Д-р Софія Парфанович, голова, Ів. Костюк, секр.

Міські Театри у Львові.

НЕДІЛЯ 5. I. 1936, Великий Театр: в год. 3·30 попол. **Авантюра в раю** ціни найнижчі, фарса Арнольда і Баха
год. 8-ма веч. **Пригода в Ґранд Готелю** знаменита оперетка Абрагама з Ів. Кульчицькою.

ПОНЕДІЛОК 6. січня 1936. год. 3·30 попол. **„Пасторалка“** по цінах найнижчих — востаннє.
год. 8-ма веч. **Пригода в Ґранд Готелю** з Ів. Кульчицькою в гол. ролі та В. Дідушицьким в ролі Альберта. Багатий балет.

ВІВТОРОК 7. січня 1936. год. 8-ма веч. **Пригода в Ґранд Готелю** з Ів. Кульчицькою.

СЕРЕДА 8. січня 1936 год. 8-ма веч. **Пригода в Ґранд Готелю** оперетка.

Фабричний склад „LESZCZKÓW“ Р. Журовського
Львів, ул. Коперника 4.

запрошує П. Т. Клієнтелю оглянути останні новини Лещківських Самоділів
на вбрання, костюми, також пледи, подорожні бунди і дерки. 26 1—10

Святочні і новорічні побажання.

З нагоди недалеких Свят Різдва і Нового Року складаємо щирі побажання Рідні і всім Знайомим — **Іванна і Дмитро Левицькі.**

Рідні і всім Знайомим бажаю „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року 1936“. З нагоди скінченого 75-го року життя складаю на цілі Просвіти, Рідної Школи, Захоронки і Політ. Вязнів по 50.—. зол. — **Др. Стефан Фелак.**

Дорогій Родині та усім Приятелям і Знайомим щирі побажання Веселих Свят і щасливого Нового Року бажають, а замісць висилки індивідуальних бажань 10.— зол. на „Рідну Школу“ складають — **Марія і Ярослав Колтунюки.**

Всім Знайомим і Приятелям побажання Веселих Свят складають — **Ольга і Володимир Залозецькі.**

Для моїх Знайомих і Приятелів замісць окремих письм цією дорогою складаю бажання Веселого Різдва Христового і щасливого Нового Року. — **Посол Дмитро Великанович.**

Д-р Олександер і Надія Лаврівські пересилають Рідні та Знайомим Святочні та Новорічні бажання.

Найщиріші побажання з нагоди Різдва Христового і Нового Роду складає — **о. Омелян Горчинський**, Львів, Підвалля 9/І.

Рідні і всім Знайомим найщиріші побажання складають — **Скопляки.**

Веселих Свят усім Приятелям і Знайомим бажаємо — **Ліна і Микола Малицькі, Шляхтинці.** На Рідну Школу складаємо 10 зол.

Усім Своякам, Друзям, Товаришам праці і Знайомим бажають Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Мудрий Василь і Ярослава.**

Рідні, Приятелям, Знайомим і П. Т. Ворогам „Веселих Свят“ — **Галактіон Чіпка.**

Знайомі, други, приятелі!
На свята будьте превеселі
І знайдіть цілющий лік
На сухітничий 36-ий рік!

М. Р.

Веселих Свят і щасливого Нового Року всій Рідні і Приятелям і Знайомим у Галичині, на Буковині й на еміграції бажають — **Дора й Василь Сімовичі.**

Вуйкам з Ріднею, Стрийкові, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року бажає — **Михайло Хомяк.**

Всій Рідні, Другам, Комбатантам і добрим Знайомим пересилають щирі побажання Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Марія і Олекса Кузьми та Ольга Марку.**

З Різдвом Христовим — Родині, Друзям та Знайомим бажаємо всього найкращого — **Миколи Бонковські** — Львів.

Рідні, Приятелям і Знайомим пересилаю Святочні і Новорічні побажання — **Володимир Несторович.**

Дорогій Родині, Приятелям, Знайомим пересилаємо бажання Веселих Сеят та щасливого Нового Року! — **Інж. Михайло, Дарія, Мирослав Хроновят.**

Своякам, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажає — **Теофіль Баланлюк.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят та щасливого Нового Року бажають **Уляна, Гринь Терлецькі.**

Всім Своякам і Приятелям у краю та закордоном, пересилають щирі побажання Приємних Свят — **Ольга і Роман Голіяни.**

Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і закордоном привіт і щирі бажання з Різдвом Христовим та Новим Роком пересилає — **о. Я. Чемеринський і Рідня.**

З нагоди Свят Різдва Христового та Нового Року складаю Рідні і усім Знайомим найщиріші побажання Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Степан Совик.**

Веселих Свят і щасливого Нового Року бажають Рідні, Приятелям і Знайомим — **Д-р Дмитро і Міра Блавацькі.**

Д-р Михайло і Вільгельміна Мельники — Скалат, засилають Родині, Приятелям, Знайомим найсердечніші побажання святочні і новорічні.

Корпорація Чорноморе — Данціґ, складає щирі різдвяні і новорічні побажання Почесним Членам Добродіям, Почесним Паням, Старій Хаті, Братім КК., Організаціям і Прихильникам.

З Різдвом Христовим і Новим Роком Кревним, Своякам, Другам і усім Знайомим складає щирі святочні побажання — **посол Д-р К. Троян.**

Зі Святами і Новим Роком бажаю всім Кревнякам, Товаришам, Знайомим Землякам — яснійших і щасливіших днів — **Роман Бачинський**, Кшоніка.

З Різдвом Христовим і Новим Роком Кревним, Своякам, Другам і усім Знайомим складає щирі святочні побажання — **посол Заваликут.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком Кревним, Своякам, Другам і усім Знайомим складає щирі святочні побажання — **пос. Володимир Целевич.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком Кревним, Своякам, Другам і усім Знайомим складає щирі святочні побажання — **пос. Д-р Степан Біляк.**

Всім Рідним і Знайомим у краю та моїм щирим Другам-Емігрантам з Великої України з Різдвом Христовим всього гарного бажає — **Ліза Круківна.**

З нагоди Різдвяних Свят пересилаємо всім нашим Своякам і Приятелям якнайсердечніші побажання. — **Д-р Іван і Олена Копачі.**

Дуже дорогій Рідні і Знайомим найкращі побажання Веселих Свят засилають — **Наталка, Стефан, Ірчик Поповичі** — Варшава.

Дорогій Рідні, Товаришам шкільної лавки, Співробітникам Кр. Мол. Союзу „Маслосоюз“, всім Знайомим бажання Веселих Свят і щасливого Нового Року складають — **Степан і Софія Щуровські**, Бельсько.

Дорогій Родині, Приятелям, Товаришам і Знайомим у краю і поза ним, бажаю Веселих Свят і щасливого Нового Року. — **Інж. Степан Кульчицький**, Катовиці.

З Різдвом Святим вітаємо щиро Рідню й Знайомих — **Д-р Ярослав і Нерніля Селезінки.**

Різдвяні й Новорічні бажання Своякам і Знайомим пересилають — **Ярослав і Галя Винницька Лабій** в Сосніві.

Родині, Своякам і Знайомим замісць листівок пересилаємо побажання Щасливих і Веселих Свят і багато всього доброго, Христос раждаеться, — **Ольга та Іван Одіжинські.**

Всім Кревним, Приятелям, Знайомим бажаємо Веселих Свят і щасливого Нового Року. — **Софія, Клим Шанковські**, Ланцут.

Микола Капуста, директор Р. С. У. К. бажає Своякам і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Теодор і Зофія Мисcаки — Рідні, Своякам і Знайомим складають побажання Веселих Свят та щедрого Нового Року.

Усій нашій ближчій і дальшій Рідні в краю і загряницею, Приятелям і Товаришам складають з нагоди Христового Різдва щирі побажання всього найкращого — **Крушельницькі — Никифоряки**, Станиславів.

Рідні, Приятелям і Знайомим бажаю Веселих Свят і всього найкращого — **Д-р Михайло Драган.**

Святочне поздоровлення і бажання щасливого Нового Року засилає всім своїм Знайомим і Приятелям — **Олена Кривіцька.**

З нагоди Різдва Христового пересилаю якнайкращі бажання моїм Своякам, Приятелям і Знайомим — **Бачинська Оля** зі Стрия.

Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові й Вилавнича Кооператива „Хортиця“ (Львів, Руська 3), поздоровляють усіх своїх Вш. Членів, Прихильників, Співробітників і Відборців **Календаря-альманаха „Дніпро“ й видань „Хортиці“**, а також усі краєві українські установи й емігрантські організації в Польщі й поза Польщею — із Різдвяними Святами й Новим Роком.

В світле Навечеріє Різдва Христового пересилають слова сердечних побажань усім своїм Приятелям і Знайомим — **Софія і Михайло Тараньки.**

Дорогій Рідні, усім Товаришам та Знайомим шле щирі бажання Веселих Свят та щасливого Нового Року — **М-р Володимир Кривокульський.**

Стефанія і Іван Филиповичі — бажають Своякам і Товаришам(кам) праці Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Дорогим Професорам Лепкому, Сімовичеві, Шановним Редакторам Пеленському, Рудницькому, Пану Голові, Послові Мудрому, всім Знайомим і Рідні щасливих свят бажає — **Мгр. Кабарівський Богдан.**

Всім Друзям, Знайомим і давнім Товаришам із шкільних та університетських лавок і їх Родинам пересилаю з нагоди свят Рождества Христового цією дорогою — найщиріші побажання Божого благословенства й опіки Пречистої Діви у всіх їх загадах і ділах, на многі літа! — **Василь Маковський.**

Дорогій Рідні, Приятелям та добрим Знайомим у краю і закордоном бажаю Веселих Свят і всього найкращого в Новому Році. — **Д-р Іван Німчук.**

Рідні і Знайомим желання Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Надія і Любомир Макарушки.**

Всім своїм Клієнтам пересилає щирі бажання „Веселих Свят“. — **Кравецька робітня Василя Хомина, Львів, Домініканська 11.**

Український Ресторан **„Вітаміна“, Львів, Косцюшка 3**, — бажає для своїх Гостей Веселих Свят і солоденької куті.

Харчівня Д. Дружбяка, Львів, Ринок — бажає своїм постійним Гостям Веселих Свят.

Харчівня Чарнецького, Львів, Підвалля 9. — бажає своїм Гостям Веселих Свят!

Хемічна вирібня **„Атом“, Львів, Перацького 38**, бажає „Веселих Свят“ та щасливого Нового Року Хвальним Дирекціям „Маслосоюзу“, „Народньої Торговлі“, „Центросоюзу“, Повітових Союзів, Районових Молочарень та всім своїм ПТ. Відборцям.

РЕСТОРАН К. БІЗАНЦ і К. ПІКАВС
Львів, Ринок 17. 911
бажають своїм гостям ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

Всім Кревнякам і Знайомим побажання всього найкращого — **Кл. і Т. Глинські — „Фортуна Нова“.**

Сальон мод **„Мак“** своїм Клієнткам бажає Веселих Свят і щасливого Нового Року. — **Львів, Чарнецького 10.**

Веселих Свят і щасливого Нового Року своїм П. Т. Гостям бажає Управа Пансіону **„Надія“, Черче.**

Веселих Свят та щасливого Нового Року пересилає оцією дорогою всім Високоповажаним Відборцям, Прихильникам та Приятелям — **фірма А. Терпиляк. Розсадники овочевих дерев та насіння, господарство в Залукві, п. Галич.**

Усім Відборцям Веселих Свят і щасливого Нового Року бажає — перфумерія **„Лотос“, Львів, Сикстуська 21.**

Склад взуття **„Дерби“, Львів, пл. Капітульна 3**, напроти катедри, бажає всім своїм Клієнтам Веселих Свят!

Своїм Покупцям Веселих Свят бажають — **інж. Богачевський, інж. Мацюрак**, електрорадієва фірма, **Львів, Руська 1.** тел. 116-48.

Українське бюро купна продажі нерухомостей **„Трансакція“ у Львові, вул. Миколая 6** (ріг Длуґоша 1) телефон 117-94 — бажає Веселих Свят всім Громадянам.

Українська переплетня **Павла Бабяка, Львів, Бляхарська 12** — бажає своїм Гостям Веселих Свят та щасливого Нового Року.

Е. Говнкович, робітня футер, **Львів, Домініканська 4** — бажає своїм Гостям Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Йосиф Красінський, столярська робітня **Стрий, Сінкевича**, — складає побажання Веселих Свят своїм Вп. Клієнтам і знайомим.

Кравчук Володимир, першорядна робітня всілякого роду обуви, **Стрий, Львівська 39** — бажає своїм Клієнтам Веселих Свят.

Пилип Борис, ґалянтерійна торговля, **Стрий, Ринок** — бажає Веселих Свят і Нового Року своїм П.Т. Покупцям.

„Фортуна Нова“, Стрий, Гоша 4 — складає своїм Вп. Гостям побажання Веселих Свят і кращого Нового Року.

Бізанц Рудольф, ресторан у Нар. Домі, **Стрий**, — складає святочні і новорічні побажання своїм Вп. Гостям.

„Асторія“, ресторан і снідянкові кімнати, **Стрий, Третього Мая** — своїм Вп. Гостям шле святочні й новорічні побажання.

„Труд“, коопер. кравецька робітня, **Стрий, Смольки 9** — складає Шан. Гостям побажання Веселих Свят.

Диба Степан, фризерське заведення, **Стрий, Третього Мая** — ВШан. Гостям бажає Веселих Свят і Нового Року.

Струмеляк Іван, кравецька робітня, **Стрий, Потоцького** — бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Купелеве Заведення під управою **Рота, Стрий**, — складає святочні побажання своїм Вп. Гостям.

Веселих Свят своїм Клієнтам бажає
Механічна Пральня „АТА“
передше „Брін“ Львів, Бляхарська 21
Зелена 31.
19

Вся коляда для Рідної Школи!

Всі українці й українки, українські товариства й установи, Церкви й церковні брацтва, співацькі, музичні й аматорські гуртки і вся українська молодь колядують і щедрують тільки на Рідну Школу, бо місяць січень — це місяць Рідної Школи! — Гроші слати на адресу. Рідна Школа, Львів, ул. Словацького ч. 14.

Вісти зі світа.

ГОСТРИЙ ОСУД ДЕРЖАВ, ЩО ХОЧУТЬ ВІЙНИ.

Велика промова през. Рузвельта. — Америка буде невтральна.

ВАШИНГТОН, 5. 1. ПАТ. Президент Рузвельт особисто відчитав свою промову до конґресу, що тревала 50 хвилин. Її часто переривали оплесками й демократи і республиканці.

На вступі през. Рузвельт заявив, що в Зл. Державах політика доброго сусідства є вже доконаним фактом, тоді, коли від кількох літніх місяців 1933. р. в Европі витворилась ситуація, що має багато елементів, які ведуть до трагедії загальної війни. На цих інших континентах є багато малих народів, що гаряче бажають мира й ведуть політику мира, але вони мусять бути приготовані на можливість, що нині або завтра нападе на них інший нарід, що не визнає засад мира. Тепер таке положення, що дає причини до песимізму. Нації, що змагають до того, щоб направити несправедливости, що є вислідом попередніх воєн, народи, що шукають ринків для торговлі та простору для населення не мають конечної терпеливости, щоб змагати до здійснення своїх цілей мировими переговорами або відкликом до інстинктів справедливости світу.

Великі Вечерниці Медиків
25. I. 1936 Касіно Почтовців
322

Вони навпаки вірять у закон меча та фантазують, що тільки вони покликані, щоб виконати післанництво, а всі інші народи повинні їм підчинятися. 85 до 90 відс. народів цілого світа вдоволені з територіяльних кордонів та погодилисяб зліквідувати ще більше свої зброєння, якби інші народи хотіли зробити те саме. Світовому мирові і добрій волі стає на шляху тільки 10 до 15 відс. населення світу, що їм протиставиться. Тому зусилля обмежити зброєння не то, що не повелися, але зброєння сухопутні і повітряні ще зросли та тільки мало обмежили морські зброєння. Тільки нечисленні загрожують мирові, значить ті, що змагають до еґоїстичної влади. Світ знає вже такі часи. Здається, що світ не є напередодні таких подій, але, колиб до них прийшло, Зл. Держави й інші краї Америки можуть через свою невтральністць виминути все те, що могло би підтримати конфлікт і водночас причинитись до того, щоб інші народи вернулись на шлях миру і доброї волі.

Зл. Держави не причиняться до продовження війни, дозволюючи, щоб воєнні противники діставали зброю і муніцію та воєнний матеріял зі Зл. Держав. Зл. Держави будуть також старатись, щоб противники, що ведуть війну, не діставали американських продуктів, які могли би причинитись до продовжування війни. Цих продуктів не буде можна вивозити зі Зл. Держав більше як нормально.

ШВЕДСЬКІ ДОМАГАННЯ.

СТОКГОЛЬМ, 5. 1. ПАТ. Шведська преса пише, що справа нарушення конвенції Червоного Хреста є доконаним фактом, хоч ніхто з персоналу шведського амбулянсу в Дольо не згинув. Щоденники домагаються, щоби зложили демарш у Римі, покарали винуватих та дали відшкодування жертвам.

Однак демаршу не можна зробити, доки не дістануть вислідів слідства і звіту представників Швеції в Адіс Абебі.

НАЙСЕРДЕЧНІШІ БАЖАННЯ
прихильникам наших виробів
Склад хемічної фабрики „Тлен“
Гетьманська 10.
20

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ ПРОМОВИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

Загальне вражіння. — Вдоволення в Англії.

ЛЬОНДОН, 5. 1. ПАТ. Хоч англійські щоденники не могли ще помістити коментарів до промови през. Рузвельта, всеж в Англії викликала вона велике вражіння. Найбільше вражіння викликав уступ, де Рузвельт осуджує автократичні уряди в Европі, а головно, в якім говорить про меншість, що заколочує мир. В англійських політичних колах твердять, що під тим оглядом промова Рузвельта вповні згоджується з промовою Болдуїна.

Ентузіязм в Америці.

У Вашинґтоні промову през. Рузвельта прийняли ентузіястично. Конгрес зробив Рузвельтові овацію, коли вже появився в палаті. Під кінець промови овація тягнулась більш як дві хвилини. Рузвельт говорив поволі й дуже виразно. Коли осуджував автократичні уряди, слухали його у гробовій тиші. Уступ про невтральність конгрес прийняв прихильно, та коли президент говорив про впливи біржевих лихварів на американське життя вибух ентузіязм. Американські політики думають, що промова не була демагоґічна та стояла на висоті великої промови державного мужа.

Французькі голоси.

ПАРИЖ, 5. 1. ПАТ. Тому, що промова Рузвельта прийшла дуже пізно, преса поміщує тільки невеликі коментарі.

„Журналь“ пише: Помилково булоб думати, що американці цікавляться тепер справами зовнішньої політики. Все, що зроблять, буде лише вислідом виборчих оглядів.

„Фіґаро“ думає, що величезна більшість американського народу хоче повної невтральности та є противна воєнним користям. Крім цього американська політика виминатиме всі комплікації, що замоталиб Зл. Держави у війну.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
21 — своїм П. Т. Відборцям бажає
Н. Бряліхгоф
Крамниця текстильна — ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 15. —

ЗМІНА КАБІНЕТУ В РУМУНІЇ?

БУКАРЕШТ, 5. 1. ПАТ. В усіх опозиційних колах далі переконані, що теперішній уряд іще цього місяця зложить димісію. Щодо складу майбутнього уряду говорять про малу концентрацію під проводом б. премієра Міронеску, який тепер не є в ніякій політичній партії. До цього уряду ввійдуть мабуть також: б. премієр Вайда Воєвода та можливо мін. Тітулеску

СВЯТО ВРУЧЕННЯ КАРДИНАЛЬСЬКОГО БІРЕТУ КАРД. МАРМАДЖІЄВІ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 5. 1. ПАТ. Вчора дополудня відбулось на королівському замку велике свято вручення президентом держави кардинальського бірету апостольському пронунцієві Мармаджієві. У святі взяли участь високі державні достойники та вище духовенство.

ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ІТАЛІЙСЬКИХ БОМБ УПАЛО НА АБІСИНЦІВ.

АДІС АБЕБА, 5. 1. ПАТ. Згідно з офіціяльним абісинським комунікатом італійські літаки скинули минулого тижня в околиці Макале більш як 10.000 бомб, з яких більша частина була виповнена газами. Від тих бомб згинуло 10 осіб, у тому 2 цивільні особи. Ранених 15.

ЛІНДБЕРҐ ВІДДАСТЬ СИНА ДО ШВЕЦІЇ.

Ліндберґ сказав одному свому приятелеві в Англії, що останеться в Англії довший час, опісля вернеться до Америки. Сина віддасть до одного інституту в Швеції, відки, як відомо, походять його батьки. Сам Ліндберґ осів тепер із синком у Кардіфі.

Д-Р ГИЛЯНДЕР ПОДАЄ ПОДРОБИЦІ БОМБАРДУВАННЯ.

Жахлива картина. — Д-р Люндстром помер. — Осуд італійців.

ЛЬОНДОН, 5. 1. ПАТ. Райтер повідомляє з Адіс Абеби: Вчора рано прилетів літаком туди шеф шведського амбулянсу Червоного Хреста д-р Гиляндер зі своїм товаришем д-ром Смісом. Як відомо, обох ранили підчас бомбардування.

Д-р Гиляндер привіз вістку про смерть свого асистента д-ра Люндстрома, що помер від ран.

Хоч стан д-ра Гиляндра важкий, всеж він дав інтерв'ю представникові Райтера, в якім дуже рішуче стверджує, що італійські літаки з повною свідомістю бомбардували амбулянс. Багато днів перед бомбардуванням італійські літаки острілювали все довкола амбулянсу. Рано в день бомбардування, подає д-р Гиляндер, я був в операційній салі. Ненадійно впав на нас град бомб і скорострільних куль. Заки я зімлів, я запримітив дві групи літаків, що кружляли над амбулянсом. Коли я віднискав притомність, побачив страшну картину, картину жахливої різні. Довкола мене валялось багато вбитих, конаючих і ранених. Крики і стогони ранених та тріскіт горіючих шатер збільшували ще страхіття. Важко сказати, кілько бомб скинули на амбулянс, здогадуюсь, що яких 200, не враховуючи тисячів скорострільних куль, які на нас посипались.

Італійські твердження, що абісинські команданти й вояки ховались в амбулянсі є безосновні. У шатрі не було навіть військової ескорти. Медичний персонал зізнав, що літаки кружляли дуже низько, не побоюючись, що будемо до них стріляти. Італійці мусіли знати, що бомбардують Червоний Хрест, бо шатра були значені згідно з конвенцією.

ПРИ ЗАТРОЄННІ викликанім зіпсутими стравами, як також алькоголем, нікотиною, морфіною, кокаїною і опієм природна гірка вода FRANCISZKA JÓZEFA є цінним помічним засобом. — Поручають її лікарі.

ПРОЦЕС ПРОТИ „СОЦІЯЛІСТИЧНИХ МІЛІЦІЯНТІВ“.

МАДРИД, 5. 1. ПАТ. Перед воєнним судом зачався процес 30-ох соціялістів, обвинувачених в участи у жовтневім повстанні 1934. р. в Мадриді. Тоді вони були соціялістичними міліціянтами.

Бажання Веселих Свят
і найкращого Нового Року складає всім своїм П. Т. Відборцям фірма
Ф. ОЖЕХОВСЬКИЙ
Львів, Ринок 29, тел. 225-55.
22

ШУШНІҐ ІДЕ ДО ПРАГИ.

ВІДЕНЬ, 5. 1. ПАТ. Канцлер Шушніґ іде до Праги мабуть 16. січня.

СТАНИСЛАВА ВРОНСЬКА
сальон і робітня футер. Львів, Рутовського 10,
8 приймає футряні перерібки.

150 ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ НА ВОЛІ.

На основі амнестійного закону вийшло з вязниць Польщі яких 150 українських політичних вязнів. Багато вязнів відсиджували вже свої останні місяці, напр. так зв. „конгресівці“: Васівич, Бойдуник, Бабій, Ленкавський, кінчили свою 4-літню кару в лютім ц. р.

З львівської вязниці вийшло тільки 7 політичних вязнів.

Всім ВПов. Членам, Гостям і Прихильникам пересилає щирозичливі побажання з Різдвом Христовим.
„НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ“
у Львові.
947

НОВИНКИ.

— **Усім нашим співробітникам, передплатникам, читачам і прихильникам бажаємо з нагоди Різдва Христового Веселих Свят.**

— **Вп. Авторів**, що їх праць ми не вспіли помістити у святочному числі, дуже перепрошуємо. Всі ті статті будуть видруковані на сторінках „Діла“ в посвяточних числах.

— **Чергове число „Діла“ появиться в четвер 9. ц. м. пополудні з датою: пятниця 10. січня.**

— **Приймаю пацієнтів у моїм заведенні, вул. Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6.30. В неділі і свята за попереднім зголошенням. Урядовці і шкільна молодь користають зі знижок при пльомбуванні і вставлюванні зубів. Насс.** 3—4

— **„Distinction“, косметичний кабінет.** Коперника 42а, тел. 272-18, виконує всі косметичні заходи найновішими методами й апаратами. Артистична регуляція брів автоматично без болю. Крашення брів спеціяльними нешкідливими засобами. Апарат „Regenerateur“, що відновляє клітини шкіри. — Новість: Елястичні опаски під бороду (на обвислий підборідок) і чоло, що не дозволяють дальше творитись зморшкам. Солідна праця. — Умірковані ціни. Також концес. курси косметичні. 8—10

— **А. Дуфанець, Кравецька робітня,** виконує по знижених цінах мужеську гардеробу з матеріялів власника і поручених. Львів, Пасаж Миколяша. Тел. 287-41. 5—10

— **Машини до писання і до шиття всяких систем** і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 3—115

— **Фризієрське заведення** для пань і панів Т. Кузьковського. Львів, Сикстуська 14, тел. 106-88. 5—6

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п.** Телефон 254-46. 10 90—?

— **Купуйте взуття**, снігівці, кальоші і домові пантофлі тільки в одинокім українськім складі взуття „Комета“ у Львові, **Личаківська 11.**

— **Найсмачніші і найдешевші вудженини** поручає Центросоюз. Крамниці: 1) **Ринок 2,** 2) **Личаківська 50,** 3) **На Байках** ріг Глубокої, 4) **Жовківська 175.** 12- 5

— **Футра** від 140 зол. робить Карпяк, Лукасінського 4. 12—?

— **Поляка.** Вилічений з важкої недуги шлунка вважаю моїм милим обовязком зложити прилюдно щиру подяку Вп. П. Докторові Остапові Приймі за дійсно жертвенний труд, з яким він три місяці день у день відвідував мене, лікуючи мене і запобігаючи можливим наслідкам при помочі електр. апарату Цайляйса. — За світлу пораду, за жертвенний труд щиру подяку складає **Ярослав Витошинський,** ем. проф. гімн.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 10. січня в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7/І. реферат д-ра О. Філяса: Анаре Дінан та його діло (Червонохресні організації)

— **Тов. Укр. Захоронка** у Львові і Карпатський Лещетарський Клюб уладжують спільно **Маланчин Вечір** дня 13. січня 1936 в салях Почтовців, ул. Японська 9. Початок год. 21.

— **Одинока українська гарбарня** і красильня футер Перзіяна. Львів 21, Скнилівок тел. 108-65 виконує всі роботи першорядно скоро і дешево. Для вигоди П. Т. клієнтелі уладжено бюро приймать в робітні футер Е. Говиковича, Львів, Домініканська 4. 1—12

— **Порядок Богослужень** у Світлий Празник Різдва Христового в Архикатедральній Церкві св. Юра у Львові. Дня 6. січня: Навечеріє Празника: год. 6. р. Утреня і читана Служба Божа; год. 9. р. Царські часи; год. 11. Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею. — Дня 7. січня: Різдво Христове: год. 5.30 р. Повечеріє вел. з Литією; год. 6. р. читана Служба Божа і проповідь; опісля що пів год. читані Служби Божі; год 9. р. Торжественна Архиерейська Служба Божа; год. 12. читана Служба Божа; год. 4. попол. Вечірня і коляди.— Другого і третього дня Свят порядок Богослужень як звичайно в неділі і свята з тим, що другого дня в год. 8. р. відправиться Братська Служба Божа.

— **Наша Служба Божа в радіо.** Львівське радіо трансмітуватиме Службу Божу з церкви Успення Преосв. Богородиці в першому і другому дні наших свят та на Новий Рік (14. І.).

— **Велика дитяча імпреза.** Дітвора школи ім. Льва у Львові відіграє 12-го січня ц. р. в год. 16. в театрі Ріжнородностей (Народній Дім) сценічну картину в 3-ох діях М. Підгірянки „В чужім пірю“. Після вистави балет-танків (козачок, танець матросів, валець, китайський танець та гавотта). У кожному балеті інші строї. Дохід призначений на доживлювання дітей. Білети в ціні 1—2 зол. продаються в книгарні „Просвіти“ Львів, Руська 1.

— **Новий лікар-українець у Львові.** На постійне переїхав до Львова лікар д-р Микола Козицький, що досі ординував у Зборові. Читачі нашого часопису знають д-ра Козицького із статтей на фільософічні теми; він спеціяліст від нервових недуг.

— **У справі салі Музичного Т-ва ім. Лисенка,** де міститься кіно „Стилеве“ дістаємо спростування і від управи Т-ва і від тих, що її винаймають, що інформація про те буцімто українські підприємці внесли оферту на цю салю, щоб вести там кіно — невірна. Теперішній підприємець має ще контракт на цю салю і заки не втратить до неї прав, залишається її арендатором.

— **На будову Українського Дому у Празі.** День свята проголошення двох великих історичних актів 22. січня 1918. р. та 22. січня 1919. р. це день Музею Визвольної Боротьби України. Нехай на памятку цього дня кожний український громадянин і кожна українська громадянка прислужиться загально-національній справі пожертвою в міру своїх достатків на будову Українського Дому в Празі та на удержання Музею. Сповненням цього діла українське громадянство найкраще забезпечить істнування Музею, що своїми збірками не лише свідчить про тяжку путь, пройдену українським народом, але й кличе його до дальшої боротьби за незалежність України. Сповнімож усі сумлінно це діло на пошану памяти незабутніх борців за волю рідного краю. За Товариство „Музей Визвольної Боротьби України“: акад. проф. д-р **Ст. Смаль-Стоцький** (в. р.), голова; проф. **Ст. Сірополко** (в. р.) секретар.

— **Регабілітація д-ра Г. Свергуна.** Свого часу суд першої інстанції засудив кол. директора кооперативи „Наша Хата“ д-ра Григорія Свергуна за здогадні зловживання. Учора апеляційний суд скасував цей присуд і звільнив обвинуваченого від вини.

— **Нарешті зреалізували амнестію.** До вязничного будинку при вул. Казимира Вел. у Львові прийшли учора віцепрокуратор д-р Еплер та д-р Лашкевич і проголосили амнестійний акт, на основі якого 240 вязнів звільнено із вязниці. Амнестіовані вязні були вже до цього приготовані і переодіті у власні вбрання. Вязням, необнятим амнестією і тим, яким на основі амнестії обнижено кару на половину або третину, пояснено амнестійний закон, при чому зазначено, що якщо комусь здається, що його також повинні були випустити, а про це їх не повідомлено, нехай внесе відповідне представлення через вязничну управу, а справу розгляне влада. Випущені вязні були покарані переважно за звичайні кримінальні вчинки. Один із них Владислав Седлячек із Клепарова, покинувши Бригідки, добувся до одного склепу при вул. Сикстуській і вкрав 40 метрів шовкової матерії вартости кількасот зол. Його арештували і ще того самого дня привели назад до Бригідок.

— **Дім М. Коцюбинського.** У Чернигові відновили дім, де жив Михайло Коцюбинський. Дім цей перемінять на музей.

— **Великий радієвий конкурс зорганізований** Польськими Заведеннями Філіпса, щоб далі спопуляризувати рідну радіофонію зєднав собі великі успіхи у широких колах прихильників радія. До Секретаріяту конкурсу ввійшло уже кілька тисяч карт від власників відбірників Філіпса, тому, що їх заохотили догідні умовини конкурсу і надія, що зможуть придбати одну з численних цінних нагород, а передовсім гарного авта-лімозини Польський Фіят. Нагороди ці зможуть дістати ті учасники конкурсу, що найбільше причиняться до поширення відбірників Філіпса. Не є це важко з огляду на великі прикмети технічні і акустичні відбірників Філіпса, їх доступну ціну і догідні сплати. Конкурс поділений на 4 серії (одномісячні) кожна, з них замкнена для себе і тому кожний новий покупець Філіпса має змогу брати участь у цьому конкурсі і мати виглядп на цю нагороду.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочні помисли.

Свята дають багато вільного часу, то й не диво, що люди і йдуть до людей і просять людей до себе.

— Прийди — кажу до одного свого приятеля — до мене на свята, побалакаємо, перекусимо...

— Щодо „побалакаємо“, то добре, але щодо „перекусимо“, то ти, друже, зле вибрався.

— Ідеш кудись?

— Нікуди!

— Дивно... Знаю, що ти нежонатий, що господарства не провадиш...

— Тим разом проваджу. Справляю свята на цілу губу.

— Спадок? Харчева посилка? Флірт з кухаркою від „Жоржа““?

— Просфора!

— Просфора?!... А це знов що?...

— Бачиш, справа досить складна і не можу сказати, щоб не цікава. Послухай: Знаєш, я маю мягке серце. Набідувався сам, то й розумію чужу біду. А ще до бувших товаришів зброї, то направду маю великий сентимент. Приходить ото до мене один бідолаха, ліктями світить, з черевиків пальцями моргає, мізерний аж почорнів. „Пане поручнику“ — каже, — „можеб якийсь заробіток!? Просто з голоду гину!“... Жаль зробилося. Від себе щось дати — знаєш сам... Але почав я думати і — врешті: геніяльний помисл! „Слухайте, товаришу! А якби ви так пішли з просфорою по домах. Старий звичай, гарний звичай... Органісти з оплатком ходять. А ви з просфорою! Як думаєте?“... „Звідкиж я возьму на просфору?“ — відповів без надуми. „Я вам позичу, а ви мені потім звернете і самі заробите!“

Згодився зі сльозами в очах. Перевели ми калькуляцію, означили ціну, я виплатив йому з болем серця, але з радістю в оці, останніх пять золотих на „матеріял“ і він пішов. Хлопець з нього оборотний, взявся з запалом до справи і за день розносив уже просфору по українських домах. Просфора — гарний звичай, напевно всім дуже подобався, то й усі радо брали. Бажав „Веселих Свят“ — дякували, навіть усміхались і... на тім кінчилося. Мій підприємець забув додавати до побажань ще й ціну за просфору, евентуально бомкнути щось про добровільний даток.

Вчора вернувся з обходу. Лікті ще більш світилися, черевики ще ширше розявились, а очі ще глибше запалися в лоб.

— Ну, як там інтерес? — стрінув я його

— Ет! — махнув безнадійно рукою. — Просфори трохи пішли, але гроші не прийшли.

— Чому?

— Бо люди не давали.

— Не хотіли? А ви натякали на гроші?!

— Не було часу. Задзвоню, вважаєте, відчинять, я тоді, прошу вас, подаю просфору — беруть, бажаю „Веселих Свят“ — дякують і замикають двері. А я постою і — йду далі. І ось приніс вам решту просфор. Ви видали на них гроші, то возьміть собі бодай решту з них.

І наклав мені на стіл цілу піраміду просфор.

Що було робити. Порахував я їх, половину відділив йому, а решту відкупив по зниженій ціні.

Бачиш тепер — кінчив мій приятель, — що можу робити свята дома.

— Пожди — сказав я — маю геніяльний помисл: Купи ще трохи меду і уладь у себе „спільну просфору“ для знакомих. Напевно ціла гурма прийде. Побажаєш їм „Веселих Свят“, а тоді... бодай — добровільні датки!

Приятель гірко посміхнувся:

— Ти хіба не знаєш фінансових успіхів з наших імпрез при добровільних датках?!... Ні вже краще сам собі побажаю і сам зїм.

Галактіон Чіпка.

Що вибрати?

Ішов вільним кроком. Приглядався виставам. Деколи приставав, оцінював критично гарні жіночі торбинки, срібні папіросниці, бранзолетки, шовкові шалі. Обіцяв привезти жінці гарний дарунок з Варшави.

Дещо змучений довгою мандрівкою людними вулицями, вступив до великої каварні, заняв місце при вікні. Бився з думками, попиваючи малими глотками чорну каву. Що купити? То гарне і тамто гарне, а інше ще гарніше... Що вибрати, щоб зробити жінці приємність?

Закурив папіроску і відруховo глянув через вікно на вулицю. Щось прикуло його увагу. Приглянувся уважно раз і другий. Закликав кельнера, заплатив і рішучим кроком звернувся до дверей. Вийшов на вулицю, перейшов їздню на другу сторону і зупинився на хвилинку перед виставовим вікном, де були видні рожеві карточки поукладані в рівні ряди. Льотерійна колектура. Вийшов, узяв з поданих йому льосів один, заплатив і задоволений собою пішов просто на головний двірець.

Жінка приняла дарунок — льос на льотерію з деще вимушеним усміхом. Кілька днів панував дома не виразний настрій. Але і пан муж вірив у свою звізду і не спускав з тону, та запевняв жінку, що поклін на адресу Долі є найзручнішим життєвим ходом.

— Чекаймо. Вірю, що зустріне нас щастя — успокоював жінку.

І дочекався. З колектури в столиці надійшло повідомлення, що на льос упала виграна в сумі 50.000.

—А що я не говорив? Хто вірить у Долю, тому сприяє щастя!

Театри.

Театр „Заграва" під проводом В. Блавацького.

Журавно.

5. І. „Мушина з жицулию".
7. І. „Ой не ходи Грицю" (нова постановка).
8. І. „Земля" Стефаника".
9. І. „Батурин".

Великий Міський Театр.

Неділя 5. І. год. 3.30 попол., ціни найнижчі „Авантюра в раю"; год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Понеділок, год. 3.30 попол., ціни найнижчі „Насторазка"; год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Вівторок, 7. І. год 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Театр Рірноpодностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Останній отаман Анненків".
АПОЛЬО: „Додик на фронті" з Дикшею.
АТЛЯНТИК: „Кохаю всі жінки" з І. Кепурою.
ВАНДА: „Імператриця Катерина"
ГРАЖИНА: „Епізод" із Павлею Весселі.
(Грета Гарбо) та „Революція сміху".
КАСІНО: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо
КОЛІЗЕЙ: „Молоді орли" та ревія.
КОПЕРНИК: „Весела розвідка" та Боксерський меч Макса Бера з Дж. Люїсом.
МАРУСЕНЬКА: „Напад на Конго".
МІРАЖ: „Не відходи від мене!" (Ел. Бергнер.
МУЗА: „Ти ввесь мій світ".
ПАКС: „Королева Христина" з Гретою Гарбо
ПАЛЯС: „Любовні маневри".
ПАН: Сеанси і додатки:
РАЙ: „Веселий ювилей Мікі Мавс".
СОНЦЕ: „Жовтий князь", ревія „Святиння на ратн".
СВІТ: „Веселий ювилей Мікі Мавс".
СТИЛЕВЕ: „Під гарячим небом Аргентини" і ревія.
ТЕНЧА: „Весела вдова" та Хор і балалайки.
ТОН: „Ти ввесь мій світ".
УТІХА: „Церди графині" та ревія.
ХИМЕРА: „Наше сонічко" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Понеділок, 6. січня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 13.00 15.15, 19.30 Музика, 21.00 Година Р. Вагнера (муз., спів), 23.40 Віденська музика, **Братислава** (298,8) 17.25 Сальон. музика, 19.45 Тріо на цитрах. **Кошиці** (259,1) 17.10 Циг. музика, 18.00 Для Закарпаття (відчит, хор студентів теольогів), **Прага** (470,2) 9.00 Нонет Корнавта, 11.15 Кантата Баха, 15.00 „Тайна" оп. Сметани, 17.25 форт. твори Сметани, 17.50 Реви. Циг. музика, **Париж** (1648) 12.00 13.15 Концерт, 21.00 Спів, 21.45 Словно-муз. авдиц., **Білгород** (437,3) 16.00 Спів-ресіталь, 18.15 Хор. **Берлін** (356,7) 14.15 Балетова музика 17.00 форт. ресіталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13.45 Весела музика, 18.00 форт. музика, 20.10 Орх. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 16.30 Твори на флет і форт., 20.10 Шуберт-Регер. **Мінхен** (405,4) 16.50 Солісти, 18.00 Військ. орх., **Будапешт** (549,5) 14.00 Концерт орх., 15.45 Камер. орх., 19.40 „Ліст" муз. авд. з музикою Ліста, Шопена, Вагнера, 22.00 концерт оп. орх., 23.20 Циг. музика, **Міляно** (221,1) 13.20 Камер. орх., 17.15 Танк. музика. **Рим** (420,8) 13.10 Концерт, 20.30 Симф. концерт.

Вівторок, 7. січня 1936.

Відень (506,8) 17.25 Солісти (супр. форт.), 20.16 Оперсткові мельодії, 20.75 Огляд пробоєвиків, 22.10 Пісні Юл. Бітнера (Ем. Бітнер альт). **Братислава** (298,8) 17.50 Скрипка, 20.15 Італ. оп. арії та пісні, 20.50 Спів, **Прага** (470,2) 17.20 Віольончеля, 18.25 „Шість пісень нещасного кохання Пан-Ші-Ю" (спів, муз.). **Париж** (1645) 17.00 Давня італ. музика, 18.30 концерт, 21.45 „Ля фоар о шансон" вечір пісенькарів, **Білгород** (437,3) 15.00 хор, 16.00 16.45 Нар. пісні й мельодії, 19.50 Веселий вечір, **Берлін** (356,7) 16.00 Сучасна камер. музика, 17.00 Солісти, 20.10 Вечір танку. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.50 Спів, 20.10 Капеля та солісти. **Ляйпціг** (382,2) 12.00 Концерт, 16.20 Пісні та музика, 18.00 У царстві казок — музика, спів, **Мінхен** (405,4) 14.00 Концерт квартету, 16.50 Вес. концерт, 20.16 „Ді Ойлен фон Атен" комедія, **Будапешт** (549,5) 13.40 форт. ресіталь, 17.00 Сольо на флеті й пікольо, 17.50 Танк. музика, 19.30 „Сила долі" опер. Верді, **Міляно** (221,1) 11.30 концерт, 13.20 Камер. орх., 20.35 „Лібук" оп. Льодоніка Роки. **Рим** (420,8) 19.00 Муз. всячина, 20.36 „Ля каза інамората" оперет. Льомбарда.

Середа, 8. січня 1936

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Орх. концерт, 17.00 Твори австр. композиторів, 19.30 Симф. концерт. **Братислава** (298,8) 15.00 Фр. оп. мельодії (муз., спів), **Кошиці** (259,1) 16.10 Для Закарпаття (в муз. частині концерт хору студентів теольогії), 20.15 Галева авдиція для Закарпаття з нагоди приїзду югосл. студентів (промова югосл. нар. пісні), **Прага** (470,2) 16.10 Військ орх., 20.15 Вес. лещетарська програма. **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 18.30 Симф. орх., 21.45 „Цезар і Клеопатра" Б. Шова, **Білгород** (437,3) 16.00 Концерт дутої орх., 18.30 Нар. пісні, 20.00 „Чар вальса" оп. Р. Штравса. **Берлін** (356,7) 14.15 Мельодії Сходу, 16.45 Граємо та співаємо, 20.45 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 17.30 Пісні Гайдна та Шуберта, відсп. Моя Петриковська, 18.00 Скрипк. ресіталь Мігуеля Канделі. 20.45 Марші, **Ляйпціг** (382,2) 10.15 Концерт, 22.30 Варіяції та фуга Регера на Бетовенову тему, **Мінхен** (405,4) 17.00 Орг. музика барока, 22.50 Танк. капеля, **Будапешт** (549,5) 18.10 Хор, 19.10 Концерт професорів консерваторії. 20.45 Циг. музика, 22.00 Оп. оркестра, **Міляно** (221,1) 13.10 Легка музика, 21.50 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 20.35 „Сила долі" оп. Верді.

Модерні приймачі на батерію,

що вдень відбирають Льондон, Париж, Рим і т. д., а вночі Америку виробляє одинокафірма в краю:

Радіотехнічні заведення

„EKRAVOX"

269 19-52 Львів, Академічна 11.

Четвер, 9. січня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Солісти — муз., спів, 19.10 Веч. концерт. **Братислава** (298,8) 17.50 Романси, 20.25 Аргентинські пісні й танга, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття (у муз. частині: Коляди в вик. діточого хору), **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика 16.10 Концерт, 20.25 Форт. ресіталь, 22.15 Сальон. музика, 16.10 Концерт, 20.25 Форт. ресіталь, 22.15 Сальон. музика, 21.00 Ваадейський фолькльор, 21.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 22.20 Нар. пісні, 17.00 Танк. музика, 19.50 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 21.20 „Шехеревада" симф. поема Рімського-Корсакова, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Вок. концерт, 19.00 Музика у нім. домі 20.40 Вес. музика, **Кельн** (455,9) 20.15 Музика, **Мінхен** (405,4) 17.00 Сучасна музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Скрипка, 17.30 Спів, 18.35 Циг. музика, 22.20 Форт. ресіталь, **Міляно** (221,1) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 20.35 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 20.35 Концерт камер. музики (Аріго Серато скрипка).

Пятниця, 10. січня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Солісти, 19.30 Оперсткові пробоєвики, 21.20 Концерт на форт. і орх. Брамса, 22.10 Вечір болгарської музики, **Братислава** (298,8) 20.10 Форт. ресіталь, 21.00 Словацька фільг. орх., **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет 16.10 Сальон. музика, 17.30 Секстет е-дур Бетовена, 20.00 „Егмонт" траг. Гетого, **Париж** (1648) 13.15 Концерт симф. орх., 21.00 Спів, 21.45 „Ля тімбаля д' аржан" ком. опера Васера. **Білгород** (437,3) 11.30, 16.20, 20.00 Концерт, **Берлін** (356,7) 17.00 Розр. музика, 22.30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Брамсові варіяції на тему Генделя, 21.00 Танк. музика. **Ляйпціг** (382,2) 16.30 Пісні Шуберта та Вольфа, 20.10 Оперсткові пробоєвики, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 21.00 Дрезденський квартет, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.30 Квінтет, 19.30 Опера. **Міляно** (221,1) 13.10 Камер. орх., 21.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20.35 Військ. орх., 22.16 Вок. концерт (хор італ. співаків).

Львівське радіо.

Понеділок, 6. січня 1936.

9.00 Ранішня авдиція, 10.00 Балетова музика з гр. пл., 10.57 Сигнал часу 12.03 Три царі в легенді, 12.15 Муз. порадок. спів, 13.00 Театр Уяви „Дім жінок" Софії Налковської, 13.20 Танк. музика 14.00 Із скельного Підгаля — Каз. Тетмаєра, 14.20 Популярні симф. твори з гр. пл., 15.00 Пасіянс і ручні роботи — гутірка, 15.15 Колядкова авд., 15.35 Сільська авд. „Геца в Язьвинах" 15.55 Форт. ресіталь, 16.35 Театр Уяви „Велика сльота" Г. Лефебра, 17.05 Танк. музика 18.00 Гутірка: Венедикт Дибовський, 18.10 Поезії Вікт. Гомулицького, 18.15 „Вертеп на Старому Місті" Ор-Ота 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.10 Спорт. вістки, 19.15 Реклям. концерт, **19.30 Коляди в вик. архикатедр. хору св. Юра, під дир І. Охрименвича.** 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Бозецька авд., 20.30 Веч. денник, 20.40 Із сучасної Польщі 20.45 Арії та пісні в супр. форт., 21.15 Вечір присв. Ігн. Ходзькові, 21.45, 21.46 Спорт. вістки, 22.00 Симф концерт — Ір. Дубиська скрипка, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Вівторок, 7. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, **10.00 Богослуження з Успенської церкви у Львові** 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Музика з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Пісеньки й мельодії Авт. Іжиковського (барит.) в супр. гітари, 16.00 Скринька ПКО 16.15 Концерт орх., 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Пливний вугіль, 17.15 Концерт орх., спів; у перерві ок. 17.50 Говорена енциклопедія, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Циг. романси з гр. пл., 19.00 Гутірка: Галичина й Волинь, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Монольог, 20.10 Авд.: Міщанське весілля, 20.50 Веч. денник 21.00 Із сучасної Польщі, 21.05 Концерт камер. орх., спів (Шлемінська), 22.05 Відгомони Абісинії — репортаж із ориг. абісинськими пл., 22.30 Які чинники можуть впливати на пол потомка, **22.45 „Сонце заходить" хор „Сурми" з гр. пл. 22.48 Літер. хвилини: „Про Довбуша, карпатського опришка" виг. Вол. Ковальчук,** 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Середа, 8. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, **10.00 Богослуження з Успенської церкви у Львові,** 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Господиня та сучасне питання; як зрівноважимо наш дом. буджет, 12.30 Концерт орх. 13.25 Хвилина дом. господарства, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Для ст. дітей: муз. загадки, 16.20 Нар. пісні в вик. Ів. Кульчицької, 16.45 Гутірка музики зі слухачем радія, 17.00 Відношення до брехні в житті та вихованні 17.20 Гр. пл. для знавців, амер. муз., 18.00 Огляд закорд. гумору, 18.10 Веселі коляди, 18.35 Спадкоємці Льва Толстого, **19.00 Як живе сучасне українське село — виг. Анат. Курдидик.** 19.20 Реклям. концерт, 19.36, 19.40 Спорт. вістки 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Зірки через кальку — пародійна авд. — тексти, конферансієрка, фортепіян, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, **21.00 Творчість Фр. Шопена — спів, музика,** 21.35 Іззза куліс реформи ортографії — виг. Бой-Желенський 21.50 Гутірка для купців: книжка, що дає зиски, 22.00 Танк. музика. орх., 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 9. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник 12.15 Концерт орх., 13.00 Карнавал — гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Оперові фрагменти з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт сальон. тріа, 16.00 Для дітей: „А Марселінок усе мандрує", 16.15 Бетовен: Вальдштайнівська соната ц-дур, з гр. пл., 16.45 Від Варяґ до Куяв, 17.00 У Фордовій фабриці, 17.15 Екзотична мандрівка, 17.50 Про книжку Ферерія: „Могутність і упадок Риму, 18.00 Форт. ресіталь 18.30 Моди, 18.40 Турист. інформатор, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Про виставу пластиків, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка 20.00 Легка музика, пісеньки 20.45 Веч. денник, 20.55 Протилетунсько-газова оборона, 21.00 Театр Уяви: „Гості на вечу" Каз. Броньчика, 21.35 Пісні відсп. Галина Дудич, 22.00 Симф. концерт, 23.05 Танк. музика

Пятниця, 10. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Легенда про Ісусову Яшинку, 12.40 Сальон. музика, орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Фантастичний світ у музиці, з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Оркестра: у прогр. **5 українських пісень,** 16.45 Для дітей: Хвилина питань, 17.00 Репортаж із зоол. музею: В ентомольогічній робітні, 17.15 Поезії Йос. Вітліна, 17.20 Спів. ресіталь у супр. форт., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Камер. концерт, 18.30 Прогр. скринька, 18.40 Сусп. хвилина, 18.45 Спів. ресіталь Марії Фалькенберг (мецосопр.) у супр. форт., 19.00 Фейл.: Зайві вартости, 19.20 Реклям. концерт 19.35, 19.45 Спорт. вістки, 19.40 Сніговий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами радія, 20.00 Легка пісенька з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Оригін. і парафразований вальс Л. Міншера, 21.30 „Ля серва падроне" (Наймичка-пані) оп. Перголезія, 22.20 Китайський флет — камер. симф. на 14 сольов. інструментах і сопран (Марія Фегер Патакі), 22.40 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28—5.30.

Нім марка 1·22—1·28, фр. франки 34·90—35·10, шв. франки 172·00—172·50, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 98·00—100 чеські кор. 19.00—19.50, рум. леї 26·0 —28.00, італ. ліри 34.00—36.00.

Золото: Долари 8.98—9.01, Рублі 4.75—4.85, франки 34.00—35·00, Корони 36·20—36·0 Дукати 82 60—83.20; 1 грам золота 5·3.

Срібло: Корони 0·3" Рублі 1.30, Фльорени 0.80; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4-го січня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів,
кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.34·50 "
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 "
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·15 "
1 л. сметани	0·75 "
1 к. яєць	3·40 "

Тенденція на масло, сметану і яйця слаба, на молоко знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. І. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахорізні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури без остріг І. кл.	0·95 зол.
Курки з острогами І. кл.	0.85 "
Товщеві качки І. кл.	1.— "
Товсті пантарки І. кл.	1.00 "

Приймає кури, качки, і пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, просо, овес та ячмінь.

Приймає нових доставців.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Успенській церкві. Дня 6. січня в Навечеріє Різдва Христового в год. 9. Царські Часи, опісля Літургія св. Василія Вел. Дня 7. січня: Різдво Г. н. Іс. Хр. Год. 5. рано Повечеріє велике з Всеночним. Читані Служби Божі год.: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Архієрейська співана Служба Божа. Год. 5. попол. Вечірня з проповідю і благальною піснею. Дня 8. і 9. січня: Собор Пр. Богородиці і св. Первомуч. Стефана, Служби Божі читані в год.: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Служба Божа співана. Год. 4. Вечірня. Дня 13. січня год. 6. вечором на закінчення старого року Вечірня з всеночним, проповідю і благальною піснею. Дня 14. січня: Новий Рік. Читані Служби Божі год.: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Співана Служба Божа. Год. 4. вечірня. Дня 17. січня, год. 9. Царські Часи. Дня 18. січня, год. 9. Співана Служба Божа з вечірнею і водосвяттям. Дня 19. січня, год 5. рано Повечеріє велике з всеночним. Читані Служби Божі год.: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 9.30 виходить похід на ринок. 2-2

У дарі на інвалідів зложив п. Д-р Мих. Залипка, дідар у Закліковi, 2 облігації 6%, Нар. Позички по зол. 100 з усіма купонами і взиває своїх товаришів, що брали участь у визвольних змаганнях, до жертвенности на ціли УКТОДІ. Вп. Жертводавцеві щиро дякуємо — Українське Т-во Допомоги Інвалідам, Львів, ул. Потоцького 48. 628

Подяка. Почуваюся до милого обовязку зложити Вп. Пані Добродійці Гаврисевичевій, власниці косметичного кабінету Distinction і обом паням асистенткам щиру подяку за безкорисне та успішне лікування. Степан Скалоздра.

Порядок Богослужень в праздник Різдва Христового в храмі Преображення св. Спаса 1935 рік (1936). Понеділок 24. XII. (6. 1.) Навечеріє Різдва Святий Вечір: год. 8. Читана Сл. Божа; год. 8.30 Царські Часи; год. 9.30 Літургія св. Василія Вел. з Вечірнею; Сповідь від години 7-ої рано. **Второк 25. XII. (7. 1.) Різдво Христове:** год. 5.15 рано Повечеріє Вел. з Литією; год. 6. рано читана Сл. Божа; год. 6.30 рано Утреня; год. 7. і 8. читані Сл. Божі; год. 9. рано Торжественна соборна Сл. Божа без проповіди; год. 11. остання читана Сл. Божа (двацятки нема); год. 4. попол. Вечірня вел. з проповідю і коляди. **Середа — 26. XII. (8. 1.) Собор Прсв. Богородиці:** год. 6.30 рано Утреня; год. 7, 8, 9. рано читані Сл. Божі; год. 10. рано Співана Сл. Божа з проповідю, год. 12. читана Сл. Божа (двацятка); год. 4. попол. Вечірня вел. **Четвер 27. XII. (9. 1.) Св. Первомученика Стефана:** Відправа як звичайно в неділі й свята. — Заввага: Від Різдва до Щедрого Вечора (Навечеріє Богоявлення) заговини і час заказаний. — Від Уряду Парохіяльного Церкви Преображення св. Спаса у Львові 3. січня 1936.

З нагоди Імянин Вп. п. дир. д-ра Чумака Степана, директора кооперативи „Будучність" в Тернополі, робітники фабрики „Калина" зложили зол. 30.— на ціли Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові.

НАУКА

Еврейського, Біблії, Талмуду вчить, Всечесне Духовенство вчений Згодошення „Літературна сила" — „Хвіля".

Від січня нові курси французького, англійського, німецького, італійського. Новики, заавансовані. Книговодство, стенографія, польсько-німецьке листування, машини. Ecole Française, Баторія 34/I. 39/22 1-1

Вписи на 3-місячний **курс крою, шиття,** який починається 15. січня. Наука індивідуальна новітньою легкою системою. Для провінції догідні умови. „АННА", Львів, Галицька 20. 953 1-3

Французького вчить, конверсація, корепетиція. WSHZ дипльомована. Пекарська 1 п., незанін (3—5).

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Здібних агентів до продажі приладів рільничих домашніх по селах шукаємо. Зголошення: Merkury Łódź 6-go Sierpnia 41. 774 7-11

Українська фірма прийме на практику мужчину із середньою освітою, наскрізь чесного, працьовитого, обовязкового, підприємчивого, рухливого, здорового. Оферти з поданням референцій слати до Адміністрації „Діла" під „Першорядний". 932 2-2

Посада інструктора. Шукаю інструктора — найрадше математика, фізика й германіста (знання німецької мови) — до учня VI-ої кляси народньої школи та учня VII-ої кляси української клясичної гімназії в Перемишлі. Посаду (лекцію) можна обняти вже дня 15. січня 1936. Винагорода: мешкання, харч і готівкою 25—30 зол. м сячно. Зголошення посилати на адресу: Коваль Генрик, управитель двора, Студінка, п. Калуш (Studzianka, p. Kałusz). 390 2-2

КУПНО-ПРОДАЖА

Купно годинника є справою довіря. Дешево купите добрий годинник у славнозвісній пятьдесятьлітній католицькій фірмі **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. 5 82 48—?

Великий вибір білля, краватів, трикотів і панчіх поручає **Филип Ляуфер,** Трибунальська 1. 893 3-5

Лещетарські та ріжного роду черевики поручає О. Беряк, Руська 18, напроти церкви. 852 8-11

Знана від 40 літ **робітня ковдер** Цубса тепер Пасаж Гавсмана (вхід від ул. Сикстуської в брамі). 890 3-10

Наймиліший дарунок на ялинку це знамените білля у відомій краківській фабриці „ПАВ", Львів, Сикстуська 1. 886 4-4

Фортепіяни, піяніна, найновіші моделі, дешево продає **Ганак,** Пілсудського 21, перший поверх. 889 4-10

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 30, Ендерс. 797 23-30

Дешева виробня кап, фіранок і всіляких ручних робіт, **Пік,** Ягайлонська **11 а.** 11/110 17-30

Фортепіяни піяніна, продаж, наєм, купно, оказії, **Марецький,** Львів, Баторія 7. 898 3-13

Капи, подвійні фіранки, від шости зол. Виробня фіранок **Фрайліха,** Сикстуська 21. 646 7-?

Купуйте ковдри в найдешевшій львівській робітні Легіонів 33. Перерібка ковдри 3 зол. 843

Фланелеві сорочки, брезентові рукавиці, вітрівки, найдешевше джерело: Виробня „ПАЛЮМ" Гетьманська 22, побіч Музею. 12/110

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

Учитель нав'яже листування найрадше з учителькою Warszawa Główna, Legitymacja 115. 918

Інтелігентна, заможна, симпатична дівчинонька нав'яже листування в цілі матримоніяльній з енергійним, на вищім становиску, симпатичним молодцем до 32 літ, високого росту. Неанонімові зголошення до Адмін. „Діла" для „Віри".

Панна літ 23, вищі студії, пізнає інтелігента до літ 38. Листи до Адм. „Діла" „Socius". 949

Бльондинка інтелігентна, не погана, має обнову, вийде заміж за українця на становиску. Неанонімові листи „Діло" „Звеличальна життя". 948 1-1

З браку часу нав'яжу знайомість з панною або вдовою бездітною до літ 35. Листи до Адм. „Діла" під „Маю господарство". 948

З браку часу нав'яжу знайомість з панною або вдовою бездітною літ 35 в певних цілях матримоніяльних. Зголошення до Адміністрації під „Крук". 949

Купець середніх літ, вільний — шукає товаришки життя. Для спільного добра потрібна невелика готівка. Зголошення до „Діла" під „Евген". 891 4-4

ГАЛЬО! Всі жадають світової слави: ДАЙМОНА-батерії ДАЙМОНА-лямпочки ДАЙМОНА вироби всюди можна дістати.

DAIMON

Усім приятелям марки Даймон бажаємо ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

СЕРІЯ ТЕЛЕФУНКЕН 1936

ТЕЛЕФУНКЕН Спеціяль зол. 248·— 3-лямпові з 4-тою випрямною лямпою, знаменита селективність, прекрасний звук, низька ціна.

ТЕЛЕФУНКЕН Амбасадор зол. 420·— 4-лямповий з 5-ою випрямною лямпою, приймач з прикметами, що досі ми не стрічали. доставляє негайно

ТЕЛЕ-РАДІО М. Кубішин і С-ка Львів, вул. Хорущини 7, телефон 205-23.

Чи Ви вже подбали за календар на рік 1936?

Настільний календар потрібний у кожній хаті.

Найкращий і найцікавіший є великий ілюстрований

КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ"

Ціна зол. 1.50, порто 30 сот.

Висилає Адміністрація „Діла", Львів, Ринок 10. ПКО 504.060.

Передплачуйте! Читайте!

„Український Бескид"

Найбільший провінціональний тижневик краєвого характеру, що появляється в Перемишлі.

„УКРАЇНСЬКИЙ БЕСКИД" обговорює докладно всі питання католицького релігійно-церковного життя і освітлює події національного, політичного і суспільного життя українського народу у всіх займанщинах.

„УКРАЇНСЬКИЙ БЕСКИД" містить щотижня огляд політичних подій цілого світа за минулий тиждень.

„УКРАЇНСЬКИЙ БЕСКИД" появляється кожного тижня, під неділю, на 8-ох сторінках друку, формату 47·5×32 цм. Річна передплата 8 зл. — Жадайте безплатних оказових чисел „Українського Бескиду".

Редакція „Українського Бескиду" в Перемишлі, вул. Водна 10.

Телефон Редакції і Адміністрації ч. 1675.

Конто Почтової Каси Ощадности ч. 504.987.

Передплачуйте! Читайте!

941 1—2

„ЦЕНТРОСОЮЗ"

Львів, ул. Зіморовича ч. 20/22.

ПРОДУКЦІЯ: Фабрика мила виробляє мило до прання і миття зі запахом (картон), мило тоалетове (тройний формат), мило до голення. Навивальня ниток. — Масарня, варстат Мартина 49. Масарські крамниці: Ринок ч. 2, Личаківська ч. 50, Жовківська ч. 175. На Байки ч. 8, всі вудженини й сире мясо воловe, теляче, вепрове й товщ щодня свіжі.

ЕКСПОРТ: яєць, беконів, фасолі заграницю.

Штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя.

Найкращою ощадністю — це обезпечення на життя!

Італійська акційна спілка

Адрійське Товариство Обезпечень у Трієсті

Riunione Adriatica di Sicurta

приймає на найкорисніших умовах обезпечення на життя, від вогню, крадежі із вломом, та обезпечення від нещасливих випадків і законної відповідальности

Дирекції:

У Львові вул. 3-го Мая 12. Тел. 207—75, 239—37. У Варшаві вул. Монюшка 10. Тел. 546.000—06.

Представництва у всіх місцевостях Польщі 935

РІЖНІ

Свіжі квіти! У свята передполудне відчинено. Брама Андріолія (Ринок 19 — Рутовського 13). 958

Вічні пера направляє „ПРЕЦИЗІЯ" Ринок 29, Рутовського 13. 861 5-10

Золотнича робітня. Альвінбреннера Пасаж Гавсмана 3, переробляє, направляє всіляку біжутерію солідно, дешево. 904 2-10

ОГОЛОШЕННЯ.

Акушер гінеколог оператор **Др. Іґнаци Шварц** перепровадився **на вул. Легіонів ч. 3,** над кіном „Паляс". 944

Д-р ШЕЕР недуги венеричні, шкірні і косметика. **Львів, Скарбківська 4.** Тел. 275-66. Другий вхід: **Лукасінського 4.** 871 2-

Адвокат **Д-р Генрик Мільвів** веде адвокатське бюро у Львові, **вул. Коперника 10. II. п.** Тел. 285-45 933 2-2

Д-Р МЕД. Олександер Лаврівський ГІНЕКОЛЬОГ І АКУШЕР Львів, Льва Сапіги 6, телеф. 244-50 930

Найшвидша НАУКА КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ новочасною системою PATRON EXPRESS проф. К. Леванського **ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 21, II. пов.** 883

Вже III-тій рік появляється двотижневик **ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ** орган СУКІП у Львові. В кожному числі найдете статті на засадничі господарські теми і багато інформацій з економічної ділянки. Ціна піврічно 3 зол. Жадайте оказових чисел. — П.К.О. ч. 504-254. — СУКІП поручає всім купцям, дрібним промисловцям, ремісникам, особам вільних звань і домогосподиням своє видання — книжку В. Несторовича **УПРОЩЕНЕ КНИГОВОДСТВО І ПОДАТКИ** У цій книжці приступно представлені способи ведення упрощених книг і обчислювання податків. Багато зразків і 3 табелі. Ціна 3 зол. ПКО як вище. 917

САНАТОРІЯ **„VITA"** **Львів, Листопада 22,** тел. 273-03 і 277-07. Обнизила на 10% породільні ричалти. 943 1-3

Дім Дитячої Конфекції **„Рай Дитини"** І. ГІСС Львів, ул. Рутовського ч. 1. поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат. — Ціни низькі конкуренційні. 920 1-2

ТОРГОВЛЯ МЕТАЛІВ Вайдгорн і Канаренфогель Львів, Боїмів 36 поручає півфабрикати і металеві сировини по найнижчих цінах. — Закуп старих металів. 954 1-2

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Всі ощадні господині купують оцет
тільки у
фабриці оцту
С. Френкель - М. Камінкер
Львів 24 – Жовківська 185. Тел. 256-44
639 2-2

Поручаємо на свята першорядний і найдешевший
базар порцеляни
шкла
кришталів і ламп
Т. Й. АВІН
Львів, Пасаж Міколяша
Філія: Ягайлонська 4. 884 5-5

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (130 картов) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів „ зол. 5.—

ПАНТОФЛІ всякого рода, ПАПУЧІ теплі, вигідні БЕРЛЯЧІ і ФІЛЬЦОВІ ЧОБОТИ
поручає і виконує
одинока львівська вирібня „ІБІС" ЛЬВІВ Галицька 5. І. пов.

53.50 Лещетарський комплет 53.50
який складається з дошок, кийків, вязань черевиків, вовняних скарпиток і рукавиць, штанів, вітрівки і шапки тільки у фірми
„СИМФОНІЯ", Львів, Сикстуська 1.
878 4-10

Комплетний **лещетарський виряд**
купиш найдешевше у фірми
„СТАРТ" Львів, Фредри 5. Тел. 110-93
6-8

Новововідкритий **САЛЬОН КВІТІВ**
„ДАЛІЯ"
ЛЬВІВ 3-го Мая 11 а
поручає щодня свіжі, гарні врізані квіти і у вазонках, вязанки, шлюбні китиці, жардиньєри і вінки. 857 3-4

ВІЧНІ ПЕРА
направляє дешево, солідно
ОКІН тепер Львів
Пасаж Гавсмана 3. 2-2

НА СВЯТА!
Поручає знана від ряду літ, українська торговля вудженнною першої якости й мясива всіх родів
ТЕОДОРА ПЯВКИ
Львів, ул. Руська 16. Тел. 259-74
„ „ Личаківська 87. Тел. 280-76
Замовлення з провінції виконуємо солідно й скоро. 879 3-3

МЕБЛІ: їдальні, спальні, кабінети, тапчани клюби декорації
поручає ві денська вирібня столярсько-тапіцерська
Івана Ортнера
Львів
Сикстуська 41.
Телефон 229—79.

ПІЯНІНА
Першорядні по знижених цінах на догідних умовинах.
Купно, продажа, заміна окавійних інструментів.
НОВАЦЬКИЯ
10/92 а Пілсудського 17 21-28

Вітолд Транда
Автомобілеві артикули
Львів. Академічна 7.

Працюй Богатій Збирай

в ощадности складай у Повшехнім Банку Зайонзковим на вкладкові книжечки поіменні або на показчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. — Вклади плати на кожне бажання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6 1/2% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A
ЛЬВІВ, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Кранів, Перемишль, Станиславів, Тарнів. 21/5

ФІРМА **ЙОСИФ НОВАК** ПЛ. МАРІЙСЬКА 6.
поручає у великім виборі, по найнижчих цінах
ЖІНОЧЕ і МУЖЕСЬКЕ БІЛЛЯ, — ПАНЧОХИ, — СКАРПИТКИ, — ХУСТИНКИ, — РУКАВИЧКИ, — КРАВАТИ, — ЗИМОВЕ БІЛЛЯ. — ПУЛЬОВЕРИ, СВЕТЕРИ, ЖАКЕТИ.
Ціни наглядно знижені.

Вовни і сукна
найліпших бельських фабрик і оригінальні англійські
як також **лещетарські матеріяли** по фабричних цінах
поручає **М. Дірр і Ска**
Львів, пл. Голуховських 11.
Спортові клюби мають спеціяльний рабат.

Найелеґатніша Пані
задоволить свій смак у нововідчиненій українській фірмі
„МАК"
Для пань капелюхи, — рукавички, квіточки.
Для панів рукавички.
вул. Чарнецького ч. 10.

Дешеві білі дні
З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН УЛАШТОВУЄ
ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Полотно 70 шир.	0.53	Атлас постел. 90 шир.	1.35
Полотно 80 шир.	0.60	Атлас постел. 150 шир.	2.35
Мадаполям 80 шир.	0.80	Мережані пошевки	1.80
Мадаполям 90 шир.	0.95	Простирала ковдр. мереж.	4.50
Шифон 80 шир.	0.80	Простирала ковдрові кор…	5.20
Шифон 90 шир.	0.90	Обрусове біле	1.90
Зефір сирий	0.55	Обрусове колір.	2.10
Зефір на сорочки	0.75	Обруси з френдзл.	2.50
Попеліна на сорочки	1.20	Столовий гарнітур 6 осіб	6.—
Попеліна шовкова	1.60	Серветки	0.20
Перкаліна колірова	0.65	Вафлеві ручники	0.28
Димка на пішштанці	0.65	Кухонні ручники	0.50
Полотно на простирала	1.25	Стирки корчинські	0.45
Простирала відпас.	1.90	Хустинки до носа	0.15
Всип рожевий 90 шир.	1.05	Мужеські хустинки	0.35
Всип рожевий 150 шир.	2.20	Капи пікові	2.50
Веба червона 90 шир.	2.—	Сінники	3.—
Шифон на постіль 90 шир.	0.96	Ковдри сатинові	9.—
Шифон постелев. 150 шир.	1.70		

УВАГА: З нагоди білих днів продаємо всілякі бавовняні товари 30% дешевше. Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою післяплатою.

Вашу будучність найкраще й найпевніше забезпечить
„КАРПАТІЯ"
Товариство взаїмних обезпечень на життя
у Львові, Ринок ч. 38 (власна каменица)
Тел. 258-43. 940

ПІЯНІНА — ФОРТЕПІЯНИ ҐРАМОФОНИ — ПЛИТИ РАДІОАПАРАТИ
„ДІМ ШОПЕНА"
Львів, Сикстуська 11.
Ціни фабричні.
Український персонал. 819 2-3

НЕРВОЛЬ
Хеміка д-ра Францова, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
кольок з причини простуди, пострілові, ісхясові і ін. — всюди можна дістати.
Виріб і головна продажа
АПТИКА МІКОЛЯША
Львів, Коперника 1. 15/104

ВОЛОДИМИР РУБИЧ
конц. майстер кафлярський
Стрий, вул. Словацького 11.
виконує свої праці солідно, точно й дешево. 914

Знаним часописом для жінок є
„ЖІНОЧА ДОЛЯ"
виходить
в Коломиї, вул. Замкова ч. 37.
Річна передплата 7 зол. — Там виходить і часопис для сільського жіноцтва
„ЖІНОЧА ВОЛЯ".
Річна передплата 2 золотих.

НОВООСНОВАНА
українська механічна гарбарня
„АСТРА"
Стрий, вул. Цвинтарна
переробляє худобячі шкури на бокс і шевро, серничі й оленячі на їрху, та гарбує лайпціґським способом шкури футряних звірят. 907
Купуємо всякого роду сирі шкури.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
своїм П. Т. Відборцям бажає
Леопольд Ґуттерер
Львів, Сикстуська 19. — Тел. 107-83.
Склад всіляких музичних інструментів. Найбільший вибір українських плит. 15/III

Чахотка легенів
є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг: бронхіту, грипи, дошкульного кашлю, що перетомлює і т. ін. вживають лікарі
„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АҐЕ",
який улекшує виділювання блювотиння та усуває кашель.
13/III 1—36

Х. Вольф Стрий,
194 **Замкова 14.**
Поручає живецьке і бузецьке пиво зі свого складу. — Своїм Вп. Відборцям бажає Веселих Свят.

Д. Найштайн і Ф. Клярсфельд
Стрий, Ґолуховського 15
головний склад кафлевих кухонь і печей. Поручають свій склад по цінах конкуренційних. 915

Михайло Сидор
гигієнічна пекарня
Стрий, Кілінського
поручає своє печиво знане знаменитою якістю. 915

Михайло Сенів
Стрий, Кілінського 2.
916 Одинока українська **римарська робітня**
поручає власного й тревалого виробу упряжі, валізи, течки і лещетарське приладдя.

АДОЛЬФ БАРТ

поручає ПЛАЩІ, ВІЗИТОВІ, ВЕЧІРНІ СУКНІ і БАЛЕВІ найновіших фасонів по приступних цінах.
ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА ч. 10. І. поверх.
тел. 226-91.

Інвентар для друкарень як:
машини друкарські і для переплетні, черенки, реґали та інше друкарське приладдя

ҐРАФІКА
Марко Зайде

Львів, св. Михайла 8.
Телефон ч.: 219-03 і 220-43.

Власна вирібня вальцевої маси і пневматична відливня вальців.
Одинока у Східній Галичині фабрика друкарських фарб, чорних і кольорових.

6

Ревізійний Союз Українських Кооператив

(Львів, ул. Міцкевича ч. 12.)

поручає такі свої видання:

1) **„ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС“**. Тижневик. Офіційний орган Союзу. — Статті: провідні, пропагандивні, технічно-організаційні, правні поради. — Хроніка нашого господарського і кооперативного життя. Відділи: „Ощадність“ і „Жінка в кооперації“. — **Передплата:** 18·— зл. річно, 9 зл. піврічно, 4·50 зл. чвертьрічно. — Для кооперативних працівників 12·— зл. річно.

2) **„КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА“**. Місячник. — **Обговорює:** Актуальні питання нашого суспільного і господарсько-кооперативного життя. Питання теорії і практики кооперації. — **Містить:** Огляди нашого і закордонного кооперативного руху. Багату господарську і кооперативну хроніку — **Постійний книжковий додаток!** — Для точних передплатників **книжкові премії.** — **Передплата:** 12·— зл. річно, 6·— зл. піврічно. — Кооператори і студіююча молодь дістає знижку.

3) **„КООПЕРАТИВНА РОДИНА“** — місячник для дому і родини. — Ширить ідеї співчанства. Працює для кооперативного усвідомлення широкого загалу. — **Передплата:** річно 0·60 зл.

4) **„КООПЕРАТИВНА БІБЛІОТЕКА“** видала ряд цінних творів з теорії кооперації, інструкційних і пропагандивних книжечок для працівників нашого кооп. руху. Повний каталог тих видань — на жадання **безплатно.**

908

Земельний Банк Гіпотечний

АКЦІЙНА СПІЛКА

Централя: Львів, ул. Словацького ч. 14.
Філія: Станиславів, ул. Собіского ч. 11.

Тел. ч 203-82, 252-92. **Адреса тел. ЗЕМЛЕБАНК — ЛЬВІВ.**

Конто в ПКО (Варшава) ч. 149.000
Конто в ПКО (Львів) ч. 500.170
Жировий рахунок в Банку Польськім у Львові.

Акційний капітал зол. 5,000.000. — Власна камениця.

ВИКОНУЄ всякі банкові чинности.
КУПУЄ і ПРОДАЄ цінні папери, девізи, валюти по курсі дня на найкорисніших умовинах.
ПЕРЕВОДИТЬ інкасо у всіх місцевостях у краю і на чужині.
ПОЛАГОДЖУЄ перекази заграницю до всіх місцевостей світа.
ПРИЙМАЄ і ВИПЛАЧУЄ вклади в золотих і золотих в золоті, та долари на біжучий рахунок.

У всіх краях Европи й Америки власні кореспонденти.

924

Товариство обезпечень на життя „ФЕНІКС“ **Ґенеральне Представництво Львів, пл. Марійська 7.**

Товариство працює в 26 державах Европи і близького Сходу. — Сума поліс на 31. XII. виносила 2,943.828.880 зол. капіталу і 5.373.664 зол. річної ренти.

Збір складок в 1934 р.	152.309.772 зол. 51 сот.
Сума виплачених обезпечень в 1934 р.	82.537.425 зол. 57 сот.
Ґарантійні фонди	699.026.751 зол. 99 сот.

Нерухоме майно Товариства „Фенікс“ поміщене на терені 13 держав обіймає 156 будинків вартости 103.877.661 — золотих.

5

Купуйте тільки

вироби

Маслосоюзу

вони здорові
й першорядної,
добірної якости

Центральний Кооперативний Банк

як Центральна Каса всіх родів української кооперації акредитує УкраїнБанки та Райфайзенки, фінансує кооперативний збут сільсько-господарських продуктів, молочарський промисл, та дає позички на розбудову українського промислу. — Тимто кожний український громадянин повинен льокувати свої ощадности в Центральній Касі укр. кооперації, бо в той спосіб причиняється до розбудови укр. торговлі, промислу та до усунення безробіття.

891

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ
В ПЕРЕМИШЛІ

якої вкладки надаються до льокацій пупілярних, фундаційних і т. п. капіталів приймає і виплачує вкладки ощадности, довгочинцеві, короткочинцеві і дрібної ощадности в золотих, або в золотих в золоті, як теж уділює позички на догідних умовах.

Одинока українська каса ощадности

Урядові год. від 8—14 в полудне.

923

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. „ 0·10
шукаючі праці „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол. 450·—
„ „ 1/2 . . . . 250·—
„ „ 1/4 . . . . 130·—
„ „ 1/8 . . . . 70·—

За редакцію відповідав Омелян Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.